

Iktatószám: 73/2023.

A
HAJDÚBÖSZÖRMÉNYI
BOCSKAI ISTVÁN GIMNÁZIUM

PEDAGÓGIAI
PROGRAMJA

HAJDÚBÖSZÖRMÉNYI
BOCSKAI ISTVÁN
GIMNÁZIUM

2 0 2 3

Legitimációs záradékok

Intézményvezetői jóváhagyás

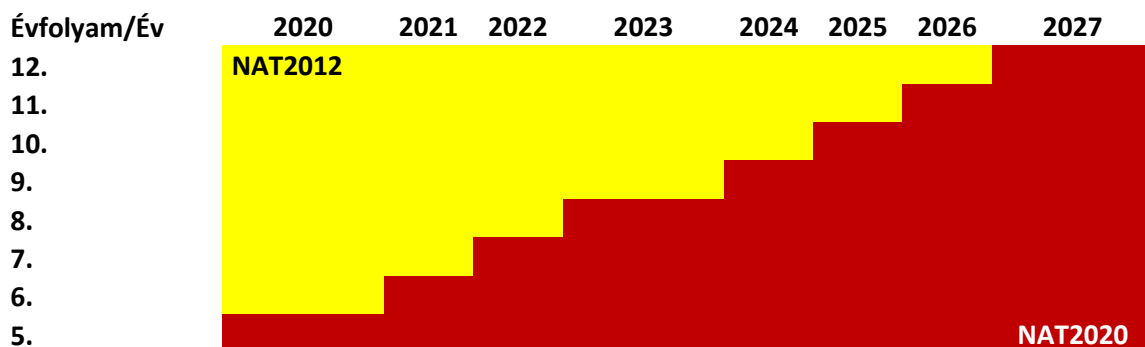
A Hajdúböszörményi Bocskai István Gimnázium pedagógiai programját a módosításokkal jóváhagyom. A 2023. február–márciusi módosítások a helyi tanterv érdemi rendelkezéseit nem érintik. A módosítások bevezetése a 2023/2024. tanévtől érvényes, egyebekben hatályos 2023. március 22-től.

Hajdúböszörmény, 2023. március 21.

Gyulai Sándor
intézményvezető

A felülvizsgált helyi tantervek bevezetésének ütemezése

Nyolc évfolyamos gimnáziumi képzés

Elfogadó és véleményező határozatok

A pedagógiai program 2023. évi módosítását a Hajdúböszörményi Bocskai István Gimnázium diákönkormányzata véleményezte, a véleményező határozatának iktatószáma: 25/2023. A pedagógiai program 2023. évi módosítását a Hajdúböszörményi Bocskai István Gimnázium szülői szervezete véleményezte, a véleményező határozatának iktatószáma: 63/2023. A pedagógiai program 2023. évi módosítását a Hajdúböszörményi Bocskai István Gimnázium iskolaszéke és intézményi tanácsa véleményezte, a véleményező együttes ülés jegyzőkönyvének iktatószáma: 37–2/2023. A gimnázium nevelőtestülete a pedagógiai program módosítását 2023. március 20-án megtartott értekezletén elfogadta. Az értekezlet jegyzőkönyvének iktatószáma: 68/2023.

TARTALOM

1. NEVELŐ-OKTATÓ MUNKÁNK PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, ÉRTÉKEI.....	11
1.1. A Hajdúböszörményi Bocskai István Gimnázium közösségének küldetésnyilatkozata.....	11
1.2. Gimnáziumunk hagyományai és értékei	11
2. NEVELŐ-OKTATÓ MUNKÁNK PEDAGÓGIAI CÉLJAI, FELADATAI.....	15
2.1. Jövőképünk mutatói.....	15
2.2. Követelményrendszerünk.....	16
3. NEVELŐ-OKTATÓ MUNKÁNK ESZKÖZEI ÉS ELJÁRÁSAI.....	17
3.1. Stratégiai és módszer: tanári autonómia.....	17
3.2. Közös alapok	17
3.3. Szervezeti keretek	17
3.4. Osztályszervezési elvek.....	18
3.5. A csoportok szervezésében érvényesülő módszerek és elvek	18
3.6. Informális és nem formális oktatási-tanulási formák.....	18
3.7. Éves pedagógiai tervezés.....	19
3.7.1 A tanmenetek elkészítése és jóváhagyása.....	19
3.7.2 A tanmenetek tartalmi és formai követelményei.....	19
3.8. A pedagógiai munka értékelése: önértékelés.....	20
4. A NEVELŐMUNKÁNK ELVEI ÉS CÉLJAI	21
4.1. Motiváció.....	21
4.2. Életvitel, magán- és közélet	21
4.3. Környezet.....	22
4.4. A nevelőmunka kiemelt színterei	22
4.5. A nevelőmunka tervezése.....	22
4.6. A tanulók személyiségének és tudásának komplex fejlesztése	23
4.7. Nevelőmunkánk sajátos programjai	23
4.7.1 Boldogságprogram iskolánkban	23
4.7.2 A digitális kompetencia folyamatos fejlesztése.....	23
4.7.3 Iskolai Közösségi Program: nem formális és informális tanulási módszerek 24	
5. A TANULÓK SZEMÉLYISÉGÉNEK FEJLESZTÉSÉVEL KAPCSOLATOS FELADATAINK.....	27
5.1. A személyiségfejlesztésben követendő elvek	27
5.2. A személyiségfejlesztés kiemelt területei	27
5.3. A személyiségfejlesztés legfontosabb formái	27
5.3.1 A kötelező és választható tanórák keretében végzett személyiségfejlesztő tevékenység.....	28
5.3.2 Szakkör, érdeklődési kör, önképzőkör, énekkar, művészeti csoportok keretében végzett személyiségfejlesztő tevékenység.....	28
5.3.3 Iskolai sportkör keretében végzett személyiségfejlesztő tevékenység ...	28
5.3.4 Tanulmányi, kulturális versenyek, házi bajnokságok keretében végzett személyiségfejlesztő tevékenység	28

5.3.5	A tanítási órák keretében nem megvalósítható csoportos tevékenységi formák, így különösen tanulmányi kirándulás, környezeti nevelés, kulturális, illetve sportrendezvények keretében végzett személyiségfejlesztő tevékenység.....	28
6.	A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATAINK.....	29
6.1.	A közösségfejlesztés elvei	29
6.2.	A közösségi nevelés megvalósításának területei	29
6.3.	A gimnázium hagyományörző tevékenységének főbb területei	31
6.3.1	Iskolatörténet.....	31
6.3.2	Kiemelkedő személyiségek (tanárok és diákok) emlékének ápolása	31
6.3.3	Iskolai emléknapok	31
6.3.4	Arculatépítő és közösségteremtő rendezvények.....	31
6.3.5	A diákönkormányzat közösségteremtő hagyományos rendezvényei	32
6.3.6	Az iskola éves rendjének hagyományos ünnepélyei.....	32
7.	A TELJES KÖRŰ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSSEL ÖSSZEFÜGGŐ FELADATOK ..	33
7.1.	Egészségnevelő munkánk céljai	33
7.2.	Kockázati tényezők.....	33
7.3.	Az egészségnevelő munkánk kiemelt területei.....	33
7.4.	Egészségnevelő munkánk alapelvei.....	33
7.5.	Fizikai egészségi állapot.....	33
7.6.	A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek	33
7.7.	Egészséges táplálkozás.....	34
7.8.	Drogprevenció.....	34
7.9.	Lelki egészségvédelem: mentálhigiénés program.....	34
7.10.	Erőforrások, feladatok	34
7.10.1	Az intézményen belül egészségfejlesztő csoport.....	34
7.10.2	Egészségnevelés a kötelező tanórákon és tanórán kívül	34
7.10.3	Egészségnevelési témakörök az osztályfőnöki órákon	34
7.10.4	Tanórán kívüli foglalkozások:.....	36
7.10.5	Aktív testmozgás lehetőségének biztosítása	36
8.	AZ ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS ISKOLAI TERV	37
9.	A BOCSKAI ISTVÁN GIMNÁZIUMBAN FOLYÓ KÖRNYEZETI NEVELÉS PROGRAMJA – ÖKOISKOLAI PROGRAM	39
9.1.	Környezeti nevelés.....	39
9.2.	A környezeti nevelés céljai	39
9.3.	Környezeti nevelés a tanórán.....	39
9.4.	Környezeti nevelés a tanórán kívül és az ökoiskolai tevékenységek	39
9.5.	Kapcsolattartás külső segítő partnerekkel	40
9.6.	Eszközök	40
9.7.	Kommunikáció.....	40
9.8.	Az éves munka tervezése és irányítása	40
9.9.	A fenntarthatóság elvei az iskolában és a tanulók ökoiskolai tevékenységei....	40
10.	AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA	41
10.1.	Az osztályfőnöki munka tartalma	41
10.2.	Kiemelt feladatai	41
11.	A PEDAGÓGUSOK INTÉZMÉNYI FELADATAI	43
11.1.	A pedagógus felelősségi köre	43

11.2.	A pedagógus kiemelt feladatai	43
12. A TEHETSÉG, KÉPESSÉG KIBONTAKOZTATÁSÁT SEGÍTŐ		
TEVÉKENYSÉGÜNK		45
12.1.	A tehetséggondozás elvei és feladatai	45
12.2.	A tehetséggondozás keretei és formái	46
12.3.	„Akkreditált Kiváló Tehetségpont”	46
12.4.	A tehetséggondozó, képességet kibontakoztató tevékenység feltételei	46
12.5.	A tehetséggondozás feladatainak áttekintése	47
12.5.1	A tehetségek felismerése	47
12.5.2	A tehetségfejlesztés iskolán belül	47
12.5.3	A tehetségfejlesztés iskolán kívül	47
12.5.4	A fejlesztés hatékonysága, értékelés	47
12.5.5	Az eredmények dokumentálása, megismertetése	47
13. MINŐSÍTETT TEHETSÉGGONDOZÓ MŰHELY SZAKMAI TEVÉKENYSÉGE ..		49
13.1.	Tehetséggondozó jó gyakorlatok kidolgozása és továbbadása	49
13.2.	Tehetségazonosítás, beválogatás	49
13.3.	Komplex tehetséggondozó programok megvalósítása	50
13.4.	Kontroll, nyomon követés	51
13.5.	Tehetség-tanácsadás, szakmai konzultáció	51
13.6.	Egyéni, sajátos arculatot kifejező jó gyakorlatok kifejtése	51
13.7.	Hálózati együttműködés	51
14. A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI		
TEVÉKENYSÉG		53
14.1.	Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló	53
14.2.	Alapelvek	53
14.3.	Célok	53
14.4.	Feladatok	53
14.4.1	Az integráltan tanuló sajátos nevelési igényű tanulók számára speciális pedagógiai segítségnyújtás	54
15. BEILLESZKEDÉSI, TANULÁSI, MAGATARTÁSI NEHÉZSÉGGEL KÜZDŐ		
GYERMEK, TANULÓ		57
	Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség	57
15.1.	Kedvezmények, mentesítések	57
15.2.	A tanuló beilleszkedési, magatartási nehézségével összefüggő pedagógiai tevékenység	57
15.3.	Diagnózis és prevenció	57
15.4.	A pedagógiai szakszolgálathoz küldés előzményei	58
16. TANULÁSI KUDARCNAL KITETT TANULÓK FELZÁRKÓZÁSÁT SEGÍTŐ		
PROGRAMUNK		59
16.1.	Alapelvek:	59
16.2.	Célok	59
16.3.	Feladatok:	59
16.3.1	Tanulási kudarccal küzdők körének azonosítása	59
16.3.2	Kudarcc okainak elemzése	59
16.3.3	Felzárkóztatás megszervezése kötelező tanórán	59
16.3.4	Felzárkóztatás megszervezése a kötelező tanórán kívül	59
16.3.5	Tanácsadás, segítségnyújtás a tanulási problémákkal kapcsolatban	60

17. A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGÜNK.....	61
17.1. Alapelvek	61
17.2. Célok, feladatok	61
17.3. Eszközök, módszerek	61
18. A TANULÓK RÉSZVÉTELI JOGÁNAK BIZTOSÍTÁSA AZ INTÉZMÉNYI DÖNTÉSI FOLYAMATBAN.....	63
19. A SZÜLŐ, A TANULÓ, A PEDAGÓGUS ÉS AZ INTÉZMÉNY PARTNEREI KAPCSOLATTARTÁSÁNAK FORMÁI	65
19.1. Nevelő-oktató munkánk sikere az együttműködésen alapul	65
19.2. Az együttműködés területei:	65
19.3. Szervezetek	65
INTÉZMÉNYI TANÁCS	65
19.4. Az egyes közösségek fórumai	66
INTÉZMÉNYI TANÁCS ÜLÉSE	66
19.5. A diákönkormányzat	66
19.6. Szülői szervezet	66
19.6.1 Az együttműködés kiemelkedő eseményei és fórumai	67
INTÉZMÉNYI TANÁCS ÜLÉSE	67
19.7. Kapcsolatok a tanárképzésben.....	68
19.8. Általános iskolák	68
19.9. Együttműködés a hajdúböszörményi középiskolákkal.....	68
19.10. Projektkapcsolatok – együttműködés más iskolákkal.....	68
19.10.1 Határon túli kapcsolatok magyar középiskolákkal.....	68
19.10.2 Nemzetközi testvériskolai kapcsolatok	68
19.11. Alapítványok.....	68
19.12. A gimnáziumhoz kapcsolódó alapítványaink.....	69
20. A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK ÉS A JAVÍTÓVIZSGÁK SZABÁLYAI,.....	71
20.1. Osztályozóvizsga.....	71
20.2. Az osztályozóvizsga tantárgyankénti és évfolyamonkénti követelményei.....	71
20.3. A javítóvizsga.....	72
20.4. Szóbeli felvételi vizsga.....	72
20.5. Belső vizsgarendszer	72
21. FELVÉTELI – ÁTJÁRHATÓSÁG – ISKOLAVÁLTÁS.....	73
21.1. Átvétel.....	73
21.2. Felvételi helyi szabályai.....	73
21.3. Felvételi eljárás sajátos szabályai.....	73
21.4. Az átvétel.....	73
21.4.1 Iskolatípust váltó általános iskolai tanuló átvétele.....	74
21.4.2 Iskolatípust nem váltó általános iskolai vagy középiskolai tanuló átvétele	74
21.5. A tanulói jogviszony megszűnésének eljárásrendje.....	74
21.6. Előnyben részesítés a felvételi eljárás során	74
22. GIMNÁZIUMI FELNŐTTOKTATÁS	75
23. VÁLASZTOTT KERETTANTERVEK	79
23.1. A nyolc évfolyamos gimnáziumi képzésben 2027-ig kivezetve.....	79
23.2. A nyolc évfolyamos gimnáziumi képzésben 2020-tól felmenő rendszerben bevezetve	79

23.3.	A négy évfolyamos gimnáziumi képzésben 2020-tól felmenő rendszerben bevezetve	79
23.3.1	A négy évfolyamos képzés nyelvi előkészítő évfolyamán (9/Ny) 2020-tól 79	
23.4.	A gimnáziumi esti munkarendű felnőttoktatásban igény esetén 2020-tól	79
24. NAT2012 a gimnázium egyes évfolyamain tanított tantárgyak kötelező és választható tanórai foglalkozások, ezek óraszámai 2023-ig, illetve 2027-ig kivezetendő 81		
24.1.	Heti óraszámok osztálybontással nappali munkarendben.....	81
24.1.1	Nyolc évfolyamos gimnázium 9–12. évfolyam.....	81
24.2.	Tanulói óraszámok	82
24.2.1	Nyolc évfolyamos.....	82
25. NAT2020 a gimnázium egyes évfolyamain tanított tantárgyak kötelező és választható tanórai foglalkozások, ezek óraszámai 2020-tól felmenő rendszerben 83		
25.1.	Nyolc évfolyamos gimnázium heti óraszámai.....	83
25.1.1	Nyolc évfolyamos 5–8. csoportbontással.....	83
25.1.2	Nyolc évfolyamos 9–12. csoportbontásokkal	84
25.2.	Nyelvi előkészítő évfolyammal induló emelt szintű angol nyelvi profil (Ny és A) 85	
25.3.	Négy évfolyamos képzés – HUMÁN profil – emelt szintű magyar nyelv és irodalom (B).....	86
25.4.	Négy évfolyamos – REÁL (műszaki és természettudományi) profil – matematika vagy biológia-kémia emelt szintű képzéssel (C)	87
26. A HELYI TANTERV TANTÁRGYI PROGRAMJAI..... 89		
26.1.	Helyi tantervek és tantárgyi programok	89
26.1.1	Magyar nyelv és irodalom.....	89
26.1.2	Matematika.....	89
26.1.3	Történelem	89
26.1.4	Élő és klasszikus idegen nyelvek.....	89
26.1.5	Etika.....	90
26.1.6	Természettudomány és földrajz.....	90
26.1.7	Művészetek	90
26.1.8	Technológia	90
26.1.9	Testnevelés és egészségfejlesztés	90
26.1.10	Választható tantárgyak	91
27. A VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK, FOGLALKOZÁSOK 93		
27.1.	Érettségi felkészítés 11–12. évfolyamon 2021-től.....	93
27.2.	Az érettségi felkészítés formái és óraszámai.....	94
27.3.	Az új kerettantervek választható óraszámai.....	94
28. MINDENNAPOS TESTNEVELÉS, ÚSZÁSOKTATÁS 95		
28.1.	Mindennapos testnevelés	95
28.2.	Úszásoktatás	95
29. AZ ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEK, TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI 97		
30. A PEDAGÓGIAI MÉRÉS, ELLENŐRZÉS ÉS ÉRTÉKELÉS RENDSZERE A BOCSKAI ISTVÁN GIMNÁZIUMBAN 99		
30.1.	Alapelvek	99

30.2. Ellenőrzés és értékelés a nevelésben: a tanuló magatartásának és szorgalmának értékelése és minősítése.....	99
30.2.1 Az értékelés legfontosabb célterületei:.....	99
30.2.2 Az értékelésben iskolai magatartásuk; a magatartás értékelésekor a következőket kell figyelembe venni:.....	99
30.2.3 Az általános tanulmányi előmenetelük (szorgalmuk); a szorgalom értékelésekor a következőket kell figyelembe venni:.....	99
30.3. Az osztályfőnök kiemelt mérési és ellenőrzési feladatai:.....	100
30.4. Az osztályfőnök kiemelt értékelési feladatai:.....	100
30.5. Ellenőrzés és értékelés az oktatási folyamatban: az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái.....	100
30.6. Az ellenőrzés és értékelés alapelvei és alapvető eljárásai.....	101
30.7. Az oktatási folyamat ellenőrzésének és értékelésének rendszerszerű áttekintése.....	102
30.7.1 AZ OKTATÁSI FOLYAMAT ELŐTT (a tanév elején, a tanmenetek összeállítása előtt).....	102
30.7.2 OKTATÁSI FOLYAMAT KÖZBEN (tanév közben).....	102
30.7.3 AZ OKTATÁSI FOLYAMAT VÉGÉN (félévkor és a tanév végén).....	103
31. A BOCSKAI ISTVÁN GIMNÁZIUM VIZSGARENDSZERE.....	105
31.1. A vizsgák típusai:.....	105
31.2. Vizsgaidőszakok.....	105
31.3. Korosztályos beszámolók, belső vizsgák rendszere.....	105
32. AZ OTTHONI FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI FELADATOK MEGHATÁROZÁSÁNAK ELVEI ÉS KORLÁTAI.....	107
32.1. Alapelvek és eljárások.....	107
32.2. A szabályozás szintjei:.....	107
32.3. Az otthoni felkészüléshez előírt szóbeli és írásbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai:.....	107

NEVELÉSI PROGRAM

1. NEVELŐ-OKTATÓ MUNKÁNK PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, ÉRTÉKEI

1.1. A Hajdúböszörményi Bocskai István Gimnázium közösségének küldetésnyilatkozata

„Mintán meg vagyunk győződve, hogy elvész a nép, mely tudomány nélkül való, s ezért nekünk oda kell törekednünk, hogy a hajdúnép gyermekei egy jól rendezett iskolában jó hazafiakká, s hasznos és értelmes polgárokká neveltsenek.”

(SILLYE GÁBOR, a Hajdúkerület főkapitánya 1865. október 25-én)

A Hajdúböszörményi Bocskai István Gimnázium a Hajdúság nagy hagyományokkal rendelkező történelmi középiskolája, amely 1621-től kezdve folyamatosan működik. Nemzedékek tanultak ebben a gimnáziumban, egyéniségek nőttek fel padsoraiból, s tértek vissza hozzá, formálva szellemét. A gimnázium közössége az iskola hagyományait jelenkori értéként vállalja, s arra törekszik, hogy az intézmény szellemét az értékörzés, valamint az erre szervesen építő, előrelátó, értékteremtő újítás egysége határozza meg, s emberi léptékű gimnáziumként megtartsuk városunk szellemi életében és oktatásában betöltött meghatározó szerepünket.

Alapvető, törvény által ránk bízott feladatunk az általános műveltséget megalapozó, valamint az érettségi vizsgára és a felsőfokú iskolai tanulmányok megkezdésére felkészítő nevelés és oktatás a tőlünk elvárható legmagasabb színvonalon. Küldetésünk, hogy az emberi kultúra alapértékeit továbbadjuk. Célunk, hogy tanulóinkat a szülőkkel együttműködve a modern világban tájékozódni képes, művelt, tevékeny és felelősen gondolkodó emberekké neveljünk.

Testi-lelki egészségükkel törődő, reális önértékelésű, harmonikus személyiségű tanulókat kívánunk kibocsátani. Nevelésük során súlyt helyezünk a közösségen belüli együttműködéshez szükséges készségek fejlesztésére és a tolerancia elmélyítésére, segítjük őket a helyi társadalmi és a nemzeti közösségekkel való azonosság tudatos vállalásában.

Minden igyekezetünk arra irányul, hogy tanulóink megszerezzék nálunk azt a tudást, amellyel képessé válnak az önálló tanulásra és munkavégzésre, és eredményesen szervezhetik életüket változó világunkban. A tehetséggondozó munkánk során tanulóinkban igyekszünk megtalálni és kibontakoztatni azt a képességet, amellyel a legjobb eredményeket érhetik el.

Kiemelt célunk, hogy végzős tanulóinkat a számukra teljesíthető szintű és eredményű érettségi vizsga letételére felkészítsük, s nekik használható nyelvtudást s az ismeretek megszerzéséhez szükséges informatikai eszköztudást adjunk. Fontosnak tartjuk, hogy motivált, céltudatos tanulóink számára megadjuk a lehetőséget a sikeres emelt szintű érettségihez vagy felvételi vizsgához való felkészüléshez.

Szándékunk, hogy mindezen célokat felkészült és tevékeny, lendületes és együttműködő nevelőtestület, valamint az oktató-nevelő munka sikeréért elkötelezett alkalmazotti közösség által, főleg a hitelesség és a személyes példamutatás révén érjük el, megteremtve a biztonságot adó és ösztönző szellemi és tárgyi környezetet.

Az 1865-ben átadott épületünk homlokzatára ez íratódott:

„A tudományoknak emelte Hajdúböszörmény Város közössége és a hajdú birtokosság.”

Ebben az egy mondatban beszédes üzenetként szólal meg a kultúra, a tudomány, az ismeretek továbbadását igénylő társadalmi elvárás, valamint az iskolát teremtő és fenntartó polgári öntudat; a jövő biztosítása érdekében a gimnáziumra a közösségtől kiszabott feladat és felelősség, valamint a jövő biztosítása érdekében a közösség által a gimnáziumért hozott áldozatvállalás.

Ez a felelősség és áldozatvállalás ma is mindannyiunké, s legalább akkora súlyú, mint az iskolát megalapozó ősöké.

1.2. Gimnáziumunk hagyományai és értékei

Iskolánk egy kisváros nagy múltú iskolája, az idők folyamán mindig képes volt megújulni, ha azt kívánta a kor. Fontos, hogy figyelembe vegyük a szerves fejlődés törvényét. A demográfiai kihívások és a társadalmi átrendeződés, valamint a politikai rendszerváltozás átmeneti időszakának

lezárulásának korszakában a magyar köznevelés mind szerkezetileg, mind tartalmilag jelentős változáson megy át. Ezért is különösen fontos, hogy a múltunkban lerakott alapokra építsünk.

Mindig ennek az elvnek a jegyében kell megvizsgálnunk, mire kötelez minket iskolánk története, hogyan segítik az elmúlt évszázadok tapasztalatai jelenlegi tevékenységünket.

Intézményünk Magyarország régi iskolái közé tartozik, az első adat róla 1621-ből való, a Debreceni Református Kollégiumpartikulája, fiókiskolája volt. Latin iskola, felsőfokú tanulmányokra készített elő. A modern értelemben vett gimnázium 1865 óta működik.

A város és az iskola között mindig szoros volt a kapcsolat. A lakosság gondoskodott már a kezdeti időszakban is a tanulók ellátásáról „sorbafozással”, tüzelőt, világítást biztosítottak az oktatóknak és a diákoknak. A gimnázium épületének elkészülte szintén a város áldozatkészségét mutatja, s később is Böszörmény erejéhez mérten segítette és segíti a gimnáziumot. Az iskola is sokat adott a városnak, jelentősen meghatározta Hajdúböszörmény arculatát.

Ez az iskola tette Böszörményt a „festők városává”, ez az iskola nevelte a református egyház olyan püspökeit, mint Baltazár Dezső, Bertalan Imre, olyan emberek tanultak itt mint a költő Kertész László, a mártírhálált halt Losonczy Géza, a gerontológus Zs. Nagy Imre, Jakó Zsigmond, a kiváló kolozsvári történészt, Józán Péter demográfus, Lázár Imre polgármester.

Ha nemcsak a nagy nevekre összpontosítunk, akkor is látjuk, hogy városunkban mindig létezett egy nagyműveltségű értelmiségi réteg, akik beszéltek nyelveket, olvasták a korszerű irodalmat, fizetőképes keresletet jelentettek festőink alkotásai számára. A gimnázium hatóköre azonban túlmutat ezen az értelmiségen. A hajdúböszörményi társadalomnak meghatározó rétege volt a parasztpolgárság, szorgalmával, puritán életszemléletével, szilárd erkölcsi értékrendszerével. Ezek a parasztpolgárok azokkal a fiaikkal is elvégeztettek néhány gimnázium osztályt, akik később az apa helyét foglalták el a gazdaságban. Tehát a presbitériumokban, más önkormányzati szervezetekben olyanok ültek, akik némi gimnáziumi múlttal rendelkeztek. A jobb üzletekben, az iparos körben szintén olyanok tevékenykedtek, akik iskolánkban szereztek meg műveltségüket, még ha az érettségiig nem is jutottak el.

Ha hűek akarunk maradni múltunkhoz, meg kell ismertetni tanítványainkkal a böszörményi lelkiséget, a szívósságot, a hajdúktól örökölt demokratikus öntudatot. Szükséges, hogy rejtetten jelen legyen ez a lelkiség minden tanórán, de vannak alkalmak, amelyeken nem árt tételesen is megfogalmazni a múlt üzenetét. Ezért épülnek be az iskola hagyományai közé a város napja megünneplése mellett az álmosdi csatáról való megemlékezés, a Losonczy- és Kertész-emléktáblák megkoszorúzása. S március 15-e számunkra nemcsak Petőfi és Jókai, hanem Sillye Gábor és Vasvári Pál is. (Vasvári Pál városunkban járt elemibe.)

Természetesen folytatnunk kell azokat a hagyományokat is, amelyek a diákélet ritmusát adják: fiókaavatás, szalagtűző, Bocskai-hét, ballagás. Külön meg kell említeni a „Tied a színpad” rendezvényt, mert ezen mutatkozik meg legjobban a diákság és tanáraik ötletessége.

Feltétlenül folytatnunk kell azt az értékes képzőművészeti nevelést, amelyet Király Jenő alapozott meg, Király Róbert és Bíró Ferenc vittek tovább. Büszkék vagyunk arra, hogy több mint 40 kiállító művész van, akik tanárként vagy tanítványként kötődtek, kötődnek a gimnáziumhoz. de a vizuális tagozatnak a jelentősége abban van, hogy olyan világlátással gazdagítja a tanulókat, amilyen szemléletet más órákon nem tudnának megszerezni. s nyilván vannak jól, jobban s kevésbé sikerült képek a tanulók termékei között, de művészi értékre való tekintet nélkül minden gyerek meg tudja szerezni az alkotás örömét.

Az Európát gyalog bejáró diákok példája és a mai kor követelményei egyaránt arra kötelezik az iskolát, hogy a lehető legmagasabb szintre emelje az idegennyelv-oktatást. Jól motiválja ezt a tevékenységet, ha minél több alkalmat teremtünk tanulóink számára, hogy külföldi diákokkal találkozhasanak. Ezt szolgálják az örvendetesen gyarapodó testvériskola kapcsolatok.

A hagyományok tisztelete nem jelentheti azt, hogy elforduljunk a szellemi fejlődés olyan lehetőségeitől, amelyeket a XXI. század technikája nyújt számunkra. Iskolánk élen járt abban a folyamatban, melynek során az infokommunikációs kultúra áthatotta, áthatja a tanulás és tanítás világát.

Nekünk is arra kell törekednünk, hogy egységben láttassuk a világot, a természet esztétikai befogadása, a társadalmi folyamatok megismerése ébressze fel bennünk a környezetéről felelősen gondolkodó embert. A műveltségi területek és tantárgyak szervesen illeszkedjenek egymáshoz és a helyi sajátosságokhoz, hogy lehetőleg teljes képet adjunk az emberi tudás területeiről, és emberi teljességre törekvő állampolgárokat neveljünk.

2. NEVELŐ-OKTATÓ MUNKÁNK PEDAGÓGIAI CÉLJAI, FELADATAI

A Köznevelési törvénnyel és a Nemzeti alaptantervvel összhangban olyan érettségivel rendelkező fiatalokat kívánunk útra bocsátani, akik rendelkeznek azzal a tudással, azokkal a készségekkel, amelyek képessé teszik őket, hogy megfeleljenek a XXI. századi társadalom kihívásainak.

2.1. Jövőképünk mutatói

A gimnázium nevelőtestülete a következő mutatók teljesítése révén kívánja elérni, hogy a köznevelési intézmények közötti pozícióját megőrizze.

1. Az országos pedagógiai mérések központilag feldolgozott országos és intézményi adatai alapján matematika és a szövegértés átlageredményeink valamennyi évfolyamon szignifikánsan haladják meg az országos átlagot. *A nyolc évfolyamos képzésünkön az országos pedagógiai mérések központilag feldolgozott országos és intézményi adatai alapján az érintett nevelési-oktatási intézményben, az adott telephelyen, az adott képzési típusban matematika és a szövegértés átlageredmény a tizedik évfolyamon a telephelyi összefoglaló jelentés szerint szignifikánsan haladja meg a tizedik évfolyamra számított országos átlagot.*
2. Az országos pedagógiai méréseken elért eredményeink központilag feldolgozott országos és intézményi adatai alapján matematika és a szövegértés átlageredményeink valamennyi évfolyamon szignifikánsan ne különbözzenek vagy haladják meg az egyes évfolyamra számított országos átlagot az első és második viszonyítási csoportjukban, valamint a CSH-index alapján.
3. Az érettségi vizsgákon kötelező vizsgatárgyakból a megyei átlagot szignifikánsan haladja meg a gimnáziumi átlagunk.
4. Cél, hogy az emelt szinten érettségizők, illetve az érettségizők aránya a tanulmányi terület fő tantárgyaiból ötven százalék fölött legyen. Az arányba beszámítható a tantárgynak megfelelő többleteljesítmény is. Így a B2 komplex vagy afeletti nyelvvizsga, ECDL-jogosítvány, az országos középiskolai tanulmányi versenyen való indulás, kutató diákok mozgalmában való részvétel előadással vagy poszterrel, egyéb kutatóprogramban, ösztöndíjprogramban vagy nem iskolai, lehetőleg felsőoktatási tehetséggondozó programban való részvétel. A kötelező érettségi tárgyakból évfolyam szinten a rendes érettségizők legalább harmada emelt szinten érettségizzen.
5. Cél, hogy valamennyi szinten és valamennyi érettségi tárgy esetében a megyei nappalis gimnáziumi átlagon vagy afölött teljesítsenek a rendes érettségizők.
6. Az országos középiskolai tanulmányi versenyen minden tanévben a gimnáziumban tanított tantárgyak mindegyikében induljon tanuló. Tantárgyanként legalább 1-3 tanuló továbbjusson az iskolai fordulóból.
7. 2020-ra valamennyi felsőoktatásban továbbtanuló tanuló rendelkezzen *B2 szintű nyelvtudást igazoló érettségi vizsgaeredménnyel vagy államilag elismert nyelvvizsgával.*
8. 2020-tól valamennyi felsőoktatásban továbbtanuló rendelkezzen a felvételijéhez szükséges emelt szintű érettségivel.
9. Az érettségivel végzetek és a felsőoktatásban alapképzésre vagy osztatlan mesterképzésre felvett tanulóink aránya egy osztályban sem nem lehet kevesebb 60%-nál.

2.2. Követelményrendszerünk

A követelményeket a Nemzeti alaptanterv, a választott kerettantervek és az érettségi vizsga általános és részletes követelményei tartalmazzák. Az egyes tanulmányi területeken a következő sajátos kimeneti célokat határozzuk meg:

Nyolc évfolyamos képzés célja az emelt szintű érettségihez (felvételihez) szükséges tudás biztosítása magyar nyelv és irodalomból, valamint matematikából. A képzésen emelt szintű képzés folyik az első és a második idegen nyelvből, amelynek célja a Közös Európai Nyelvi Referenciakeret (KER) B2 szintjének megfelelő ismeret az első idegen nyelvből, B1 szintű ismeret a második idegen nyelvből. Fakultáció választásával biztosított a lehetőség a B2 szint elérésére a második idegen nyelvből, továbbá az emelt szintű érettségi követelményeknek megfelelő felkészülés történelemből, fizikából, biológiából, kémiából és informatikából. A középszintű érettségire vagy alkalmasságira felkészítő képzések mozgóképkultúra és médiaismeret, vizuális kultúra, ének-zene, dráma, földrajz és testnevelés tárgyakból.

Nyelvi előkészítő évfolyammal induló angol nyelv specializáció: emelt szintű oktatás angol nyelv első idegen nyelvből és német második idegen nyelvből; B2 kimeneti szint angol nyelvből és B1 szintű ismeret második idegen nyelvből. A fakultációkkal az emelt szintű érettségi követelményeknek megfelelő felkészülés magyarból, történelemből, matematikából, fizikából, biológiából, kémiából és informatikából. A középszintű érettségire vagy alkalmasságira felkészítő képzések mozgóképkultúra és médiaismeret, vizuális kultúra, ének-zene, dráma, földrajz és testnevelés tárgyakból.

Humán specializáció: emelt szintű oktatás magyar nyelv és irodalomból, továbbá vagy történelemből, vagy középszintű érettségi mozgóképkultúra és médiaismeret vagy dráma érettségi. B1 kimeneti szintű első idegen nyelv, A2 szintű második idegen nyelv.

Reál – műszaki specializáció: emelt szintű oktatás matematikából, fizikából és informatikából. B1 kimeneti szintű első idegen nyelv, A2 szintű második idegen nyelv.

Reál – természettudományi specializáció: emelt szintű érettségi biológiából és kémiából. B1 kimeneti szintű első idegen nyelv, A2 szintű második idegen nyelv.

3. NEVELŐ-OKTATÓ MUNKÁNK ESZKÖZEI ÉS ELJÁRÁSAI

3.1. Stratégiai és módszer: tanári autonómia

A gimnáziumban folyó oktatásban nem határozunk meg kiemelt oktatási stratégiát. Arra törekszünk, hogy mindig a leghatékonyabb, az adott tanulócsoportnak megfelelő tanuláselméleti és -szervezési módszereket alkalmazzuk.

A munkaközösségek fő feladata annak biztosítása, hogy a pedagógusok stratégiaválasztása szakmai felkészültségen alapuló tudatos tevékenység legyen, amely a tanulás eredményességét szolgálja.

Az oktatási módszereknek, az oktatás szervezési módjainak és munkaformáinak kiválasztásában a pedagógusok törvényben biztosított módszertani szabadságukkal élnek. Hogy pedagógusaink tudjanak élni ezzel a szabadsággal, s mindezt a tanulók érdekében céltudatosan tegyék, a munkaközösségek koordináló munkájának van fontos szerepe.

A módszerek optimális kiválasztásához szükséges

- (1) az egyes módszerek ismerete;
- (2) a kiválasztást meghatározó szempontok tudatosítása;
- (3) pedagógiai elméleti ismeretek és jártasság.

Ezt csak együttműködéssel lehet biztosítani minden esetben.

3.2. Közös alapok

Közös alapot jelentenek ebben az alábbiak:

- a szeretettel teljes, odaforduló és figyelő pedagógusi attitűd;
- a példaadás;
- a tanulókra fordítható minőségi idő odaszánása;
- a dicséret és a pozitív megerősítés szándéka;
- a differenciálás;
- a tanulókkal való tartalmas interakció: odafordulás, motiválás, meggyőzés;
- a rendszeres ellenőrzés és a fejlesztő értékelés a javítási módszerek és lehetőségek felmutatásával;
- a megtervezett tanítási folyamatok: tanév (tanmenet) és tanóra (óravázlat) viszonylatában, a minimálisan elvárható keretben: célkitűzés – motiválás – ismeretátadás – gyakorlás – ellenőrzés – értékelés;
- a módszerek (frontális, egyéni, csoportmunka, kooperatív tevékenységformák stb.) változatossága és szituációfüggő alkalmazása;
- az eszközök (technikák, alaki követelmények, felügyelet stb.) tudatos, tervezett alkalmazása;
- az elmélyítést, az alkalmazást, valamint a problémamegoldást segítő feladatok helyes aránya a rendszeres gyakorlásban (konkrét segítségnyújtás szervezésével);
- a tárgyi eszközöknek, különösen az infokommunikációs technológiáknak a sokoldalú fejlesztés szolgálatába állítása.

A pedagógiában sincs egyedül üdvözítő módszer vagy eszköz, el kell fogadnunk, hogy többféle megoldása is lehet ugyanannak a pedagógiai problémának. A módszerek és az eszközök helyes arányának megtalálásához, az új kollégák beilleszkedéséhez, szakmai fejlődéséhez a szaktanárnak segítséget kell kapnia a szakmai munkaközösségen túl az egy osztályban tanító tanárok közösségétől is.

3.3. Szervezeti keretek

A Bocskai István Gimnáziumban folyó oktatás alapvető szervezeti kerete az osztály, s ennek bontásaként létrejövő csoportok. A kiemelt figyelmet igénylő tanulók esetében törekedni kell az egyéni foglalkozásra. Mind az osztály-, mind a csoporttanításban érvényesülő elv a differenciálás, amely „a tanulás megszervezésének az a módja, amely lehetővé teszi, hogy a pedagógus a tanulók közötti egyéni különbségek figyelembe vételével határozza meg a tanulás tempóját és módszerét. Ennek érdekében viszonylag homogén csoportokban sorolja tanítványait, arra való tekintettel, hogy

a fejlesztendő képességek szempontjából milyen felkészültségűek. A differenciált tanítás akkor fejlesztő, ha kizárja a tanulók merev csoportokba sorolását.”

A differenciálódást a tananyagban viszonylag különböző változatok (a csoportban középhaladó, haladó, kezdő), éves és féléves feladatsorok biztosítják az egyéni képességfejlesztést.

Az osztályok (minimális, optimális és maximális) létszámát a hatályos jogszabályok írják elő. Egy-egy tanév osztályainak és csoportjainak szervezését a tantárgyfelosztáson és az óraterven túl az éves munkatervben kell rögzíteni.

3.4. Osztályszervezési elvek

- életkor;
- koedukáció: a nemek együttnevelése;
- integráció: a fogyatékkal élők és a tanulási zavarokkal küzdők befogadó együttnevelése;
- nappali munkarendű képzésben felvételi vizsgák révén az érdeklődés és a teljesítmények alapján való osztályba sorolás.

3.5. A csoportok szervezésében érvényesülő módszerek és elvek

Az osztályokon belüli és a párhuzamos osztályok közötti csoportszervezés két fő megoldása (1) az osztálybontás: egyes tantárgyak hatékonyabb és intenzívebb tanulása érdekében egy osztály általában két csoportra bontunk fel; és a (2) nívócsoportok kialakítása: ahol a körülmények megengedik, az osztálybontás során a párhuzamos osztályok hasonló képességű tanulóiból hozunk létre csoportokat. Ez elsősorban az I. idegen nyelvek, valamint a nagyobb számban választott emelt szintű képzésben alkalmazzuk.

Az érettségire való felkészítésben az emelt szintű és a középszintű felkészítést szolgáló csoportok kialakítását a tanulók választása határozza meg a hatályos jogszabályok szerint.

Az iskola egészén belüli csoportszervezésben a tanulók érdeklődésére és feladatmegoldására épülő szerveződések érvényesülnek. A differenciált képességfejlesztés mutatkozik meg a házi, megyei és országos versenyekre felkészítő tehetséggondozói foglalkozásokban; a felzárkóztató tanulószobai foglalkozásokban; a tehetséggondozó műhelyekben; az iskolai szakkörökben, a diák-sportegyesület szakosztályai foglalkozásain és a nem kötelező, önköltséges előkészítő foglalkozásokban.

3.6. Informális és nem formális oktatási-tanulási formák

Az iskolai és az iskolán kívüli tanulási folyamatokat három kategóriába sorolhatjuk:

- a formális tanulás, amely az oktatási intézményekben, tanítási órák keretében megvalósuló tanulást jelenti,
- a nem formális tanulás, amely szintén szervezett tanulási tevékenység, de a formális képzési kereteken kívül történik,
- az informális tanulás az az egész életen át tartó tanulási folyamat, amelynek során az ember a napi tapasztalatok, élmények összegyűjtésével tesz szert tudásra.

A nevelés, oktatás és képzés szinterei is ennek megfelelően rendkívül változatosak lehetnek a természetes közösségeken túlmenően az intézményeken át a piaci szolgáltatásokig, az egyházi és civil szerveződésekig. Az egyes szinterekhez jól köthető, hogy formális vagy nem formális, esetleg informális tanulási folyamat történik-e az adott keretben, vagy akár ezek együttes hatása érvényesül. Napjainkban egyre inkább felértékelődik a nem formális és informális tanulás jelentősége, amit intézményünkben is kiemelt feladatként kezelünk, mintaprogramokat alkalmazunk, illetve magunk is dolgozunk ki olyan „jógyakorlatokat”, melyek a formális tanulási formát támogatják, azok keretein belül szerzett tudásra építenek, de nem formális keretek között valósulnak meg. Ezekben a tanulási formákban kiválóan alkalmazhatók a tantárgyi koncentrációk is, a komplex szemléletmód, illetve az élményszerűen, tapasztalati úton szerzett tudás sokkal hatékonyabb tanulási folyamatot eredményez.

A tantárgyi tanterveinkben, éves munkaterveinkben, tanmeneteinkben is megjelennek a tanulók kulcskompetenciáinak fejlesztését célzó, tematikus nem formális és informális programok, alkalmak, mely elvárás valamennyi pedagógus számára a szakmai, tantárgyi tervének kialakításánál.

3.7. Éves pedagógiai tervezés

A Bocskai István Gimnáziumban valamennyi pedagógus tanmenetében tervezi meg az adott csoporttal végzendő éves pedagógiai munkát. A tanmenettel szemben a következő követelményeket állítjuk fel a tervező munka során.

3.7.1 A tanmenetek elkészítése és jóváhagyása

A tanév elején a tanárok elkészítik az adott évfolyamra és tantárgyra a saját éves tanmenetüket. Ezen tanmenet elkészítésekor igazodni kell Nemzeti alaptantervben, a kerettantervben és a vizsgakövetelményekben, valamint a pedagógiai programban leírtakhoz. A tanmenete témalistáját a szaktanár szeptember 15-öt tartalmazó hét végéig tölti föl az elektronikus napló adott felületére. A tanév folyamán a szaktanár ezen tanmenet alapján végzi a munkáját, ettől nagymértékben eltérni, lemaradni nem szabad. Ha valaki két hetet lemarad a tanmenetétől, azt a munkaközösség-vezetőjének jelenti. A napló haladási részének és a tanmenetnek egyeznie kell. A tanmenetek elkészítése során az adott évfolyamon azonos tantárgyat párhuzamosan, vagy megosztott (emelt) szintű csoportban tanító tanárok a munkát közösen, egyeztetve végzik.

3.7.2 A tanmenetek tartalmi és formai követelményei

I. Egész évre érvényes, csak az adott tanulócsoportra vonatkozó FALIÚJSÁG-BEJEGYZÉSKÉNT. Ide be kell írni a következőket.

Célja a tanulók tájékoztatása: hogyan, miért, mivel tanítok?

CÍM: "Tanmenet" utána meg kell nevezni a tantárgyat, osztály, csoport, (tanulócsoport esetén a csoport, típus és szint is); heti/éves óraszám.

MEGJEGYZÉS: Itt lehet utalni arra, hogy ha a tantárgyat a tanárok az adott évfolyamon azonos tantárgyat párhuzamosan, vagy megosztott (emelt) szintű csoportban tanítják

TARTALOM

Célok és feladatok: A tanév legfontosabb oktatási és nevelési céljai és feladatai.

Követelmények és számonkérés: Az ismeretek számonkérésének követelményei és formái, a számonkérések rendszeressége, külön kiemelve a témazáró dolgozatokat és a követelmény részének tekintett otthoni munkát. Az érdemjegyek súlyozásának módja. Témazáró dolgozatok javítási lehetőségei. A szorgalmi feladatok beszámítási módja. Az egyes érdemjegyek, osztályzatok munkaközösség által elfogadott kritériumai.

Tájékoztatás a belső és az állami vizsgáról (érettségi, ECDL, nyelvvizsga).

Otthoni (házi) feladatok: Kiadásuk és elkészítésük módja, az otthoni tanulás elvárt rendszeressége és mennyisége, az otthoni feladatok ellenőrzésének és értékelésének módja.

Taneszközök: A tanulók számára kötelezően előírt tankönyv, segédlet és taneszköz megnevezése. A digitális tananyagok elérési útvonalára

Személyes jelenlétet nem igénylő, digitális oktatás-nevelés formái és eszközei, elvárásai: az alkalmazott platform és használt alkalmazás megnevezése. A tanárral való kapcsolattartás formája. A digitális oktatás esetén elvárt magatartás és tanulási módszertan. A tanári segítség igénybevételének lehetőségei.

II. Tanóránkénti témakörök beírása, importálása a "Tanári feladatok" Tanmenet menüjében. A tananyag feldolgozásához és a naplózáshoz szükséges információk: mit tanítok, miről tanulunk az adott foglalkozáson?

A tanmenetben a témakörök jól különüljenek el, a tananyag óránkénti felbontásban szerepeljen.

Tartalmi követelmények táblázatos áttekintése, az ajánlott tartalom kötelezővé tételéről a munkaközösség dönthet.

Kötelező tartalom

Az előírt tananyag és követelmények témakörönként és óránkénti bontásban vagy az egyes rész témákra fordított óraszám

A tanulók számára kötelezően előírt tankönyv, segédlet és taneszköz megnevezése.

Az ismeretek számonkérésének követelményei és formái, a számonkérések rendszeressége, külön kiemelve a témazáró dolgozatokat és a követelmény részének tekintett otthoni munkát.

Az érdemjegyek súlyozásának módja.

Témazáró dolgozatok javítási lehetőségei.

A személyes jelenlétet nem igénylő oktatás formái, eszközei és elvárásai

Ajánlott tartalom**A tananyag**

Az egyes témaköröknél alkalmazott módszerek, szervezési módok, munkaformák.

Taneszközök

A tanár által felhasznált szakirodalom, segédlet és taneszköz.

Számonkérés

A szorgalmi feladatok beszámítási módja.

Az egyes érdemjegyek, osztályzatok munkaközösség által elfogadott kritériumai.

Online és szikron foglalkozásokra vonatkozó előírások

3.8. A pedagógiai munka értékelése: önértékelés

A pedagógusok az intézményvezető által kidolgozott szempontok szerint a tanév végén írásban értékelik éves tevékenységüket. Az egyes tanulócsoport munkájának szöveges értékelését a szaktanárnak kell elkészíteni, ha azt külön indokolt. Ilyen eset lehet az, amikor nevelési fórumot kell összehívni, a szülők vagy tanulók panaszeljárást kezdeményeztek, tanárváltás.

Az érettségi vizsgákon, az érettségi vizsgatárgyakhoz kapcsolódóan el kell készíteni a szaktanári jelentést, amelyben a vizsgázók összetételén, a tanulócsoport szaktárgyi előéletén, felkészülésén és felkészültségén túl az írásbeli vizsga eredményeinek elemzését is el kell végezni.

4. A NEVELŐMUNKÁNK ELVEI ÉS CÉLJAI

Az iskolának feladata a személyiség teljes kibontakozásának segítése, hogy a gyermekemberben rejlő fejlődési lehetőségek megvalósuljanak a szellemi és fizikai fejlesztésen túl a magatartás, a jellem, az érzelmek összehangolt fejlesztésével, vagyis a nevelést és az oktatást egyaránt fontosnak tartjuk. A gyermek idejét iskolában és otthoni tanulással tölti, ez az élete, ezért meghatározó kérdés, jól érzi-e magát az iskolában. A személyiségfejlesztés pszichikai (szociális, személyes, kognitív, speciális) kompetenciák fejlesztését jelenti. Ezek komponensei a motívumok, a készségek, a szokások, a minták és az ismeretek. Célunk ezek gyarapítása és rendszerre fejlesztése konkrét feladatokon keresztül, s ez egyben a döntések meghozatalához szükséges motívumok, s a tevékenységekhez szükséges készségek fejlesztését jelenti. A megtanítandó tananyag feldolgozását, a tevékenységeket e célnak megfelelően kell megválasztani. A tanulói személyiség sikerélményeken és kudarcokon keresztül fejlődik.

4.1. Motiváció

A tanulási motívumok fejlettsége, fennmaradása, lebomlása vagy fejlődése részben attól függ, hogy a szülők mennyire tartják fontosnak az iskolát, a tanulást, milyen a viszonyuk az iskolához, a gyermeküket nevelő pedagógusokhoz. A fejlődést gátló szülői beállítódások, elvárások szembeűnő eseteiben kellő tapintattal tudatosítsuk a szülőkben ennek jelentőségét a gyermekük jövője szempontjából. Fontos a rendszeres tanulás. Az iskolának a tanulási motívumok tudatos és kitartó fejlesztése pedagógiai követelménye.

A pedagógus és a tanuló közötti tanítványi kötődés a leghatékonyabb személyiségfejlesztő tanulási motívum. A pedagógusnak nagy gondot kell fordítania tantárgya megszerettetésére. A tanulási motívumok fejlődésében fontos szerepet játszik az iskolai életmód, a légkör, a szellem. Ezért az iskolának kínálnia kell tanórán kívüli életet, szabadidő-szervezést. Gimnáziumunkban van diákönkormányzatot segítő tanár és működik mentálhigiénés végzettségű pedagógus, iskolapszichológus, aki segítő beszélgetéseket teremt, részt vesz a pályaorientációban. Olyan foglalkozásokat kell szervezni, amelyekben a tanulók örömmel tevékenykednek. Az iskola és az osztály légköre szeretetteljes legyen, egyértelmű elvárásokat adjon, önbizalmat erősítsen.

„A nevelési, tanítási, tanulási folyamatban teret kívánunk adni a színes, sokoldalú iskolai életnek: a tanulásnak, a munkának, a játéknak, ha ez fejleszti a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, fejleszti akarataikat, és hozzájárul életmódjuk, szokásuk, az értékekkel való azonosulásuk fokozatos kialakításához.” Az ifjúsági programok szervezését diákönkormányzatot támogató tanár is segítheti az osztályfőnök és az intézményi vezetés által kijelölt személyek mellett. A diákok szabadidejének hasznos eltöltését a tanórán kívüli foglalkozások, a szakkörök (tehetségműhelyek) is biztosítják.

Az iskolában a nevelés legtermészetesebb, legközvetlenebb színtere, helye maga a tanítási óra. A nevelés fontos színterei: az osztály- és tanulmányi kirándulások, a közös színház- és mozilátogatások, a nyári táborok, a diákcsera-kapcsolatok. Így a tantervekben foglalt tematika nemcsak ismeretanyagot nyújt a gyermekeknek, hanem különböző nevelési célok megvalósítását is biztosítja. Ez nemcsak az értelmi nevelés területét jelenti, hanem az egészséges életmód kialakításától az önművelés igényének, a kreativitásnak a fejlesztésén át a kommunikációkészség, viselkedéskultúra elsajátítását is felöleli.

Az iskola, a tanítási óra kisugározza a követendő eszményeket. A diákok motívumrendszere öröklött szükségletekből, beállítódásokból (attitűdökből), értékviszonyulásokból, eszmékből szerveződik, amelyeket megerősíthet az iskola. Közvetít emóciókat, fejleszt képességeket, megerősíti az éntudatot, lehetővé tesz kompetenciák megjelenését, meghatározza viselkedésük két alapozzatát: a döntésre és kivitelezésre való alkalmasságot.

4.2. Életvitel, magán- és közélet

A szülők elvárják, mi is alapvető feladatunknak tartjuk, hogy az életben boldogulni tudó diákokat bocsássunk ki az iskolából. Ugyanakkor ezzel egyenrangú, hogy a boldogulni tudás mellett tanulóink segítsék a rászorulókat, vagy vegyék észre, legyenek képesek megszervezni a

segítségnyújtást (pl. alsóbb évesek patronálása szeniorként, karácsonyi műsor és betlehemezés, nyugdíjas pedagógusok segítése, közösségi szolgálat.) A hazaszeretet, a nemzettudat kialakítása, az ország tájainak, történelmének, nagyjainknak, egyszerű embereinek ismerete életük részévé kell, hogy váljék. (Iskolai ünnepségek és kiadványok, Kertész László emlékének ápolása.)

A demokratikus állampolgári nevelés fontos része az iskolai életnek. Tanulóinknak tizenhét éves korukra az alkalmazás szintjén kell ismerniük az ítéletalkotás folyamatát. Fontos, hogy eligazodjanak a társadalmi, politikai kérdésekben, megfelelő tárgyi ismeretek birtokában tudjanak helyes döntéseket hozni. Mindezek az értelmiségi lét részét képezik. A másság természetességének elfogadására nevelés is beépül egyrészt tantervünkbe, másrészt az iskolai élet mindennapjaiba.

4.3. Környezet

Kiemelt feladatunknak tekintjük a természet és az épített környezet védelmére, a természet szeretetére, megóvására történő nevelést. Erre irányuló feladatainkat a környezeti nevelés programja foglalja össze. Az egészséges életmód kialakítását úgy kell megoldanunk, hogy az valóban jellemezze életünket az iskolából történő távozás után is. Erre irányuló feladatainkat az egészségnevelési programunk foglalja össze.

A művészetek szeretete az érzelmi nevelés szempontjából döntő fontosságú. A harmonikus személyiség kialakításának nélkülözhetetlen feltétele a kiegyensúlyozott belső világ, az egészséges lelki élet. Ebben nagy szerepük van a művészeti alkotásoknak, azok ismeretének, a velük való azonosulásnak. (Gimigaléria, iskolai kiállítások, „Tied a színpad” előadásai.)

Az önállóságra nevelés és a felelősségvállalás kapcsolata az évek során az életkori sajátosságok figyelembe vételével folyamatosan alakítható ki. Az ifjú felnőtt diákot el kell juttatnunk az előbbieken vázolt döntésképességgel együtt a cselekedeteiért vállalt felelősség érzetének kialakítására. (Diákönkormányzat, diákkörök, a 11. évfolyamon a fakultációk, tagozatok választása, pályaorientáció.)

4.4. A nevelőmunka kiemelt színterei

- (1) Közvetlen beszélgetések, segítő beszélgetések (tanácsadás)
- (2) Osztályfőnöki óra (pályaorientáció, emberismeret, életvitel, mentálhigiéne)
- (3) Napközis és tanulószobai foglalkozások;
- (4) Tanórán kívüli foglalkozások: szakkörök, felkészítők, tehetségműhelyek;
- (5) Osztálydelutánok vagy estek; osztályközösségi programok: klubfoglalkozás, színházlátogatás, kiállítások, tanulmányi kirándulások;
- (6) Iskolai közösségi programok: fiókaavatás-szeptember, szalagtűző-ünnepség ősszel, betlehemes játék, mikulás-a téli szünet előtti utolsó tanítási napon, adventi, karácsonyi koncert-a téli szünet előtti héten, farsang-február, „Tied a színpad”-március, Bocskai-hét-a tavaszi szünet előtti hét, április 22-e stb.);
- (7) Külföldi diákcsereprogramok; testvériskolai programok
- (8) Nyelvtanulási és képességfejlesztő projektek;
- (9) Nyári táborok, erdei iskola; pl. alkotótáborok, tehetséggondozó; versenyfelkészítő, sport, országjáró táborok a tanítási szünetekben;

4.5. A nevelőmunka tervezése

Minden tanév elején az osztályfőnökök osztályukra vonatkozó nevelési tervet készítenek, amelyben megjelölik a tanév nevelési feladatait, ezek között kötelező feltüntetni az osztályfőnöki órák tematikáját, a mérési és ellenőrzési feladatokat, a személyiség- és közösségfejlesztés kiemelt feladatait, az egészségnevelési tennivalókat. A nevelési tervek elkészítésére és jóváhagyására a tanmenetekre vonatkozó szabályozás érvényes.

Minden tanév elején a napközi-vezetők a csoportjukra vonatkozó foglalkoztatási tervet készítenek, amelyben tanítási hetekre bontva megjelölik a napköziben tartott foglalkozások formáit, személyiség- és közösségfejlesztő céljait, a játékos testmozgás végrehajtásának módját és formáit,

valamint a környezeti nevelés és az egészségnevelés tennivalóit. A foglalkoztatási tervek elkészítésére és jóváhagyására a tanmenetekre vonatkozó szabályozás érvényes.

4.6. A tanulók személyiségének és tudásának komplex fejlesztése

Intézményünkben az oktatás mellett hangsúlyos szerepet kap a nevelés területe, és előtérbe került a kulcskompetenciák fejlesztésének egyensúlyba hozása a műveltségterületi tartalmakkal. Az új tartalmi szabályozók a tanulók személyiségének és tudásának komplex fejlesztését helyezik a középpontba, amelynek legeredményesebb eszközét az olyan nevelési-oktatási programok jelentik, amelyek az iskolai életet egészében kezelik, azaz nem kizárólag a tanórákra koncentrálnak, hanem a nevelés-oktatás részének tekintik a tanórán kívül az iskolában eltöltött időt is.

4.7. Nevelőmunkánk sajátos programjai

4.7.1 Boldogságprogram iskolánkban

A Jobb Veled a Világ Alapítvány által működtetett Boldogság Intézet pályázatához csatlakozott intézményünk. A program kiemelt feladata, hogy a pozitív pszichológia eredményeire építve ötleteket és módszertani segítségeket adjon iskolánk tanulói számára a boldogságra való képesség fejlesztéséhez.

Céljaink:

- Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, azok felismerése, tudatosítása tanulóinkban.
- Az önismereten alapuló öntudat kialakítása.
- Problémamegoldó képesség fejlesztése.
- Az egymás iránti segítőkészség, tisztelet, tolerancia kialakítása.
- A vitakultúra elemeinek (bírálat, önbírálat, ok-okozati összefüggések, a mások véleményére való odafigyelés, a nyelvi megformálás) kialakítása.

A Boldogságóra program 10 egymásra épülő témából áll, amelyek lépésről lépésre ismertetik meg tanulóinkkal a boldogsághoz vezető utat.

A Boldogságóra témakörei:

1. Boldogságfokozó hála
2. Optimizmus gyakorlása
3. Kapcsolatok ápolása
4. Boldogító jócselekedetek
5. Célok kitűzése és elérése
6. Megküzdési stratégiák
7. Apró örömök élvezete
- . Megbocsátás
9. Testmozgás
10. Fenntartható boldogság

A 10 Boldogságóra anyagát havonta az osztályfőnöki órákon dolgozzák fel a tanulók.

A Boldogságóra iskolánk 2018/2019. évi munkatervében is megjelenik.

4.7.2 A digitális kompetencia folyamatos fejlesztése

Kitűzött feladataink között szerepel a tanári és a tanulói, valamint a szülői, így az intézményi digitális kompetencia, hozzá kapcsolódóan digitális eszközparkunk folyamatos fejlesztése.

Erre számos program, legutóbbi időben az EFOP 3.2.4-16-2016-00001 Digitális kompetencia fejlesztése és az EFOP-3.2.3-2017.000.32 Digitális környezet a köznevelésben pályázatok adtak lehetőséget.

Az alábbiakat fontosnak tartjuk a tanulást-tanítást támogató digitális kompetenciák fejlesztését támogató eszközöknek és módszereknek széles körben történő megismertetése és alkalmazása érdekében:

- A műveltségi területekhez változatos, jó minőségű, interaktív IKT tartalom biztosítása
- A robotika informatika tantervbe való beépítése
- A tanulók legyenek képesek az olvasási folyamatban magasabb szintre jutni (értő olvasás, értelmező olvasás, kritikai olvasás, alkotó olvasás)
- Fejlődjön a tanulók szókinccse. A tanulók legyenek képesek olvasott szövegből az információk feldolgozására és megítélésére.
- A tanulók legyenek képesek az információk célirányos és kritikus használatára: kiválasztás, újrendezés a téma és az olvasási célösszefüggésében.
- Tudjanak személyes állásfoglalást kialakítani különféle gondolatokról, ismeretekről, véleményekről
- A természettudományos ismeretek/kompetenciák fejlesztése a tanulók későbbi munkaerő piaci elhelyezkedéséhez, ilyen módon a közeli továbbtanuláshoz, pályaválasztáshoz is szorosan kötődnek.

4.7.3 Iskolai Közösségi Program: nem formális és informális tanulási módszerek

Intézményünk elkötelezett az informális és nem formális oktatási – tanulási formák alkalmazásában. Folyamatosan bővítjük a non-formális és informális keretek között, a nyitott nevelési-tanulási környezetben megvalósuló programjaink körét, illetve szorgalmazzuk az ehhez kapcsolódó módszertani kultúra szélesebb körű elterjedését, keresve a további szakmai fejlesztések lehetőségét.

Nem formális tanulás minden olyan rendszerezett kompetencia- és készségfejlesztő hosszabb vagy rövidebb idejű oktatási-tanulási forma, mely a formális nevelést-oktatást végző intézményeken kívül valósul meg. Az informális tanulás a mindennapi élet természetes velejárója, olyan folyamat, melynek következtében pozitívan változik a személyiség, kialakulnak (átalakulnak) egyéni attitűdök, értékek, képességek. A nevelési-oktatási intézmény falain belüli és azon kívüli, nem tanórai tudásgyarapító foglalkozások is e körbe tartoznak.

A nem formális tanulás kiemelt jellemzői

- önkéntes, mindenki számára elérhető,
- olyan szervezett folyamat, amelynek pedagógiai célja van,
- tanulóközpontú,
- a segítő szakember és a tanuló közötti egyenlőségre épít
- kreatív és kihívásokkal teli,
- demokratikus tanulási környezetben zajlik,
- közösségi megközelítése tiszteletben tartja az egyén fontosságát, kiemelt szerepét,
- a tanulás ebben a megközelítésben az élethosszig tartó folyamat része,
- jellemzője a cselekedve tanulás,
- a motiváció értékekre épül.

A célok megvalósításában kiemelt jelentőségűek azok a tanórán kívüli tevékenységek, amelyek az alábbi nevelési feladatok megvalósítását támogatják:

- élmények nyújtása
- komplex személyiségfejlesztés
- kommunikációs készségfejlesztés
- rekreációs program (pl. szabadjáték)
- a tanulók integrációs szintjének javítása (pl. a másság, az etnikum vagy a nemek közötti különbségek elfogadása)

- a társadalmi beilleszkedéshez elengedhetetlen készségek és képességek fejlesztése, a közösségi és állampolgári nevelés
- az érdeklődés, a kíváncsiság fejlesztése
- a kreativitás fejlesztése
- az információs technikák használata
- az egészséges életmód, életvitel
- a művészeti, a sport és a kulturális tevékenységi formák megismerése és gyakorlása
- az iskolai eredmények javítása érdekében a motiválás

A tanórán kívüli iskolai nevelés, oktatás legjellemzőbb színterei:

- napközi otthoni, tanulószobai foglalkozások,
- egész napos oktatás
- szakkörök, érdeklődési körök, fakultatív foglalkozások
- korrepetálás, felzárkóztató foglalkozások
- tehetséggondozó foglalkozások
- művészeti és sportcsoportok
- tömegsport foglalkozások
- tanulmányi, kulturális és sportversenyek
- tanulmányi és osztálykirándulások
- üzemlátogatások, pályaaorientációs programok
- könyvtárfoglalkozások
- tanfolyamok
- kulturális és hagyományőrző rendezvények
- sportrendezvények, sportági bemutatók, találkozók
- egyéb közösségi rendezvények, ünnepi alkalmak, klubdélutánok
- belföldi és külföldi utazások, szereplések
- hangversenyek, koncertek
- táncházak
- fesztiválok, kulturális bemutatók
- színházlátogatások
- kiállítások
- mozilátogatások
- múzeumpedagógiai foglalkozások
- iskolarendőr programok
- iskolavédőnői programok
- ifjúságsegítő és preventív foglalkozások
- karitatív tevékenységek
- erdei iskola
- kerékpáros és gyalogtúrák
- nyári táborok (szabadidős/tematikus, napközi/bentlakásos)

Korszerű pedagógiai módszerek alkalmazását segítő Iskolai Közösségi Program kísérleti megvalósítása

A köznevelés minőségi fejlesztése nem-formális és informális tanulási módszerek kísérleti megvalósításán keresztül, hangsúlyt fektetve az élményalapú tanulás módszertani megalapozására, a tanulás közösségi élménnyé formálására. A foglalkozások keretében lehetőség nyílik olyan tanulási

módokra és szervezési megoldásokra, amelyek előmozdítják a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak fejlesztését, a közösségek megerősödését.

Cél és feladatrendszer:

- újszerű, a kompetenciafejlesztést támogató tanulásszervezési eljárások bevezetése,
- a támogató-segítő, kooperatív pedagógiai kultúra és tevékenység megerősítése,
- heterogén tanulói közösségek kialakítását segítő programok megvalósítása, az inkluzív nevelés szakmai támogatása,
- tanulói közösségépítés, kooperatív tanulási technikák alkalmazása,
- konstruktív és értékközpontú nevelés, az egész életen át tartó tanulás iskolai megalapozása, az alapkészségek és kulcskompetenciák fejlesztése, a köznevelés hátránykompenzációs szerepének erősítése,
- élményközpontú pedagógia megvalósítása.

Intézményünk vállalja olyan tematikus napközi programok megvalósítását, amelyek a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott célokhoz, feladatokhoz igazodnak, középpontjában a tanulók tudásának, készségeinek és képességeinek fejlesztése, kibontakoztatása áll.

Pedagógusaink vállalják a program megismerését, a továbbképzéseken való részvételt, programtervek kidolgozását, annak megvalósítását, alkalmazását, tesztelését, műhelyfoglalkozások keretében azok fejlesztésének segítségét, támogatását.

Tematikus táboraink, melyek széleskörű tantárgyi koncentrációt is determinálnak:

Nemzeti és kulturális identitás – Hagyományőrzés, anyanyelvápolás

A program célja, hogy megismerkedjenek a résztvevők, miben volt más az életük elődeinknek. A gyerekek érezzék azt, mennyire fontos, hogy magyarul táncoljunk és énekeljünk, megmutatjuk nekik milyen volt a játék a szabadban a digitális világ előtt.

Fontos, hogy a gyermekek megismerkedjenek a régi népszokásokkal.

A program során a résztvevők saját népi játékokat, népdalokat, csujogatókat sajátítanak el. A program további célja a hagyományos népi gyermekjátékokon keresztül alapvető táncos mozgásformák elsajátításának megkezdése, kapcsolatteremtés a gyermekkor hagyományos mozgás- és játékkultúrájával, a magyar népzenei és néptáncos hagyományőrző mozgalom iránti érdeklődés felkeltése.

5. A TANULÓK SZEMÉLYISÉGÉNEK FEJLESZTÉSÉVEL KAPCSOLATOS FELADATAINK

5.1. A személyiségfejlesztésben követendő elvek

A személyiség formálódása olyan tanulási folyamat, amelyben a megszerzett ismeretek, a személyes tapasztalatok, a belátás aktív cselekvések során szilárdul meg. Lényegében olyan demokratikus beállítódás elsajátításáról van szó, amelyet valóban csak az iskolai és az iskolán kívüli világban megtapasztaltak tehetnek szilárdná. Szerepe: a fiatal legyen képes személyisége és képességei számára legmegfelelőbb döntések meghozatalára, és legyen képes tervei megvalósítására.

A NAT olyan iskolai pedagógiai munkát feltételez, amelyben a tanulók tudásának, képességeinek, egész személyiségének fejlődése, fejlesztése áll a középpontban, figyelembe véve, hogy az oktatás, a nevelés színtere nemcsak az iskola, hanem a társadalmi élet és tevékenység számos egyéb fóruma is. A gyerekekre az iskolai élet egésze hat, annak légköre, valóságos viszonyai, gyakran szándékuktól eltérő hatású napi történései, ill. az a mód, ahogy a gyerekek ezeket megélik, értelmezik.

A megnyilatkozó tanár önmagával való azonossága nevel, személyiséget fejleszt. A munkának a középpontjában a jól felkészült, nyitott, teherbíró tanár áll. Bizonyos területeken elvégzett gyakorlás és fejlesztő hatás áttérjed a pszichikus élet más területeire, kérdés az, milyen mértékű ez a hatás és milyen messzire hat. Függ attól, hogy a tantestületben egymás munkáját mennyire ismerjük, segítjük, ezért nemcsak jól képzett tanárookra van szükség, hanem egységes tantestületre is.

A családi körben betöltött szerepet a szülővel közösen igyekszünk az egyéni jellemzők figyelembevételével pozitív irányban befolyásolni. Rendkívül fontos a szülővel a partneri kapcsolat kialakítása. Ennek változatos formáinak (szülői értekezlet, fogadóóra, családlátogatás, közös kirándulások, alkalmak, alapítványi bál stb.) alkalmazása valamennyi pedagógus feladata.

5.2. A személyiségfejlesztés kiemelt területei

- a) Az iskolai személyiségfejlesztés fő területe a tanóra. A pedagógiai folyamat tevékenységként való megtervezése a tantervekben, tanmenetekben van. Elsődleges a kötelező és választható tanórák keretében végzett személyiségfejlesztő tevékenység.
- b) Speciális képességek fejlesztésének színterei főleg a szakkörök, önképzőkörök, a tehetséggondozó órák, az egyéni foglalkozás, versenyekre készülés. Ezekben a foglalkozásokon a kezdeményezést, önálló munkát, sikert és kudarcot befolyásoló tényezők szerepét és azt tapasztalják meg, hogy ezeknek személyiségükre milyen hatása van. A versenyeken elért egyre jobb eredmények, melyek egyéni ambíciókat elégítenek ki, munkára sarkallnak, de a mellett az iskola hírnevét is öregbítik. Az alkalmazkodási, együttműködési készség alapfeltétele a személyiség kiteljesedésének. Az iskola feladata, hogy segítse a tanulók közösségeit, a közösségi élet kialakulását, a tanulóknak a közösségbe való beilleszkedését. Ezek a feladatok nem valósíthatóak meg kizárólag a tanórai keretekben. Szükséges olyan együttlétek kialakítása, amely mentes a tanórák kötöttségétől. Iskolánkban a tanórán kívüli közösségi fórumok például: a sportfoglalkozások, énekkar, a speciális foglalkozások, a táborok, az újságszerkesztés, az osztályrendezvények, a tagozatokat mozgató és az iskolai szintű rendezvények, a diákönkormányzat munkája.
- c) A külső kapcsolatok szervezése, ápolása. Itt diákjaink kellő önállóságot kapnak, van lehetőségük önmaguk kipróbálására.

5.3. A személyiségfejlesztés legfontosabb formái

Az alábbi öt terület arányai a szabadon felhasználható órakeretből az 1. és a 4. formák támogatása elsődleges és legnagyobb arányú, kisebb arányú, de elsődleges a 3., míg a 2. és az 5. formák támogatása főleg más eszközökkel történik. Az egyes formák közötti felosztást minden évben a tantárgyfelosztás tartalmazza, a munkatervben megállapított rend szerint.

5.3.1 A kötelező és választható tanórák keretében végzett személyiségfejlesztő tevékenység

Eszközei és területei: differenciált osztályok és csoportok kialakítása, a közöttük való átjárhatóság; emelt és általános tantervű szintek, érettségire felkészítő csoportok a 11-12. évfolyamon, a csoportbontások; osztályon és évfolyamon belül kialakuló formális és informális csoportok. Lehetőségek: a tanulási motívumok fejlesztése (a megismerési és felfedezési vágy felkeltése, az alkotás örömeinek átadása); az értelmi képességek fejlesztése; önértékelési motívumok fejlesztése, együttműködési képesség fejlesztése.

5.3.2 Szakkör, érdeklődési kör, önképzőkör, énekkar, művészeti csoportok keretében végzett személyiségfejlesztő tevékenység

Eszközei és területei: szakkörök (tantárgyi és érdeklődési körnek megfelelően: matematika, fizika, természetvédő, elsősegélynyújtó); önképző és-fejlesztő körök (bibliaolvasó, irodalmi, idegen nyelvi); iskolai-diákönkormányzati (énekkar, tánckar, színjátszó kör; diákújság, sulirádió, iskolai honlap szerkesztőségei, DÖK-szervezetekben való részvétel). Lehetőségek: tanulási motívumok fejlesztése (az alkotó jellegű tevékenységek); a szociális értékrend fejlesztése; szociális képességek fejlesztése (társadalmi kommunikáció, kötődés, érdekérvényesítő képesség, együttműködés, a vezetés és a segítő versengés képességének fejlesztése); személyes motívumok és képességek fejlesztése (szuverenitás, öntevékenység; önreflexió, önismeret).

5.3.3 Iskolai sportkör keretében végzett személyiségfejlesztő tevékenység

Eszközei és területei: tömegsport, mindennapos mozgás és versenysport a diák-sportegyesület szakosztályaiban (atlétika; futball, kézilabda, kosárlabda; röplabda). Sportbemutatókon, versenyeken való részvétel. Lehetőségek: a játékszeretet fejlesztése, az együttműködés, a vezetés és a segítő versengés képességének fejlesztése; önvédelmi (egészségvédő) motívumok és képességek fejlesztése; egészséges életmód igényének kialakítása; önismeret fejlesztése

5.3.4 Tanulmányi, kulturális versenyek, házi bajnokságok keretében végzett személyiségfejlesztő tevékenység

Eszközei és területei: versenyfelkészítés a mindenkor tanév rendjében meghatározott versenynaptár szerint. Lehetőségek: tanulási motívumok és értelmi képességek fejlesztése; az együttműködés, a vezetés és a segítő versengés képességének fejlesztése, érdekérvényesítő képesség fejlesztése; szuverenitási motívumok és képességek fejlesztése.

5.3.5 A tanítási órák keretében nem megvalósítható csoportos tevékenységi formák, így különösen tanulmányi kirándulás, környezeti nevelés, kulturális, illetve sportrendezvények keretében végzett személyiségfejlesztő tevékenység

Eszközei és területei: osztálykirándulások; erdei iskola; nyári táborok; diákcsereprogramok; projektek; kulturális bemutatók, előadások („Tééd a színpad”); kiállítások; hangversenyek, koncertek; hagyományőrző játékok (betlehemezés); környezetóvó akciók (szelektív hulladékgyűjtés; parlagfűirtás). Lehetőségek: szociális motívumok és képességek fejlesztése (vezetés, szociális kommunikáció, kötődés, együttműködés stb.); személyes motívumok és képességek fejlesztése

6. A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS FELADATAINK

6.1. A közösségfejlesztés elvei

A közösségfejlesztés célja, hogy az iskola tanulóit, pedagógusait, a szülőket és az intézmény nem pedagógus dolgozóit mozgósítsa az iskola nevelési és oktatási céljainak minél maradéktalanabb megvalósítására. Ugyanakkor az is fontos, hogy az iskola minden tanulója jól érezze magát a gimnáziumban, a tanárok nyugodt légkörben tudjanak dolgozni. A közösségi nevelés az évszázadok folyamán hol kimondva, hol kimondatlanul minden oktatásnak – nevelésnek célja volt.

Éppen ezért meg kell határoznunk, hogy napjaink közösségi nevelése miben különbözik a régi pedagógiai elvektől és módszerektől. A világi és vallási etikákra nagyon hatott és hat a perszonalizmus, az egyén tisztelete. Napjaink közösségében az én – te kapcsolat a meghatározó, s azt tekintjük jó közösségi embernek, aki sok társával tud én – te kapcsolatot kialakítani. Napjaink közösségi nevelésébe be kell építeni a másság tiszteletét, a közösséget úgy kell tekinteni, mint értékes egyedek, egyéniségek csoportját.

Lehetőségeink a közösségi nevelés tekintetében igen jók. Iskolánk tanulólétszáma 500 és 600 között mozog, tehát áttekinthető. A város sem túl nagy, a szülők jelentős része itt végzett, a minőségbiztosítással kapcsolatos szociológiai vizsgálatok azt mutatták, hogy Böszörmény lakosai és vezetői jól ismerik a gimnáziumot, elégedettek az itt folyó munkával, s a tanulók is jól érzik magukat iskolánkban. (Iskolánkban eddig is értékes tevékenység folyt a közösségi nevelés területén, csak az a feladatunk, hogy a jövőben még tudatosabban végezzük ezeket a tevékenységeket.)

6.2. A közösségi nevelés megvalósításának területei

Az iskolai ünnepeknek nagy a közösségformáló ereje, még ha pillanatnyilag talán nem látszik az eredmény. Éppen ezért részt kell vennünk a városi, nemzeti ünnepeken (március 15., szeptember 13., október 23. stb.). Személyesebbé, élményszerűbbé lehet tenni ezeket az alkalmakat, ha az iskola történetéhez kapcsoljuk őket. Például október 23-án megkoszorúzzuk Losonczy Géza és Kertész László emléktábláját, az álmosdi csata évfordulóján tisztelgünk a Bocskai-szobornál, esetleg részt veszünk egy küldöttséggel Álmosdon is a megemlékezésen. Október 6-án iskolánk építetőjének és a 48-as szabadságharc egyik vezetőjének Sillye Gábornak a sírját koszorúzzuk meg.

Bár ezeknek a megemlékezéseknek mozgósítaniuk kell az egész iskolát elsősorban a történelemtanároknak kell elvégezniük a felkészítő munkát, a tananyagot úgy kell összeállítani, hogy a gyerekek halljanak Bocskairól többet, mint a tantárgyi anyag, s kell, hogy ismerjék Sillye és Losonczy életútját. Azokat a történelem- és egyéb szakos tanárokat, akik nem helybeliek, fel kell kérni, hogy ismerkedjenek meg a város és az iskola történetével.

A nemzeti összetartozás napjának megünneplése elsősorban a magyarság összetartozásának élményén alapulhat. Az élményadásban fel kell használni azokat a formákat és lehetőségeket, amelyet jogszabály előír, illetve lehetővé tesz. Így a határon túli tanulmányi kirándulásokat a Határtalanul! pályázat, a Rákóczi Szövetség diákutaztatási pályázatai és Hajdúböszörmény város testvérvárosi kapcsolatainak keretei között szervezzük meg.

A rajzórán különös gondot kell fordítani arra, hogy a tanulók megismerjék a város képzőművészeti múltját, s meg kell szervezni őket, hogy nagyobb számban vegyenek részt a képzőművészeti kiállításokon, kísérjék figyelemmel a Hajdúsági Nemzetközi Művésztelep tevékenységét, a hagyományápoláshoz tartozik, hogy a rajz tagozatosok megkoszorúzzák volt tanítványaink és rajztanáraink emléktábláját.

A közösségformáló hagyományápolás fontos területe a magyarórai munka. A rendezvények jelentős része az ő vállukon nyugszik. Továbbra is folytatni kell a betlehemezés hagyományát, azt, hogy minden évben egy színdarabbal lépnek a város közönsége elé az iskola tanulói. Háttértevékenységnek jó, ha a tanár beszél a betlehemes játék dramaturgiájáról. Elképzelhető, hogy kommunikációelmélettel foglalkozó nyelvtanórán megtárgyaljuk a ballagási ünnepség jelrendszerét. A magyar szakos tanárnak fontos feladata, a színházlátogatások megszervezése. Érettségi találkozón a résztvevők mindig nagy elismeréssel emlékeznek meg azokról a tanárokról, akik elvitték őket a nyíregyházi, debreceni vagy budapesti színházba. Természetesen nem árt, ha órákon

szentelnek némi időt a darab megbeszélésének. Nagyon fontos közösségformáló eszköz a színházlátogatás, s szerencsésebb, ha nem egy, hanem több osztály tanulóból tevődik össze a csoport.

A közösségformálásban a legnagyobb szerep az osztályfőnökre hárul. Nagy tapintattal kell egyeztetnie az egyéni bánásmódot a közösség mozgatásával. Gondosan ügyelnie kell arra, hogy ne alakuljanak ki klikkek az osztályban. Napjainkban elég nagy vagyoni különbségek alakultak ki a társadalomban, igyekezni kell, hogy ez a társadalmi megosztottság ne érződjön az osztályban. Mindig a legszegényebb tanulókhoz kell alkalmazkodni (észrevétlenül, tapintatosan) ha kirándulásokat szerveznek, olyan rendezvényekre vinni a gyerekeket, amelyek kevés pénzbe kerülnek. Lehetőség szerint minél több tanuló ismerkedjen meg a határokon túli magyar kultúrával, a testvériskolai kapcsolatokat használják ki közös programok megvalósítására.

Az éves kirándulásokat úgy kell megszervezni, hogy az előkészítésben minden tanuló vagy legalábbis az osztály többsége részt vegyen. Egyik megváltja a jegyet, másik megírja a szálláskérő levelet, többen felkészülnek azokból a látnivalókból, amelyeket a kirándulás folyamán megtekintenek. Még játékos vetélkedőt is lehet rendezni egy osztályfőnöki órán a kirándulás útvonaláról. Ha a tanár ideje és energiája megengedi, lehet egynapos kirándulásokat is rendezni, ahol a gyerekek főznek, játszanak, szórakoznak. Ha véletlenül ehetetlenre sikerül az ebéd, az se baj, az is szép emlék lesz egyszerűen.

Törekedni kell arra, hogy az osztály (minden osztály) kialakítsa a saját arculatát. Ez lehet egyéni osztálydíszítés, esetleg valami karitatív munka (ebédhordás idős embereknek), az iskolaudvar egy részének a gondozása. Ez függ az osztály összetételétől, és az osztályfőnök érdeklődési irányától. Jó, ha a szülőket is bevonja az osztályfőnök a közös programokba, szülők és tanulók közös vetélkedője, színházlátogatásra elkísérik a gyerekeket. Természetesen a tanulók életkori sajátosságából következik (ez a szülőkről való lelki leválás ideje), hogy nem szívesen vesznek részt a szülőkkel közös programokon.

Az osztályfőnöknek arra is törekedni kell, hogy azokat a tanulókat is valamilyen mértékben sikerélményhez juttassa, akiknek a tanórai tevékenysége nem mindig gyümölcsöző. Nagyon fontos az is, a közösségformálás szempontjából, hogy az élsportolók és a szerényebb adottságú gyerekek közti különbséget csökkentsük.

A diákönkormányzatot segítő tanárnak különösen fontos feladata, hogy támogassa a diákokat jogaik megismerésében és gyakorlásában. Megszervezi a diáktanácsüléseket, a diákközgyűlést, és minden a tanulók kisebb vagy nagyobb csoportját érintő kérdésekről tájékoztatja őket. Személyes beszélgetéseken foglalkozik a diákönkormányzat vezetőivel, igyekszik megtudni véleményüket az iskola munkájával, életével kapcsolatban, s felkészíti őket, hogy megfelelően képviseljék a diákság érdekeit, irányítsák a tanulóközösséget. Arra kell törekednie, hogy minél több feladatot bízjon a tanulókra, természetesen úgy, hogy ő ott legyen a háttérben, beavatkozásra készen.

A diákönkormányzatot segítő tanár egyik feladata, hogy a munkatervben felelősként megjelölt rendezvényeket megszervezze, közre működjön a fiókaavatás, a farsang, a Bocskai-hét (fordított nap) diákönkormányzat által való megszervezésében. A programok szervezésében részt vesznek a tantestület tagjai, pl. a tizenkettedikesek búcsúztatásában a tizenegyedikes osztályfőnökök, a karácsonyi koncertben az énektanár, a műsorok, szavaltatok előkészítésében a magyartanárok. Ügyelnünk kell arra, hogy sok tanuló vegyen részt ezeknek a programoknak a szervezésében, ne mindig ugyanazokkal az arcokkal találkozzunk a műsorokon. A diákönkormányzat által vállalt feladatokat egyeztetni a tanárokkal és az intézményvezetővel, és ennek alapján végzi munkáját, szervezi a tantestület tevékenységét.

A legfontosabb, hogy szilárd hagyomány- és tevékenységrendszer alakítsunk ki, mert ezek erősítik és éltetik a közösséget, biztosítják a közösség szellemi tartósságát annak ellenére, hogy évente kb. egy negyede a tanulóknak kicserélődik. A diákönkormányzatunk munkájára számítunk, mely önálló szervezeti működési szabállyal rendelkezik.

6.3. A gimnázium hagyományőrző tevékenységének főbb területei

6.3.1 Iskolatörténet

Kiadványok összeállítása, iskolai honlap rovatai, iskolamúzeum, (rendhagyó) osztályfőnöki és történelemórák, iskolai rendezvények (előadások és konferenciák), évfordulók (1621, 1904, 1912) ünneplése.

6.3.2 Kiemelkedő személyiségek (tanárok és diákok) emlékének ápolása

Kiadványok összeállítása, arcképgyűjtemények, iskolai honlap rovatai (életrajzok és művek megjelentetése), tantermek elnevezése és a névadókra való évenkénti emlékezés, (rendhagyó) osztályfőnöki és tanórák, évfordulós iskolai rendezvények (előadások és konferenciák). Díjak és alapítványok névadói.

Azon személyiségek, akik emlékének ápolása már hagyomány:

- [1] a névadó Bocskai István: arcképe minden tanterem falán megtalálható, a bevezető osztályfőnöki órák, kapcsolatok a Bocskairól elnevezett és a hajdúvárosi iskolákkal, Bocskai és kora, a hajdúság kiemelt téma a történelemoktatásban;
- [2] a tudós botanikus, lelkész Diószegi Sámuel, egykori rektorunk; a biológia szaktanterem névadója, emlékét a biológia munkaközösség ápolja;
- [3] a polihisztor természetrajztanár, dr. Molnár István nyelvtudós és publicista; a multimédiás nyelvi laborral felszerelt, idegen nyelvű forrásközpontként működő könyvtárunk névadója, emlékét a könyvtár és az idegen nyelvek munkaközösségei ápolják.
- [4] a nagy hatású, diákszínpadot szervező és népművelői munkát végző költőtanár, Kertész László, kinek emléktáblája és emlékfája a költészet napi ünnepek színhelye, emlékének ápolása a városi könyvtárral való együttműködésben a magyar munkaközösségé.
- [5] Az 1956-os forradalom mártírsorsú minisztere, Losonczy Géza emléktáblája az október 23-i nemzeti ünnep városi és iskolai ünnepeinek helyszíne.
- [6] A gimnáziumban tanulóknak adható díjak névadói: Pálnagy Zsigmond, Király Jenő, Papp Béla, Tímári Márton; Marjai Márton dr. Rácz Tibor, ifj. Major Gyula.
- [7] A gimnázium volt intézményvezetői, akiknek arcképgyűjteménye az intézményvezetői irodában van: Kozma Sándor, Péter Károly, Köblös Samu, Rácz Jenő, dr. Sarkadi Nagy János, Mihály János
- [8] A gimnázium fejlődésében nagy szerepet játszó történelmi személyiségek: Sillye Gábor a Hajdúkerület utolsó kapitánya, az 1848/49-es szabadságharc kiemelkedő alakja, Baltazár Dezső, tiszántúli ref. egyházkerületi püspök; Dóczy Imre, tiszántúli ref. egyházkerületi tanfelügyelő.

6.3.3 Iskolai emléknapok

Megünneplésüknek formáját az éves munkatervek tartalmazzák.

- szeptember 13-a a város napja
- október 6-a az aradi vértanúk emléknapja
- október 15-e az álmosdi csata emléknapja
- október 23-i nemzeti ünnep
- november 22-e Hajdú vármegye napja
- január 22-e a magyar kultúra napja
- február 25-e a kommunista diktatúrák áldozatainak emléknapja
- március 15-i nemzeti ünnep
- április 11-e a költészet napja
- április 16-a a holokauszt áldozatainak emléknapja
- június 4-e a nemzeti összetartozás napja

6.3.4 Arculatépítő és közösségteremtő rendezvények

Megrendezésük időpontját és tervezést az éves munkatervek tartalmazzák, zárójelben a tervezett rendezvényekkel.

- Európa-hét: a diákcsere-kapcsolatok és az idegennyelv-oktatás bemutatkozása
- Nyitott kapuk hete: a négyosztályos tagozatok bemutatkozása a gimnáziumba jelentkezők számára, továbbá az általános iskolai kollégákkal és munkaközösséggel való kapcsolattartás alkalma
- Innovációs alkalmak, tehetségműhelyek, bemutató órák
- Kisgimnazisták napja: a nyolc évfolyamos gimnázium bemutatkozása
- Sportnap(ok): az egészségre nevelés és a sporttevékenység kiemelt rendezvénye
- Pedagógusnap/tanárok világnapja: a nyugdíjas kollégákkal való kapcsolattartás kiemelt rendezvénye

6.3.5 A diákönkormányzat közösségteremtő hagyományos rendezvényei

Megrendezésük időpontját az éves munkatervék tartalmazzák

- Fiókaavató
- Bocskai-hét
- Farsang
- Diák-önkormányzati nap

6.3.6 Az iskola éves rendjének hagyományos ünnepélyei

- Évnyitó
- Szalagtűző
- Ballagás
- Évzáró

7. A TELJES KÖRŰ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSSEL ÖSSZEFÜGGŐ FELADATOK

7.1. Egészségnevelő munkánk céljai

Az egészségnevelés célja, hogy a tanulók megértsék saját egészségvédelmük jelentőségét, és elsajátíthassák azokat a szükséges ismereteket, rendelkezhessenek azokkal a jártasságokkal, amelyekkel a környezetük, egészségi feltételeik javítását, az egyes emberek, valamint a közösség egészségének a védelmét cselekvően megteremthetik.

Az embernek önmagával harmóniában kell élnie. Ennek feltétele, hogy testileg és lelkileg egészséges legyen, meg tudja őrizni, helyre tudja állítani jó közérzetét, stabilizálni, védeni tudja önmagát. Feladatunk, hogy tegyük képessé tanulóinkat arra, hogy egyre növekvő kontrollt szerezzenek saját egészségük felett, törődjenek többet egészségükkel, és mindehhez rendelkezzenek a szükséges információkkal, lehetőségekkel. Ezek ismeretével egy egészséges életforma kialakítására törekedjenek. Az egészségmegőrzés a mindennapi életük része legyen. Törekedjenek az egészséges életmód kialakítására, ismerjék annak összetevőit, az egészséges táplálkozást, a személyi higiénia, a körülöttük lévő egészséges környezetet, rendet, tisztaságot, testi adottságaik fejlesztését, folyamatos karbantartását, a lelki egyensúlyt, a harmonikus párkapcsolatot.

7.2. Kockázati tényezők

A mozgásszegény életmód, az egészségtelen táplálkozás, a dohányzás, a mértéktelen alkoholfogyasztás, az egészséget károsító környezet hatásai, felelőtlen magatartás a közlekedésben, a ház körüli tevékenységekben, az élet megpróbáltatásaival való megbirkózás képességének hiánya és a rendezetlen, felelőtlen párkapcsolatok, korai szexuális élet, nem tervezett terhesség.

7.3. Az egészségnevelő munkánk kiemelt területei

- Az egészségérték tudatosítása
- Az egészséges életvitelhez szükséges képességek fejlesztése
- Az életkorral járó biológiai-, mentálhigiénés-, életmódbeli tennivalók megismerése
- Felhívni a figyelmet az egészségre káros szokásokra (pl. helytelen táplálkozás, inaktív életmód), az antihumánus szenvedélyekre
- A társkapcsolatok egészségi, etikai kérdéseinek felvetése

7.4. Egészségnevelő munkánk alapelvei

Rendkívül fontos, hogy az egészségfejlesztés ne csak az egészségnevelési ismeretek oktatásában, ne csupán egy-egy elszigetelt egészségügyi program vagy valamilyen kampány formájában jelenjen meg, hanem az egész oktató-nevelő munkát hassa át. Ezért az iskolai egészségfejlesztés:

- A legszélesebb értelemben vett megelőzés céljait szolgálja!
- Tervszerű, szervezett és rendszeres tevékenység legyen!
- Minden gyermek számára legyen elérhető, mellőzzön mindenféle hátrányos megkülönböztetést!
- Tudományosan megalapozott legyen!
- Helyes cselekvésre serkentsen!

7.5. Fizikai egészségi állapot

A tanulók rendszeresen részt vesznek általános orvosi vizsgálaton, fogászati ellenőrzésen és megkapják a szükséges megelőző oltásokat. Az iskolaorvostól rendszeresen jelentést kapunk.

A leggyakoribb problémák az iskolaorvos jelentése szerint: fogszuvasodás; mozgásszervi megbetegedések; túlsúly; szemészeti elváltozások;

Az iskolaorvos és a védőnő minden évben előadásokkal segíti az osztályfőnököket az egészséges táplálkozás, a serdülés élettana, fiziológiája, családtervezés, elsősegélynyújtás és egyéb témákban.

7.6. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

A NETFIT rendszer jogszabályi előírásainak megfelelően a testnevelő tanároknak fel kell mérni a tanulók fizikai állapotát.

Az eredmények értékelése után a testnevelés órák anyagába beépítjük a hiányosságok pótlását segítő mozgásanyagot. Az értékelés összegzését az év végi értékelésbe beépítve megismertetjük az osztályfőnökökkel és a szülőkkel.

7.7. Egészséges táplálkozás

Az iskolának nincs saját konyhája, iskolai étkeztetésben a tanulók mintegy kb. 12–15%-a vesz részt. A felsőbb évfolyamokon inkább a gyorsétkezés a divat a tanulók körében. Sok a túlsúlyos gyerek. Figyeljünk oda, hogy van-e minden gyerek számára elegendő mennyiségű és megfelelő minőségű táplálék. Ellenőrizzük az iskolai étkeztetést, büfét. Hívjuk fel a gyerekek figyelmét a táplálkozással összefüggő betegségek megelőzésére. Az egészséges táplálkozás témaköre szerepeljen a biológia, a testnevelés tanmenetekben, a közösségi nevelés terveiben, ha szükséges, hívjunk szakembert.

7.8. Drogprevenció

A gyerekek egyre fiatalabb korban szívják el az első cigarettájukat. A dohányzó tanulók körében nő a lánytanulók száma. A kipróbálás korai megjelenése jelentkezik az alkoholfogyasztásnál is. A dohányzás és az alkoholfogyasztás csökkenése érdekében a törvényi szabályozásokon kívül, a szülői szervezettel karöltve kidolgozzuk az ellenőrzés módját. Szakemberek bevonásával felvilágosító órákat tartunk. Iskolai drogkoordinátorok, kortárssegítők képzését szorgalmazzuk és bevonjuk a felvilágosító munkába. Az aktuális feladatokat az iskolai drogstratégiában jelöljük ki. Önismereti foglalkozásokat tartunk szakemberek segítségével. Célunk: felkészíteni a tanulókat arra, hogy igent mondjanak az egészségre, nemet a káros szenvedélyekre.

7.9. Lelki egészségvédelem: mentálhigiénés program

A test és a lélek harmóniája adja az élet milyenségét. A lelki egészséggel legalább annyit kellene foglalkozni, mint a kézzel foghatóbb testi egészségvédelemmel. Napjainkban a tanuló ifjúság körében egyre több a szorongó gyerek. Különös figyelmet fordítunk az alábbi területekre:

- társkapcsolati problémák
- érzelmi zavarok, szorongás, depresszió, hangulati változások
- egészségügyi ok nélküli testi panaszok
- figyelem hiánya, túlmozgékonyosság
- deviáns viselkedés
- indulatosság, agresszivitás, rombolási hajlam

Év elején az egészségnevelő pedagógus helyzetfelmérést végez, ennek alapján tervezi meg a egészségnevelési programot.

7.10. Erőforrások, feladatok

7.10.1 Az intézményen belül egészségfejlesztő csoport

Tagjai: intézményvezető és nevelési intézményvezető-helyettes; egészségnevelő pedagógus; iskolai drogügyi koordinátor; iskolaorvos, védőnő; iskolapszichológus; biológiatanárok és testnevelők; osztályfőnöki munkaközösség-vezetője; osztályfőnökök; napközi vezetők; diákönkormányzatot segítő pedagógus

7.10.2 Egészségnevelés a kötelező tanórákon és tanórán kívül

Minden tantárgynak van csatlakozási pontja az egészségneveléshez. A helyi tantervekben külön figyelmet kell fordítani- különösen az osztályfőnöki tanmenetekben- ezekre a pontokra.

7.10.3 Egészségnevelési témakörök az osztályfőnöki órákon

5. évfolyam

- Mi minden értendő az egészség fogalmában? Mi tesz engem egészségessé?
- Mi is az az életmód?
- Mitől egészséges az életmódom?
- Életmód, táplálkozás

- Életmód és a veszélyes anyagok
  - Az életmód és a növekedés
  - Az életmód és a környezet
6. évfolyam
- Amiről én döntök, és amiről nem
  - Légy bátor IGEN-t mondani!
  - Légy bátor NEM-et mondani!
  - Amiről én döntök: mit eszem?
  - Amiről én döntök: mozgás és személyes higiéné
  - Amiről én döntök: veszélyes anyagok: dohányzás, alkohol
  - Amiről én döntök: környezet
7. évfolyam
- Változások kora: hogy nézek ki?
  - Változások kora: hogyan érzem magam?
  - Hogyan látom a családomat? Hogyan látnak ők engem?
  - Változások a kapcsolataimban: barátok-ellenségek
  - Változások a kapcsolataimban: barátság vagy szerelem?
  - Kihívás vagy szenvedély: veszélyes anyagok
8. évfolyam
- Környezetünk védelme – az egyéni felelősség kérdései
  - Alternatív étrendek – táplálkozás
  - Testmozgás
  - Változások az életmódban
  - Hogyan legyünk sikeresek munkánkban, kapcsolatainkban
  - Életed 10 év múlva
9. évfolyam
- Felfogások az egészségről
  - Felfogások az életmódról
  - „Vigyázat serdülők”
  - Kapcsolatok
  - Kapcsolatok és a megjelenés
  - Mi számít drognak
  - Testmozgás, mint alternatíva
10. évfolyam
- Elvárások: társadalom, család, kortárs csoport
  - A család hatása az életmódra
  - Kortársak hatása az életmódra
  - Mit üzen a média
  - Társadalmi elvárások – deviancia
  - Meg akarok felelni
11. évfolyam
- A társadalmi együttélés szabályai
  - Táplálkozás
  - Párkapcsolatok
  - Deviancia
  - Drogok
  - „Maradj a napos oldalon”
12. évfolyam
- A felnőtté válás folyamata a döntések tükrében
  - Döntések életmódban: kapcsolatok
  - Döntések életmódban: táplálkozás, mozgás, személyes higiéné

- Egészséges életmódok és az életminőség

7.10.4 Tanórán kívüli foglalkozások:

- Napközi: játék és játékos foglalkozások
- Délutáni szabadidős foglalkozások: sportprogramok, vetélkedők, versenyek
- Egészségnap: az iskola egészét átfogó, előre tervezett program
- Kirándulások, erdei iskola, sportnap

7.10.5 Aktív testmozgás lehetőségének biztosítása

A mindennapos testnevelés sokat változtat hosszú távon a korábban kialakult helyzeten. Ennek ellenére a tanulók többsége szabadidő hiány miatt, vagy rossz szokásai miatt passzív életmódot folytat. Ezért el kell érni, hogy a mozgásban gazdag életmód, a testedzés szerves szükségletté váljon. A szabadidősportok adta lehetőségeket (túra, kerékpár, tollas, streetball) igyekszünk iskolai és városi szinten jól kihasználni.

**8. AZ ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSÁVAL
KAPCSOLATOS ISKOLAI TERV**

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja a pozitív attitűd kialakítása, a balesethelyzetben tanúsított felelős állampolgári viselkedés tudatosítása a tanulóknban, mely szerint az egyén köteles a tőle elvárható segítséget nyújtani sérült, balesetet szenvedett embereknek, vagy olyan személynek, aki testi épségét közvetlenül veszélyeztető helyzetbe jutott.

Az elsősegély-nyújtási ismeretek nem képezik önálló részét egyetlen tantárgynak sem. Az ide kapcsolódó ismeretek, jártasságok elsajátítására főleg az osztályfőnöki órák vagy a tanórán kívüli foglalkozások keretében kerülhet sor. Fontos, hogy a testnevelés és a biológia órák anyagába beépüljön, illetve az egyes tantárgyak (informatika, gyakorlati ismeretek, rajz stb.) balesetvédelmi oktatása során is hangsúly kell rá fektetni.

Osztályfőnöki órák keretében az egészségnevelésre fordítható órakeretben az elsősegélynyújtás is szerepet kaphat. Az ismeretek megszerzése történhet meghívott előadó, így mentőtiszt, orvos, szakápoló, védőnő vagy vöröskeresztes szakember segítségével. Ezek a találkozások a szakmai megalapozottságon túl a pályorientáció és a szemléletformálás hathatós lehetőségei is.

Igyekszünk biztosítani az iskolai vöröskeresztes csoport működését, ez erőforrása lehet a minden diákra kiterjedő elsősegély-nyújtási ismeretek átadásához.

9. A BOCSKAI ISTVÁN GIMNÁZIUMBAN FOLYÓ KÖRNYEZETI NEVELÉS PROGRAMJA – ÖKOISKOLAI PROGRAM

9.1. Környezeti nevelés

A gimnázium először 2016. január 30-án nyerte el az „Ökoiskola” címet. Másodszor 2020. október 18-án. A cím jelzi, hogy mindennapi gyakorlatként foglalkozunk a környezettudatosságra és a fenntarthatóságra neveléssel. Célunk az „Örökös Ökoiskola” cím elnyerése.

9.2. A környezeti nevelés céljai

A környezeti nevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezetmegóvására, elősegítve ezzel az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését. A fenntartható fejlődés feltételezi az egész életen át tartó tanulást, amelynek segítségével tájékozott és tevékeny állampolgárok nevelődnek, akik kreatívan gondolkodnak, eligazodnak a természet és a környezet területén, és felelősséget vállalnak egyéni vagy közös tetteikért. Mindez úgy valósítható meg, ha különös figyelmet fordítunk a tanulók természettudományi gondolkodásmódjának fejlesztésére. Ha a tanulók érzékenyvé válnak környezetük állapota iránt, akkor képesek lesznek a környezet sajátosságainak, minőségi változásainak megismerésére és elemi szintű értékelésére, a környezet természeti és ember alkotta értékeinek felismerésére és megőrzésére, a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességeik vállalására és jogaik gyakorlására. A környezet ismeretén és a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartásnak a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelvnek kell lennie egyéni és közösségi szinten egyaránt.

A környezeti nevelés során a tanulók ismerjék meg azokat a jelenlegi folyamatokat, amelyek következményeként bolygónkon környezeti válságjelenségek mutatkoznak. Konkrét hazai példákon ismerjék fel a társadalmi-gazdasági modernizáció egyénre gyakorolt pozitív és negatív hatásait a környezeti következmények tükrében. Értsék a fogyasztás és a környezeti erőforrások kapcsolatát, a fenntartható fogyasztás elvét. Kapcsolódjanak be közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába. Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzése váljék meghatározóvá. Szerezzenek személyes tapasztalatokat a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.

9.3. Környezeti nevelés a tanórán

A tanulók a tanórákon az élővilág rendkívüli változatosságát és a természeti törvényeket megismerve megérthetik, hogy az ember, mint a természet része csak a törvények betartásával, a természettel egységben maradhat fenn. A fennmaradásához meg kell tanulnia a természeti erőforrások takarékos, felelősségteljes használatát, azok megújulási képességére való tekintettel. Egy olyan viselkedésforma elsajátítása válik elengedhetetlenné, amely környezet- és értékvédő. A környezettudatosságról és a fenntarthatóságról az osztályfőnöki órákon is tanulnak a diákok. Figyelünk a tantermek esztétikus díszítésére, tisztaságára. A tanórán használt eszközök, anyagok a példa értékével hatnak, kiválasztásánál, használatánál a környezetvédelmet szem előtt tartjuk.

9.4. Környezeti nevelés a tanórán kívül és az ökoiskolai tevékenységek

Csatlakozunk országos környezetvédelmi akciókhoz, mint például Európai Mobilitási Hét és Autómentes nap, „TeSzedd!”, „Mozdulj a klímáért!”, Fenntarthatósági témahét.

Részt veszünk az „Iskolák az éghajlat védelméért” programban.

Szelektív hulladékgyűjtés és energia-járőr szolgálat megszervezése a diákönkormányzat segítségével.

Téli madáretetés az iskolaudvaron.

Részt veszünk természetismereti, környezetvédelmi és egészségvédelmi versenyeken.

A tanulmányi kirándulásokon a diákok ellátogatnak nemzeti parkokba, természetvédelmi területekre, állatkertekbe, arborétumokba és természettudományi múzeumokba. Lehetőség szerint erdei iskolát szervezünk az 5–8. osztályok számára.

9.5. Kapcsolattartás külső segítő partnerekkel

Környezetvédő és természetvédő szervezetek

Nemzeti parkok

Tudományegyetemek, kutatóintézetek

Hajdúböszörményi Polgármesteri Hivatal

Vöröskereszt

9.6. Eszközök

Az iskola rendelkezik azokkal az oktatási eszközökkel, szakkönyvekkel, amelyek a környezeti nevelési munkához szükségesek. Folyamatosan pótolni kell az elhasználódott vegyszereket, eszközöket, valamint lépést tartva a fejlődéssel, új eszközöket kell beszerezni. Folyamatosan frissíteni kell a környezeti nevelési könyvtárat. Biztosítani kell, hogy a környezeti nevelési tanórák és programok számára megfelelő eszközök álljanak a tanárok és a tanulók rendelkezésére.

9.7. Kommunikáció

Az ökohíreket folyamatosan megjelenítjük a 002. terem mellett található faliújságon, az iskola honlapján és Facebook-oldalán.

Az ökoiskolai munkacsoport a tanév végén ökoiskolai beszámolót készít a tantestület számára, amit az iskola honlapján is közzéteszünk.

9.8. Az éves munka tervezése és irányítása

A gimnázium környezetvédelemmel és fenntarthatósággal kapcsolatos éves tevékenységét az intézmény munkatervében kell megtervezni. A tevékenységek szervezését az intézményvezető megbízásából az ökoiskolai munkacsoport végzi.

9.9. A fenntarthatóság elvei az iskolában és a tanulók ökoiskolai tevékenységei

A tanulók megismerik az ENSZ fenntartható fejlődési célokat és lehetőség szerint támogatják ezek megvalósulását. A DÖK minden tanév elején véleményezi az ökoiskolai munkatervet és a tanulók tevékenyen segítik a megvalósulását. A tanulók szelektíven gyűjtik a hulladékot: PET-palackot, papírt, üvegeket és használt elemeket. A tanulók törekednek a víztakarékosságra. Az energiatakarékosság érdekében a tanóra után a hetesek lekapcsolják a feleslegesen működő elektromos berendezések, lámpákat és a szellőztetés után bezárják az ablakokat. A tanulók vigyáznak az iskolakertben élő növények épségére. Az iskolában a tanulók közreműködésével energijárőr-szolgálat működik.

10. AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA

10.1. Az osztályfőnöki munka tartalma

Az osztályfőnök az iskolai folyamatok egyik kulcsszereplője, a legfőbb közösségformáló szerep az övé. Fontos, hogy igyekezzék osztálya tanulóit a legjobban ismerni és szeretni. Fől kell tudni mérnie a tanulók szociális háttérét, fel kell ismernie kiemelkedő tulajdonságaikat. Segítenie kell őket a tanulás, az iskolai életbe való beilleszkedés, valamint minden, más tanulmányaik sikerét befolyásoló akadályok leküzdésében. Az osztályfőnökök részletes feladatait a személyre szabott és tanévenként kiadott munkaköri leírások tartalmazzák.

10.2. Kiemelt feladatai

1. A tanulók személyiségének sokoldalú megismerése, differenciált fejlesztése, közösségi tevékenységük irányítása, öntevékenységük és önkormányzó képességük fejlesztése. Tájékoztatja a tanulókat a jogaikról és kötelezettségeiről.
2. Törekszik a tanulók személyiségének sokoldalú fejlesztésére, gondot fordít a gyengébbek felzárkóztatására, a differenciált foglalkoztatásra, tehetséggondozásra.
3. A tanulók személyiségfejlesztése érdekében összehangolja az iskola és a család nevelőmunkáját, együttműködik a szülőkkel.
4. Új osztályában a tanév végéig ajánlott minden családot meglátogatni. A következő tanévekben tanulmányi, magatartási vagy egyéb probléma esetén is javasolt a családlátogatás.
5. Látogatja az osztálya tanítási óráit, tanórán kívüli foglalkozásait. Észrevételeit megbeszéli az érintett pedagógussal. Együttműködik az osztályban tanító szaktanárokkal. Az osztály tanulóinak tanulmányi teljesítményét folyamatosan figyelemmel kíséri, szembetűnő rontás vagy az osztályzatok kevés száma esetén konzultál a szaktanárral.
6. Kiemelt figyelmet fordít a pályaorientációra, segíti a tanulókat a sikeres továbbtanulási stratégiák kialakításában.
7. Javaslatot tesz az iskolai alapítványok jelöltjeire, továbbá figyelemmel kíséri a pályázati lehetőségeket, ezekről tájékoztatja diákjait.
8. Segíti az iskolában működő egyeztető fórumok munkáját: szülői szervezet, diákönkormányzat, iskolaszék.
9. A tanulói házirendet, a balesetvédelmi és tűzvédelmi szabályokat az első tanítási napon a tanulókkal, az első szülői értekezleten a szülőkkel ismerteti.
10. Vezeti az osztálya beírási naplóját, törzslapját és a tanulók bizonyítványát. Felelős az osztálynapló pontos és folyamatos vezetéséért. A haladási naplóba az órarendet hetenként előre beírja, a bejegyzéseket ellenőrzi. Havonta ellenőrzi az osztálynapló és az ellenőrző jegyeit.
11. Az ellenőrző könyvben tájékoztatja a szülőket a tanuló magatartásáról, tanulmányi előmeneteléről. Ellenőrzi, hogy a szülők ezeket az észrevételeit tudomásul vették-e.
12. A tanuló távolmaradását, mulasztását, késését nyomon követi a Házirend szabályainak betartásával. Gondoskodik a jutalmazások, fegyelmező intézkedések és záradékok bejegyzéséről és bejegyeztetéséről.
13. Vezeti az osztálya osztályozó értekezleteit, és itt értékeli az osztálya helyzetét, neveltségi szintjét, magatartását, tanulmányi helyzetét.

11. A PEDAGÓGUSOK INTÉZMÉNYI FELADATAI

11.1. A pedagógus felelősségi köre

A pedagógus felel a rábízott tanulók életéért és biztonságáért, szaktanárként a nevelésükért és oktatásukért, az érettségi vizsgára való felkészítéséért.

Felelősségi körébe tartozik a köznevelési törvényben foglalt köteleességek ellátása, a tantervi és munkatervi célok megvalósítása, a tanmenet elkészítése és az abban foglaltak megvalósítása; a szakmai munkaközösség munkájában való részvétel, pedagógiai munkával kapcsolatos dokumentáció és adatszolgáltatás; rábízott taneszközök megóvása; az általa használt tantermek rendjének betartása. Munkaidejében mindazokat az iskolai étellel kapcsolatos feladatokat el kell végeznie, amellyel felelősségi körének megfelelően az intézményvezető esetenként megbízza.

A pedagógusok részletes feladatait a személyre szabott és tanévenként kiadott munkaköri leírások, továbbá az éves munkaterv és a tantárgyfelosztás (az ez alapján készült órarend) tartalmazzák.

11.2. A pedagógus kiemelt feladatai

1. Foglalkozások, tanítási órák előkészítése, megtartása;
2. A tanulók teljesítményének értékelése,
3. A gimnázium kulturális és sportéletének, versenyeknek, a szabadidő hasznos eltöltésének megszervezése,
4. A tanulók nevelési-oktatási intézményen belüli önszerveződésének segítségével összefüggő feladatok végrehajtása,
5. Előre tervezett beosztás szerint vagy alkalomszerűen gyermekek, tanulók – tanórai és egyéb foglalkozásnak nem minősülő – felügyelete,
6. A tanuló- és gyermekbalesetek megelőzésével kapcsolatos feladatok végrehajtása,
7. A gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő feladatok végrehajtása,
8. Eseti helyettesítés,
9. A pedagógiai tevékenységhez kapcsolódó ügyviteli tevékenység,
10. Az intézményi dokumentumok (különösen tanmenet, osztály- és csoportnapló) készítése vagy vezetése,
11. Fogadóóra megtartása,
12. Pedagógusjelölt, gyakornok szakmai segítése, mentorálása,
13. A nevelőtestület, a szakmai munkaközösség munkájában történő részvétel,
14. Az intézményfejlesztési feladatokban való közreműködés,
15. Környezeti neveléssel összefüggő feladatok ellátása,
16. Iskolai szertár fejlesztése, karbantartása,
17. A pedagógiai program célrendszerének megfelelő, az éves munkatervben rögzített, tanórai vagy egyéb foglalkozásnak nem minősülő feladat ellátása

12.A TEHETSÉG, KÉPESSÉG KIBONTAKOZTATÁSÁT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGÜNK

12.1. A tehetséggondozás elvei és feladatai

A tehetséggondozás a teljes iskolai (nevelési-oktatási) szakaszokra kiterjedő tevékenység, amelyben a szisztematikusan felderített tehetségigéretet fejlesztjük a gazdagítás, gyorsítás és differenciálás eszközrendszerével. A tehetséggondozás feladata a tehetséges tanulók felismerése és optimális fejlődésének segítése, képességeinek maximális kibontakoztatása. A tehetség felismerése, azonosítása a pedagógus folyamatos feladata. Ki a tehetséges? – Erre a kérdésre a szakirodalomban sokféle válasz született már. Ma a legáltalánosabban elfogadott tehetségmodellek a tehetség négy összetevőjét emelik ki: átlag feletti általános képességek (magas szintű elvont gondolkodás, jó memória stb.), átlagot meghaladó speciális képességek (logikai-matematikai, természeti, nyelvészet, térbeli-vizuális, zenei, interperszonális stb. területeken), kreativitás és a feladat iránti elkötelezettség, motiváció. Tehetséges tehát az, aki kiváló adottságai alapján magas szintű teljesítményre képes az élet valamely tevékenységi területén.

A tanári-pedagógiai tevékenység legnehezebb feladata a tehetségigéret felismerése, amely minden szaktanár felelőssége. A feladat megoldása körütekintő munkát kíván a tanártól, hiszen a képesség és a teljesítmény két különböző dolog: gyakori az alulteljesítő tehetséges tanuló, ugyanakkor a jó tanulmányi eredmény nem mindig rejt tehetséget. A tehetség felismeréséhez a pedagógus és a gyerek folyamatos együttes tevékenysége ad legtöbb kapaszkodót. A kölcsönös motiváltság, a bizalom e tevékenység elengedhetetlen feltétele. Arra kell törekednünk, hogy minél több forrásból szerezzünk információkat az azonosítandó tanuló képességeiről, teljesítményéről. Eszközaink: tanári jellemzés, képességeket mérő tesztek (helyi, országos, korosztályos vizsgák), iskolapszichológus véleménye, szülői jellemzés, tanulótársak jellemzése, kérdőívek (általános és tantárgyak szerint).

Sztenderd országos listák készülnek intézménytípusonként, amelyek az ország középiskoláit rangsorolják a nyelvvizsgák száma és a felsőoktatási felvételi eredményesség szerint. Az iskolahasználók és az iskolafenntartó törekvése és igénye azonos irányba mutat, egyértelmű elvárásokat fogalmaz meg a felvételi-, a nyelvvizsga- és a versenyeredmények javításában. Egyéb szempontú teljesítménymérések: tanulmányi, művészeti és sport versenyeredmények, a szaktanárok tudományos minősítései, szakértői munkája szintén minősítik az iskolát. Erős hagyományrendszerre támaszkodó, a nevelést és az oktatást egyaránt hangsúlyozó, nyitott, eredményorientált iskolává kell válnunk, amelynek önértékelésében az eredmények igazolása és szembesítése mindennapos gyakorlat, visszajelzés és visszacsatolás. Ugyanakkor rugalmasan és nyitottan kell alkalmazkodni körülményeinkhez, kihívásokhoz.

Elsőrendű cél a tehetséggondozás megerősítése. Értjük ez alatt a diákok és tanárok tehetségének ápolását, megőrzését. Mindent meg kell tennünk azért, hogy a szunnyadó tehetségekből teljesítményképes, kibontakozott tehetség alakuljon ki. Komolyan vesszük feladatainkat, fektessünk bele kellő energiát, tanuljunk meg veszíteni, és tanuljunk meg dolgozni és munkálkodni úgy, hogy kitartó, szorgos munkával a sikert célozzuk meg. Ehhez olyan tanári személyiségjegyek erősítése a feladatunk, mint az érettség és tapasztalat, a szakma iránti érdeklődés, magas szintű igény a teljesítés iránt, szisztematikusság, rugalmasság és kreativitás. A tehetséggondozó munka akkor a legeredményesebb, ha tanárként a tanulás „elősegítői”, és nem „irányítói” akarunk lenni, ha hiszünk az egyéni eltérésekben, és megérjük azokat.

Gimnáziumunk szellemi kisugárzó erővel bír. Nemzedékek, generációk sora nőtt ki padjaiból, tért vissza hozzá, formálta azt. Ebben rejlik ereje, megújuló képessége is. Iskolánk erőssége gazdag hagyományrendszerében, újra való nyitottságában, innovációs képességében, alkalmazkodóképességében van.

12.2. A tehetséggondozás keretei és formái

Tanórai keretek: emelt szintű és emelt óraszámú csoportok (9–10. évfolyamon), nívócsoportok létrehozása, az emelt szintű felkészítés formái 11–12. évfolyamon (tagozatok és fakultációk).

Tanórán alkalmazható formák és módszerek: egyéni haladási terv, gazdagítás és elmélyítés (a pedagógiai program részeként a tudás mélyítése, a tehetséges gyerekeknek tudásuk és képességeik alkalmazására több lehetőséget biztosítunk, mint általában a tanulóknak, pedagógiai módszerek alkalmazása pl. csoportmunka.), új információs források bevonása a tevékenységbe (digitális adatbázisok, virtuális könyvtárak, feladatbankok stb.).

Intézményi szinten lehetőséget kell adni a tehetséges tanulók számára a gyorsításra, azaz a tantervi követelmények rövidebb idő alatt való teljesítésére (osztályléptetés osztályozó vizsgával, előre hozott vizsga a 12. évfolyamon az érettségi vizsgák előtt).

Tanórán kívüli tevékenységgel megvalósítható tehetséggondozás főbb formái:

- Szakkör
- Önképzőkör
- Diákkör / tanulói kezdeményezés
- Sportkör
- Versenyek szervezése
- Versenyekre felkészítő foglalkozások
- Könyvtári foglalkozások
- Felvételi előkészítő foglalkozások
- Nyelvtanulást segítő folyamatok
- Tudományos előadások (helyi szervezésű illetve együttműködés a város kulturális intézményeivel)
- Rendhagyó órák.

12.3. „Akkreditált Kiváló Tehetségpont”

Gimnáziumunk 2009 őszén csatlakozott a Nemzeti Tehetségsegítő Tanács Tehetségpont hálózatához. A Tehetségpontok abban segítenek, hogy az érdeklődő fiatalok kapjanak hatékony segítséget tehetségük felismeréséhez és kibontakoztatásához; az intézményi, helyi, térségi és regionális tehetséggondozó kezdeményezések minél intenzívebb kapcsolatrendszer tudjanak kiépíteni egymással, a tehetséges fiatalokkal, azok környezetével (szüleivel, tanáraival, stb.), szakemberekkel, és hogy a tehetséggondozó kezdeményezések minél több emberi és anyagi erőforrást tudjanak bevonni a tehetségsegítés folyamatába. Gimnáziumunk tehetségpontként pedagógiai jellegű diagnosztikai, gondozói, tanácsadói tevékenységet lát el, helyi (intézményi, települési) hatókörrel. E munkához aktív kapcsolatot tartunk városunk, Hajdúböszörmény általános iskoláival, középiskoláival. A tehetségazonosításban és -gondozásban a Hajdúböszörményi Egységes Pedagógiai Szakszolgálat iskolapszichológusa segíti munkánkat együttműködési megállapodás alapján.

Intézményünk 2011. február 5-én három évre elnyerte az „Akkreditált Kiváló Tehetségpont” tanúsítványt, amelyet 2014-ben megújítottunk.

12.4. A tehetséggondozó, képességet kibontakoztató tevékenység feltételei

A tanórán folyó tehetséggondozás folyamatában fontos szerepe van a motiváció megteremtésének, a tanulási motívumok és képességek fejlesztését és a képességek felismerését segítő módszerek alkalmazásának. A tehetséggondozás feladata a tanulás- gazdagítás folyamatának és környezetének a megteremtése. Ezt segítheti: munkaközösségi együttműködés keretében, a konzulens tanár alkalmazása, legjobb gyakorlat átadása, feladatbankok, tantárgyi programok fejlesztése, teammunka a felkészítésben; a taneszközök széles körű és céltudatos alkalmazása, szaktantermi rendszer kialakítása és az eszköztárak, szertárak folyamatos fejlesztése.

A tehetséggondozás a pedagógus képzési- és önképzési rendszerének fontos része. A mai köznevelési rendszerben továbbképző tanfolyamok, tréningek részvétele a pedagógiai szolgáltató

intézmények által biztosított. A fejlesztő-tehetséggondozó tanárképzésben minél több pedagógus bekapcsolódása a cél. Ilyen jellegű képzési forma a Debreceni Egyetem keretén belül működik.

Tehetséggondozás dokumentációja: tehetségabló, tehetségregiszter (amely tartalmazza az egyes versenyeken elért eredményeket).

12.5. A tehetséggondozás feladatainak áttekintése

12.5.1 A tehetségek felismerése

- a. módszere: tanári megfigyelés, versenyek, kiállítások, képességmérő tesztek, szintfelmérő dolgozatok, korosztályos vizsgák, ünnepélyek, közösségi rendezvények, iskolapszichológus véleménye, szülői jellemzés, tanulótársak jellemzése, kérdőívek (általános és tantárgyak szerint)
- b. felelős: szaktanárok, osztályfőnökök
- c. határidő: folyamatosan

12.5.2 A tehetségfejlesztés iskolán belül

- a. módszere: tagozatok, emelt szintű képzések, tehetséggondozó órák, szakkörök, sportkörök, differenciált tanórávezetés, egyes tantárgy(ak)ból évfolyamlépés.
- b. felelős: iskolavezetés, szaktanárok, szakkörvezetők
- c. határidő: tanév vége/eleje, illetve a tanórákon folyamatosan

12.5.3 A tehetségfejlesztés iskolán kívül

- a. módszere: kapcsolatok különböző szakmai szervezetekkel, esetleg más iskolával, a tehetséges tanulók irányítása, „központi” szakkörökbe, zeneiskolába, sportegyesületekbe stb.
- b. felelős: minden pedagógus
- c. határidő: folyamatos

12.5.4 A fejlesztés hatékonysága, értékelés

- a. módszere: a versenyeredmények összegzése, értékelése, a szakköri lemorzsolódások, az elért eredmények és a ráfordított energia arányának vizsgálata.
- b. felelős: iskolavezetés, munkaközösség-vezetők, szakkörvezetők, szaktanárok
- c. határidő: félévkor és tanév végén

12.5.5 Az eredmények dokumentálása, megismertetése

- a. módszere: eredményregiszter (az elért eredmények gyűjtése); dicsőségtabló, a honlap rovatába; jutalmazások, hírlevél a médiának
- b. felelős: felkészítő tanár, munkaközösség-vezető, nevelési intézményvezető-helyettes
- c. eredmények utáni 10 nap, év végi értékelés

13. MINŐSÍTETT TEHETSÉGGONDOZÓ MŰHELY SZAKMAI TEVÉKENYSÉGE

A Minősített Tehetséggondozó Műhely szakmai tevékenysége alap- és kiegészítő feladatokból épül fel, amelyek jól elkülöníthetők a nevelési-oktatási intézmények, illetve az egyéb tehetséggondozással foglalkozó szervezetek feladataitól. A feladatok meghatározásánál a teljesség, a komplexitás, a sokszínűség, az egységesség, az esélyteremtés és esélyegyenlőség, a folyamatosság és átjárhatóság, valamint a fokozatosság alapelvei az irányadók.

A Minősített Tehetséggondozó Műhely alapfeladatai kiterjednek a tehetséggondozó tevékenység teljes folyamatára az alábbiak szerint: – tehetségszűrés, -azonosítás, beválogatás, amelynek során figyelembe kell venni a tehetség életkori megjelenését; – komplex tehetséggondozó programok megvalósítása; – kontroll vagy nyomon követés; – tehetség-tanácsadás, szakmai konzultáció a szülők, a pedagógusok, a tehetségekkel foglalkozó szakemberek számára; – egyéni, sajátos arculatot kifejező jó gyakorlatok kifejlesztése, amely eléri az adaptálhatóság szintjét

13.1. Tehetséggondozó jó gyakorlatok kidolgozása és továbbadása

A jó gyakorlat adaptálhatósága a minősített tehetséggondozó műhely vonatkozásában azt jelenti, hogy a jó gyakorlatot átvevő intézményeket a minősített tehetséggondozó műhely adaptációs csomaggal, foglalkozáslátogatási lehetőséggel, folyamatmentoralással támogatja a jó gyakorlat átvételében.

Minősített tehetséggondozó műhely feladatai, működési rendje – hálózati együttműködés. Az alapfeladatok mindegyikét teljesíteni szükséges a Minősített Tehetséggondozó Műhelyeknek. A Minősített Tehetséggondozó Műhely kiegészítő feladatokat is végez, amely az alábbi tevékenységek közül választható: – publikációs tevékenység; – PR tevékenység; – diákmentori tevékenység; – életvezetési-, pályaorientációs tanácsadás; – önkéntesek bevonása; – szponzoráció megteremtése; – meghatározott időközönként olyan rendezvények szervezése, lebonyolítása, amelyen a tehetségek lehetőséget kapnak a bemutatkozásra.

13.2. Tehetségazonosítás, beválogatás

A tehetségazonosítás nem egyszeri alkalom, hanem egy tehetséggondozási tevékenységbe ágyazott folyamat, amely végigköveti a tehetségigéretnek fejlődését. A Minősített Tehetséggondozó Műhely feladata olyan azonosítási rendszer alkalmazása, működtetése, amely a komplexitást, azaz a tehetségazonosításban a többfajta módszer együttes alkalmazását tartja szem előtt. Érvényesíti az egységesség elvét, a főbb azonosítási módszerek mindegyikét felhasználja ahhoz, hogy minél több és szélesebb körű információt nyerjen a nyilvántartásba vett tehetségekről. A kidolgozott tehetségazonosítási eljárásnak a következő kritériumokat is teljesítenie kell: – dinamikus és folyamatos; – a tanuló bármely fejlődési szakaszában lehetővé teszi az azonosítást; – a tehetségesek csoportjából is kiemelkedő tanulók azonosítására is alkalmas; – figyelembe veszi a kettős különlegességű tanulókat; – szülő, gondviselő írásbeli engedélyének beszerzése az azonosítási folyamatban való részvételről.

Az azonosítási folyamatnak a tehetséges tanuló vonatkozásában az alábbi négy területre kell kiterjednie: – átlag feletti általános képességek; – átlagot meghaladó speciális képességek; – kreativitás; – feladat iránti elkötelezettség.

A Minősített Tehetséggondozó Műhely a táblázatban szereplő tehetségazonosítási módszerek mindegyikének alkalmazását beépíti tehetségazonosító tevékenységébe.

Módszer megnevezése	Módszer rövid leírása	Átlag feletti általános képességek/átlagot meghaladó speciális képességek / kreativitás / feladat iránti elkötelezettség mérése	Pedagógus / Pszichológus végzi
iskolai teljesítmények (tanulmányi eredmény)	releváns tantárgy(ak) érdemjegyei	átlag feletti általános képességek	pedagógus
versenyeredmények	releváns terület(ek) versenyeredményei	átlag feletti általános képességek	pedagógus
véleménygyűjtés	interjú, kérdőívek segítségével a szülők, tanulók, pedagógusok körében	átlagot meghaladó speciális képességek, feladat iránti elkötelezettség	pedagógus és/vagy pszichológus
tanulók munkáinak elemzése	---	átlagot meghaladó speciális képességek	pedagógus és/vagy pszichológus
intelligenciatesztek	WISC-IV, WAIS, Woodcock-Johnson Kognitív képességek tesztje Nemzetközi kiadás, CTONI-2	átlag feletti általános képességek	pszichológus (pedagógus)
kreativitástesztek	Torrance tesztek a kreativitás mérésére, Tóth-féle kreativitás becslő skála (TFKB), Barkóczi-Klein-féle feladatsor	kreativitás	pszichológus (pedagógus)

13.3. Komplex tehetséggondozó programok megvalósítása

A Minősített Tehetséggondozó Műhely átlagosan öt járásra kiterjedő hatókörrel, működési körrel rendelkezik. Tevékenysége a tehetségekkel történő foglalkozás teljes folyamatát felöleli, továbbá szakmai tanácsadást, konzultációt nyújt a tehetségek fejlődésében fontos szerepet játszó környezet, így a szülők, a tehetséggondozó pedagógusok, az egyéb szakemberek számára. A programok tervezésénél, megvalósításánál elsődleges szempont a programok célcsoportjának meghatározása. A tehetségeknek nyújtott programok esetén különbséget tehet az adott intézménybe járó, és a Minősített Tehetséggondozó Műhely körzetébe tartozó tehetségek között, de mindkét csoport esetén az életkorhoz, tehetségterülethez illeszkedő kognitív és affektív fejlesztési célok kitűzése, a célok elérését segítő módszerek alkalmazása és programok kínálata a szempont.

A Minősített Tehetséggondozó Műhely által kínált programtípusok lehetnek: – tanórai differenciálás – egyéni mentorálás; – szakkör; – tanulmányi verseny; – művészeti program (kiállítás, koncert); – témadélután; – hétfégi és nyári program; amelyek a gardneri képességterületek mindegyikére, továbbá foglalkozási területekre is kiterjednek, és a négyes célrendszer mentén, (erős és gyenge oldal fejlesztése, megfelelő légkör biztosítása, lazító programok megléte) valósulnak meg. A tehetségek újabb igényeinek felmerülését az egyes tehetségterületek programjai közötti átjárhatóság, váltás teszi lehetővé, ami abban az esetben teljesíthető, ha az egyes programok működési feltételeiben megfogalmazásra kerülnek a kapcsolódási pontok, illetve az együttműködés különböző formái nem csak formálisan valósulnak meg.

A Minősített Tehetséggondozó Műhely meghatározza, hogy a megvalósítandó programjai közül melyek azok, amelyeket csak a saját intézménybe járó, illetve melyek azok, amelyeket az intézmény körzetébe tartozó tehetséges tanulók számára is meghirdet, a programokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés, valamint a kettős különlegességű tehetségek (amennyiben megfelelnek a beválogatás feltételeinek) bekapcsolódásának lehetősége megteremtése mellett. A tehetséges tanulók

fejlesztését az egyéni képességeikhez mérten valósítja meg. A jobban teljesítők számára lehetőséget ad a program az intenzitás növelésére, gyorsításra, míg a nem intellektuális faktorok megnyilvánulásakor a siker megélése, a kudarcélmény elkerülése az elsődleges, ami hosszú távon a tehetségek motivációját is befolyásolja. A tehetségfejlesztés során a gazdagítás, a gyorsítás kerül előtérbe. A megalkotott tehetségtervek alapján a Treffinger-féle; egyénre szabott tervezési modell, vagy a BETTS Autonóm Tanulói modell valamelyikének alkalmazása ajánlott.

A tehetséges tanuló környezetének kínált programok célja a tájékoztatás, a tehetséggondozás minél teljesebb körű, hatékonyabb megvalósításának támogatása. Ez kiterjed a tehetségtanácsadásra, a szakmai konzultációkra, különböző képzések megvalósítására, a jó gyakorlatok adaptációjának segítésére.

13.4. Kontroll, nyomon követés

A tehetséggondozásba került gyermek/tanuló fejlődésének figyelemmel kísérését jelenti a nyomon követés. Ennek egyik eszközét a tehetség egyéni mappája jelenti, ami a tehetségre vonatkozó tehetség specifikus információkat (pl. versenyeredmények, egyéni fejlesztési tervek, évenkénti értékelések, továbbfejlesztés iránya) tartalmazza. Ebbe a dokumentációba kerülnek be a kimeneti mérések eredményei is, amelyek elvégzésére az egyes programok lezárásakor, oktatási szintek átlépésekor, intézményváltásnál kerülhet sor. A kimeneti mérés a tanuló munkájának, eredményeinek összefoglaló értékelését, a tehetséggondozásban részt vevő szakemberek értékelését foglalja össze, tartalmazza azoknak a programoknak a felsorolását, amelyben a tanuló részt vett. A tehetségek eredményeit dokumentáló, a tehetség egyéni mappája a Tehetségútlevelelhez hasonló szerepet tölt be a program-, intézményváltáskor.

13.5. Tehetség-tanácsadás, szakmai konzultáció

A Minősített Tehetséggondozó Műhely tehetség-tanácsadást, szakmai konzultációt biztosít a szülők, a pedagógusok, a tehetségekkel foglalkozó szakemberek számára. A programban dolgozó szakemberek, intézmények számára nyújtott tehetség-tanácsadás kiterjed a tehetséggondozó programok beindításához szükséges elméleti és gyakorlati ismeretekre, valamint innovációs folyamatokra, az együttműködő intézményekben alkalmazandó tehetség-szűrési eljárásokra, eszközökre. A szülők számára egyénre szabott tanácsadás, konzultációs lehetőség nyílik.

13.6. Egyéni, sajátos arculatot kifejező jó gyakorlatok kifejlesztése

A Minősített Tehetséggondozó Műhelyek legalább egy, az intézmény egyéni arculatát kifejező, adaptálható jó gyakorlattal rendelkeznek. A jó gyakorlatok formai és tartalmi követelményét az 5. melléklet írja le részletesen.

13.7. Hálózati együttműködés

A Minősített Tehetséggondozó Műhelyek hálózatos formában működnek együtt más tehetséggondozással foglalkozó szervezetekkel, az együttműködési megállapodásokban leírtak alapján. A Minősített Tehetséggondozó Műhely alap- és kiegészítő feladatainak ellátásával egyedi intézményi tehetséggondozási profilt alakít ki a tanulók szükségleteit, az intézményi adottságokat, képzési sajátosságokat és a közvetlen társadalmi környezetet egyaránt figyelembe véve.

14. A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG

14.1. Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a **szakértői bizottság szakértői véleménye alapján**

- mozgásszervi,
- érzékszervi,
- értelmi vagy
- beszéd fogyatékos,
- több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos,
- autizmus spektrum zavarral vagy
- egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

14.2. Alapelvek

A Nemzeti alaptanterv (a továbbiakban: Nat) a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának is alapdokumentuma, az abban meghatározott fejlesztési területek – nevelési célok, kulcskompetenciák, illetve a műveltségi területeken megfogalmazott célok, feladatok a sajátos nevelési igényű tanulókra is érvényesek.

Irányelvként figyelembe vesszük a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásával kapcsolatban:

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: köznevelési törvény Nkt.), a Nat és az Irányelv rájuk vonatkozó előírásait,
- a szülők elvárásait és
- az általunk nevelt tanulók sajátosságait.
- a nevelés és oktatás célkitűzéseiként alapul vesszük, hogy a sajátos nevelési igényű tanulók minden más gyermekkel közös emberi tulajdonságokkal rendelkeznek, hogy ugyanabban a kultúrában, emberi közösségben, társadalomban élnek. Ezért felnőtté válásukhoz biztosítjuk iskolai kereteinken belül az elsajátítható tudást és a kialakítandó képességeket, szem előtt tartva egészséges személyiségfejlődésük megalapozását, fejlesztését, illetve oktatásukhoz – nevelésükhöz nélkülözhetetlen speciális szükségleteiket, hogy felkészítsük őket tanulmányaik felsőfokú intézményben való folytatására, és képessé válhassanak szakképzésre.

A sajátos nevelési igényű gyermeknek, tanulónak joga, hogy különleges bánásmód keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították. A különleges bánásmódnak megfelelő ellátást a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint kell biztosítani.

14.3. Célok

A tanuló saját lehetőségeinek megfelelően, minél optimálisabb tudásszintre juttatása, egyéni fejlődési sajátosságainak figyelembevételével. Biztonságigényének, a védettség és elfogadottság érzésének kialakítása, biztosítása. A sajátos nevelési igényből eredő hátrányok megelőzése, csökkentése, kompenzálása, a képességek kibontakoztatása, társadalmi beilleszkedésük sérülésspecifikus szempontú támogatása. Összhang megteremtése, hogy a sajátos nevelési igényű tanuló ugyanolyan ellátásban részesüljön, mint más tanuló problémája figyelembe vétele mellett.

14.4. Feladatok

A sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló neveléséhez és oktatásához iskolánk biztosítja az illetékes szakértői bizottság által meghatározott:

- fejlesztési területekhez rendelt foglalkozásokat
- szakirányú végzettségű gyógypedagógust,

- speciális tantervet, tankönyveket, tanulási segédleteket,
- speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő technikai eszközöket.
- igénybe veszi az egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények, a pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények szolgáltatásait, az utazó gyógypedagógiai hálózat működtetésére kijelölt intézmények segítségét a köznevelés-fejlesztési tervekben meghatározott feladatellátás szerint.

14.4.1 Az integráltan tanuló sajátos nevelési igényű tanulók számára speciális pedagógiai segítségnyújtás

A fogyatékoság típusának megfelelő szakirányú végzettséggel rendelkező **gyógypedagógus**, gyógypedagógiai tanár, konduktor, terapeuta, kompetenciája:

1. a programok, programcsomagok összeállítása,
2. a rehabilitációs, rehabilitációs egyéni és kiscsoportos fejlesztés, osztálytermen belüli megsegítése
3. közreműködés az integrált nevelés, oktatás keretein belül a tanítási órákba beépülő rehabilitációs, rehabilitációs fejlesztő tevékenység tervezésében, ezt követően a konzultációban
  - a) segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését;
  - b) javaslatot tesz a fogyatékoság típusához, a tanuló egyéni igényeihez szükséges környezet kialakítására (a tanuló elhelyezése az osztályteremben, szükséges megvilágítás, hely- és helyzetváltoztatást segítő bútorok, eszközök alkalmazása stb.);
  - c) segítséget nyújt a tanuláshoz, művelődéshez szükséges speciális segédeszközök kiválasztásában, ismerteti a speciális eszközök használatát, tájékoztat a beszerzési lehetőségekről;
  - d) javaslatot tesz gyógypedagógiai specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására;
  - e) figyelemmel kíséri a tanulók haladását, részt vesz a részeredmények értékelésében, javaslatot tesz az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra;
  - f) együttműködik a többségi pedagógusokkal, figyelembe veszi a tanulóval foglalkozó pedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait;
  - g) terápiás fejlesztő tevékenységet végez a tanulóval való közvetlen foglalkozásokon – egyéni fejlesztési terv alapján a rehabilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben –, ennek során támaszkodik a tanuló meglévő képességeire, az ép funkciókra;
  - h) segíti a befogadó pedagógust az egyéni értékelés kialakításában, a gyermek önmagához mért fejlődésének megítélésében;
  - i) segíti a helyi feltételek és a gyermek egyéni szükségleteinek összehangolását.

Az integrált nevelésében, oktatásában résztvevő **pedagógus** a tananyag-feldolgozásnál figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait;

- a) egyéni fejlesztési tervet készít a gyógypedagógus – konduktív nevelés esetén konduktor – együttműködésével, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít, a differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz;
- b) a tanórai tevékenységek, foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, a folyamatos értékelés, hatékonyság-vizsgálat, a tanulói teljesítmények elemzése alapján – szükség esetén – megváltoztatja eljárásait, az adott szükséglethez igazodó módszereket alkalmaz;
- c) egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres;
- d) alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez;
- e) együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

Sikerkritériumnak a tanulók beilleszkedése, önmagához mért fejlődése, a többi tanulóval való együtt haladása tekinthető, melynek eredményes megvalósítását az alábbi tényezők biztosítják:

- a pedagógusok részvétele az integrációt segítő szakmai programokon akkreditált továbbképzéseken
- az iskola pedagógusainak, valamennyi dolgozójának, gyermek- és szülői közösségének felkészítése a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására.
- a különböző pedagógiai szintereken a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesülése és a sérülésspecifikus módszertani eljárások alkalmazása.
- pedagógiai – esetenként egészségügyi – eljárások, eszközök, módszerek, terápiák, a tanítás-tanulást segítő speciális eszközök alkalmazása.

A gyógypedagógiai nevelésben, oktatásban részt vevő nevelési-oktatási intézményben a gyermek, tanuló egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs és rehabilitációs ellátásban is részesül. [Nkt. 47. § (5)]

15. BEILLESZKEDÉSI, TANULÁSI, MAGATARTÁSI NEHÉZSÉGGEL KÜZDŐ GYERMEK, TANULÓ

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a **szakértői bizottság szakértői véleménye alapján**

- az életkorához viszonyítottnan jelentősen alulteljesít,
- társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd,
- közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat,

de nem minősül sajátos nevelési igényűnek
[(Nkt.) 4.§ 3, pont]

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség

- Ha a gyermek, a tanuló beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, **fejlesztő foglalkoztatásra jogosult.**
- A fejlesztő foglalkoztatás a nevelési tanácsadás, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás, a kollégiumi nevelés és oktatás keretében valósítható meg.
[Nkt. 47. § (8)]

15.1. Kedvezmények, mentesítések

A sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló az esélyegyenlőség biztosítása miatt kedvezményekre, mentesítésekre jogosult, melyet a szakvélemény alapján az iskola intézményvezetője határozatban biztosít.

A kedvezmény megilleti:

- a középfokú iskolákba történő felvételi vizsgán [20/2012 (VIII. 31.) EMMI rend.33.§ (3), 34§ (4) és Nkt.51. § (5)]
- az iskolai tanulmányai során és az érettségi vizsgán [Nkt. 56. §, 2012 évi CXXIV.törv. 16.§ és szövegpontosítása, 20/2012 (VIII. 31.) EMMI rend 68.§ (4) és 71.§ (3)]
- a beilleszkedési, tanulási nehézség, magatartási rendellenességgel diagnosztizált tanulók felzárkóztatásra differenciált fejlesztést biztosító egy-három fős foglalkozásokat osztályonként legalább további heti egy-egy óra biztosított az osztályok 6. mellékletben meghatározott időkerete felett [Nkt. 27§ (5)]

15.2. A tanuló beilleszkedési, magatartási nehézségével összefüggő pedagógiai tevékenység

Az iskola feladata, hogy segítse a tanulóközösségeket, a közösségi élet kialakulását, a tanulóknak a közösségbe való beilleszkedését, tanulási, magatartási nehézségeinek csökkentését. Ez pusztán az iskolai szocializáció keretek között nem minden esetben oldható meg, ezért feltétlenül szükséges a pedagógusoknak a szülőkkel, esetenként segítő intézményekkel, szakmákkal való rendszeres kapcsolattartása a pedagógiai eszközök, módszerek koordinálása.

15.3. Diagnózis és prevenció

Prevenációs célok: megelőzés, deviancia csökkentése, a tanulók személyiségének fejlesztése, hatékonyabb konfliktuskezelés elsajátíttatása közösségépítés, másság elfogadása felmérés felismerés, problémás esetek kezelése, segítségnyújtás.

Tevékenység	Feladat	Felelős
A magatartási ill. beilleszkedési nehézségekkel küzdő tanulók „felderítése”.	-az osztályfőnök által évente (október 10-ig) elvégzett vizsgálat; szükség esetén szociometria, ill. szorongásfelmérő teszt kitöltetése, -a tanulóktól, szülőktől, szaktanároktól érkező jelzések számbavétele, -a félévi, ill. év végi pedagógiai fórumokon az adott osztályban tanító pedagógusok tapasztalatainak számbavétele.	Osztályfőnök
A megelőzés érdekében végzett tevékenységek	-osztályfőnöki órákon személyiségfejlesztő, önismeret-fejlesztő, konfliktuskezelő és közösségépítő módszerek, tréningek, játékok, -délutáni időpontban, önkéntes csoportokban az előbbi módszerek alkalmazása, ill. szorongásoldó technikák (Dysa tréning, autogén tréning AVP tréning stb.) elsajátíttatása, -közösségi programok szervezése igény, lehetőség szerint -az osztályfőnök rendszeres kapcsolatot tart szülőkkel (szülői értekezletek, fogadóórák), az osztályban tanító tanárokkal (napi kapcsolat) -problémás esetek jelzése nevelési munkaközösség vezetőjének, vagy nevelési intézményvezető-helyettesnek	Osztályfőnök vagy, iskolapszichológus, mentálhigiénikus Osztályfőnök, Minden pedagógus
A korai beilleszkedési nehézségek korrekciója céljából végzett tevékenységek	-több foglalkozásból álló óra tartása az előző pontban leírt módszerek alkalmazásával egy-egy osztály, vagy hasonló problémával küzdő tanulókból álló kisebb csoportnak. -az érintet tanulókkal és szüleikkel való egyéni beszélgetések -ha a pedagógiai módszerek nem elégségesek, továbbküldeni a tanulót a pedagógiai szakszolgálathoz	Iskolapszichológus, vagy más szakember a probléma súlya szerint.

A prevenció eredményes, ha a probléma a következő év elején készült felméréssel összevetve csökkent (a problémás tanulók száma jelzi), vagy a feszültség csökken (szorongásfelmérő teszt vagy szociometriai felmérés alapján mérhető).

15.4. A pedagógiai szakszolgálathoz küldés előzményei

Tanulási zavar (diszlexia, diszgráfia diszkalkulia), tanulási nehézség gyanúja esetén szaktanár jelez a szülők felé, javasolja a pedagógiai szakszolgálat igénybevételét.

Beilleszkedési magatartási zavar gyanúja esetén amennyiben a korai beilleszkedési nehézségek korrekciója céljából végzett tevékenység nem hoz eredményt javasoljuk a szülőnek a pedagógiai szakszolgálat ill. pszichológiai segítség igénybevételét.

Amennyiben a gyermek szülője nem működik együtt az iskolával, nem teszi meg a gyermek megfelelő fejlesztését képzése érdekében, az iskola intézményvezetője jelenti ezt a gyermekjóléti szolgálat ill. a gyermek lakóhelye szerint illetékes gyámhatóság felé.

16. TANULÁSI KUDARCNAK KITETT TANULÓK FELZÁRKÓZÁSÁT SEGÍTŐ PROGRAMUNK

16.1. Alapelvek:

A tanulási kudarcnak kitett tanulók segítésében azonban összefogásra, motivációra van szükség mind a tanulót tanító pedagógusok, mind a szülők, mind a tanuló részéről, mert csak így érhető el előmenetel a tanulmányokban. Figyelembe kell venni a tanulási kudarcokkal küszködő tanuló fizikai és szellemi teljesítőképeségét, érdeklődési körét, és óvakodni kell a túlterheléstől.

16.2. Célok

A tanulók kudarckerülő magatartása változzon sikerorientált szemléletűvé, és így kapjanak motivációt a további tanulmányi sikerek elérésére. Csökkenjen a bukások száma, a tanulók tanulmányi eredménye javuljon. Csökkenjenek az esetleges indulási hátrányok. A tanulók találják meg az őket érdeklő, ill. a számukra sikert eredményező tantárgyat vagy szakterületet, ahol képességeiket kibontakoztathatják. Középiskolai tanulmányaik befejezése után a tanulók találják meg az érdeklődési körüknek és képességeiknek megfelelő pályát.

16.3. Feladatok:

16.3.1 Tanulási kudarcokkal küzdők körének azonosítása

Az osztályozókon, valamint a félévi értekezleteken végzett helyzetelemzés; az osztályokban végzett diagnózis (a szaktanárok és az osztályfőnökök munkáját a nevelési intézményvezető-helyettes koordinálja); kritikus szintet meghaladó csoportok megállapítása. Kritikus szint: az iskola átlagához képest relevánsabb több évismétlés, feltűnően visszaeső teljesítmény. Az azonosítás során különösen figyelni kell a tanulmányi követelményeket nem teljesítőket, az évismételőket, az előző félévi/ év végi eredményeihez képest legalább öt tizeddel rontókat, az igazolatlanul hiányzókat.

16.3.2 Kudarc okainak elemzése

A tanévzáró értekezleten, illetve a kritikus szintet meghaladó csoportok munkájának felülvizsgálatával

16.3.3 Felzárkóztatás megszervezése kötelező tanórán

Intézményi szinten (intézményvezetői és munkaközösség-vezetői felelősség)

- képességek szerinti sávok bontás lehetőségeinek vizsgálata (a tanulók számára a megfelelő tagozat kiválasztása, több csoportbontás);
- a szaktanárok munkájának fokozott ellenőrzése a kritikus szintet meghaladó osztályokban.

Osztályok és csoportok szintjén (szaktanári és osztályfőnöki felelősség)

- a csoportok színvonalának megfelelő, a fejlődést biztosító tanmenetek
- differenciálás, lehetőség szerinti egyéni foglalkoztatás a tanórákon
- fokozott segítségnyújtás, korrepetálás (külön tanóra keretén belül)
- egyénre szabott, hatékonyabb tanulási módszer kialakítása, ezen belül
  - a nevelési feladatok súlypontosítása (pl. az olvasás megszerettetése, fontossági sorrend, stb.)
  - a tanulási készségek fejlesztése (olvasástechnika, szövegértés, probléma-felismerés, emlékezet-javító módszerek megismerése, stb.)

16.3.4 Felzárkóztatás megszervezése a kötelező tanórán kívül

Felzárkóztatás szervezhető nem kötelező tanórai foglalkozás keretében a tanulók érdeklődése, igénye szerint, illetve egyéni foglalkozás keretében, egyéni fejlesztési terv alapján. Ennek keretéről a tantárgyfelosztásban és munkatervben kell rendelkezni. A felzárkóztatásra a helyzetelemzés és a diagnosztikus mérések elvégzése és összegzése után kerülhet sor. A szervezésnél figyelembe kell venni: a tantárgyak stratégiai szerepét (főleg az alapkészségek fejlesztését kell szolgálnia) és a felzárkóztatás indokoltságát (a felzárkóztatottak száma, összetétele stb.) Tanév elején kell kidolgozni és a munkatervben lefektetni a felzárkóztatás rendszerét is: meg kell határozni, hogy

kinek ajánlja az iskola a felzárkóztató foglalkozásokat; meg kell adni a foglalkozások időpontját, helyét, illetve a hiányzások igazolásának módját.

Tanulás-módszertani tréning szervezése, amelyen a tanulók megismerhetnek és gyakorolhatnak olyan mnemotechnikai eljárásokat és tanulási módszereket, amelyek segítségével könnyebbé és hatékonyabbá válhat számukra az ismeret-elsajátítás.

A felzárkóztatásra ad lehetőséget a napközi, ahol lehetőség van a napközi tevékenységének a tanuláshoz való körültekintő illesztésére; és tanulópárok kialakítására

16.3.5 Tanácsadás, segítségnyújtás a tanulási problémákkal kapcsolatban

- írásbeli értesítés legalább két hónappal félév vége előtt az előmenetelről;
- fogadóórákon személyes megbeszélés, szülői értekezleten és osztályfőnöki órákon tájékoztatás tanulóknak, szülőknak a segítségnyújtás lehetőségeiről
- együttműködés kialakítása diák - szaktanár, szaktanár - szaktanár, diák - szülő, szaktanár - szülő között
- probléma esetén az osztályfőnök konzultációja az érintett szaktanárokkal és a szülőkkal

17. A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGÜNK**17.1. Alapelvek**

A gyermek, tanuló veszélyeztetettsége akkor áll fenn, ha valamilyen magatartás, mulasztás vagy körülmény gátolja vagy akadályozza a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését. Gimnáziumunk törekszik a gyermekek, tanulók veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésében együttműködik a **gyermekjóléti szolgálattal és más gyermekvédelmi intézményekkel és hatóságokkal, valamint a szülői szervezettel.**

17.2. Célok, feladatok

A tanuló fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében való közreműködés.

Reális kép alakuljon ki a tanulók szociális helyzetéről.

Esélyegyenlőség biztosítása az intézményen belül.

Hátrányos helyzet enyhítése, a gyermek családban történő nevelésének elősegítése.

Minden rászoruló tudja érvényesíteni a törvények által biztosított jogait.

17.3. Eszközök, módszerek

Az osztályfőnök tartja a rászoruló családokkal a kapcsolatot;

Jelzés esetén a nevelési csoport megfelelő tagjának

Az intézményvezető, a nevelési intézményvezető-helyettes, a nevelési munkaközösség vezetője és az osztályfőnök együttműködik a gyermekvédelmi szolgálattal, ill. a gyámhivatallal.

Sajátos terület az Arany János Kollégiumi Programmal való együttműködésünk. Ezt külön megállapodás szabályozza.

18. A TANULÓK RÉSZVÉTELI JOGÁNAK BIZTOSÍTÁSA AZ INTÉZMÉNYI DÖNTÉSI FOLYAMATBAN

Az iskola a tanulók demokráciára, közéleti felelősségre nevelése érdekében diákönkormányzatot hoz létre, amely működésének segítése az egész nevelőtestület feladata. A diákönkormányzat közvetlen működését erre kijelölt, felsőfokú végzettségű és pedagógus szakképesítésű, maximum öt évre megbízott személy segíti.

A diákok döntési jogkört gyakorolnak, a nevelőtestület véleményezésével:

- a diákönkormányzat tisztségviselőinek megválasztásában;
- a közösségi életük tervezésében, szervezésében;
- a diákönkormányzat működésének meghatározásában.

A diákönkormányzat saját szervezeti és működési szabályzata (SZMSZ) szerint tevékenykedik. Ezt a dokumentumot a tanulói közösség fogadja el, a nevelőtestület hagyja jóvá. A nevelőtestület csak abban az esetben utasíthatja el a diákönkormányzat SZMSZ-ének elfogadását, ha annak tartalma jogszabályba, vagy az iskola SZMSZ-ébe, házirendjébe ütközik.

A diákönkormányzat véleményét kikérjük:

- az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt;
- a házirend elfogadása előtt;
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt;
- a tanulói közösséget érintő kérdésekben.
- diákok problémáikat, véleményüket, kérdéseiket folyamatosan jelezhetik a velük foglalkozó pedagógusoknak, valamint megfogalmazhatják az évente kétszer megszervezendő diákközgyűlésen is.

A tanuló a diákönkormányzathoz fordulhat érdekképviselőtért, és a jogszabályokban meghatározott módon kérheti az őt ért sérelem orvoslását. A diákönkormányzat tevékenységei közé tartozik még az iskolanap rendezése, pályázatok kiírása, nyári táborok szervezése.

19. A SZÜLŐ, A TANULÓ, A PEDAGÓGUS ÉS AZ INTÉZMÉNY PARTNEREI KAPCSOLATTARTÁSÁNAK FORMÁI

19.1. Nevelő-oktató munkánk sikere az együttműködésen alapul

A pedagógusok, szülők, diákok jó együttműködése feltétele a közös munkának, de a diákok számára a partneri kapcsolattartás gyakorlásának lehetőségét is jelenti. Tehát cél és eszköz is. Az együttműködés alapelve a bizalom, a kölcsönös tisztelet, egymás munkájának, a diákok öntevékenységének segítése, a problémáival küszködők támogatása, a jogok érvényesítése a köteleességek betartása mellett, érdekegyeztetés.

19.2. Az együttműködés területei:

1. tanítás, tanulás, diákélet
2. az iskola életének szervezése,
3. érdekvédelem.

Az együttműködésben a felek részt vehetnek egyénileg és egy-egy csoport, szervezet nevében. A törvények adta lehetőségek között a szabályokat közösen alakítjuk ki, az igényeknek megfelelően módosítjuk.

19.3. Szervezetek

A gimnáziumban működő belső partneri szervezetek a mellékelt ábrán tekinthetjük át

TANULÓK	PEDAGÓGUSOK	SZÜLŐK
Osztályok Csoportok	Egy osztályban tanító pedagógusok	Osztály
Diákönkormányzat	Nevelőtestület	Szülői szervezet
Diáktanács	Intézményvezetés Közalkalmazotti tanács	Szülői választmány
Diákkörök: önképző körök és szakkörök	Szakmai munkaközösségek	
Diáksport-egyesület	Alapítványok kuratóriumai	Alapítványok kuratóriumai
ISKOLASZÉK		
INTÉZMÉNYI TANÁCS		

Az együttműködés kereteit jogszabályok, iskolai szabályzatok, különösen a szervezeti és működési szabályzat és a házirend szabják meg. A diákönkormányzatnak, az iskolaszéknek egyetértési joga

van, a szülői szervezet véleményezi. Módosítási javaslattal a fenti szervezetek élhetnek, az elfogadás feltételei magában a házirendben vannak lefektetve. Mellékletként tartalmazza a kollektív tanulói csoportok vagy diákönkormányzat részéről érkező panaszok, észrevételek kezelésének ügyrendjét, és a szabad tanárválasztás rendjét.

19.4. Az egyes közösségek fórumai

TANULÓK	PEDAGÓGUSOK	SZÜLŐK
Tanítási óra Osztályfőnöki óra Osztálykirándulás	Osztályozó konferencia	Szülői értekezlet
Diákparlament (közgyűlés)	Nevelőtestületi értekezlet	–
A diáktanács ülése	Vezetőségi megbeszélés	Választmányi ülés
Diákköri foglalkozások	Munkaközösségek megbeszélés	
Diáksport-egyesület közgyűlése	Kuratóriumi ülések	Kuratóriumi ülések
ISKOLASZÉKI ÜLÉS		
INTÉZMÉNYI TANÁCS ÜLÉSE		

19.5. A diákönkormányzat

A gimnázium diákönkormányzata alulról építkező közösségi szervezet, amelynek tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed.

A diákönkormányzat felépítése: Tagja minden jogviszonnal rendelkező tanulónk. Közösségei az osztályok, melyek 2-3 fős vezetőséget választanak (osztálytitkár, helyettese, gazdasági vezető); a diákkörök, szakkörök, melyek szaktanári vagy diák vezetésű öntevékeny csoportok; e közösségek szabadon alakíthatják saját belső életüket. Az osztályok vezetői és az öntevékeny csoportok képviselői alkotják a diáktanácsot, mely 4-6 hetente ülésezik. Feladata a diákönkormányzat folyamatos működtetése. A diáktanács élén 5-7 fős vezetőség áll. A diákönkormányzat munkáját diákönkormányzat segítő tanár támogatja. Közös feladatuk az éves munkaterv elkészítése, ennek végrehajtásának irányítása és a rendelkezésre álló pénzeszközök felelős használata.

A diákönkormányzat alapfeladatai: Az iskolai közösségi élet szervezése. Ennek érdekében figyelemmel kíséri és támogatja a diákköröket és szakköröket. Ápolja hagyományainkat, így kiemelten kezeli az fiókaavatást, farsangot és a Bocskai-hetet a fordított nappal. Megszervezi és lebonyolítja az iskola egyéb kulturális rendezvényeit. Irányítja és szervezi a iskolarádiót, suliujságot, az iskolai diákhonlapot. Tartja a kapcsolatot a társszervezetekkel. Szervezi és koordinálja a múzeumok, színházak, mozik, hangversenyek rendszeres látogatását. Ismeretterjesztő előadásokat szervez. Különböző szórakozásokról gondoskodik, társas együttlétekről, táncos foglalkozásokról, klubestekről.

A diákok érdekeinek képviselete. Összehívja, előkészíti és lebonyolítja az évenként megrendezendő diákközgyűlést. Közvetíti a diákok panaszolt sérelmeit, képviselik a tanulók érdekeit, javaslattal élnek panaszügyekben. Képviselet a diákközvéleményt.

A köznevelési törvény által biztosított további jogok érvényesítése. Ennek értelmében egyetértési jogot gyakorol a házirend megalkotásakor, módosításakor, a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározásakor.

19.6. Szülői szervezet

1. A partnerek viszonya, az együttműködés fórumai

A pedagógusok irányítják a szakmai munkát. Tevékenységüket a pedagógiai program, az iskolai munkaterv, és a helyi tanterv alapján készített tanmenet alapján végzik. A tanulókkal a tanítás, tanulás folyamatában tanítványaik személyiségének fejlesztése érdekében működnek együtt. A

tanulók jogait érvényesítve, kötelességeiket betartva vesznek részt a munkában. Fórumok: tanórai, iskolai rendezvények, szabadidős foglalkozások, kirándulások, színházlátogatások, diákélet. A diákok saját életük szervezésére, érdekérvényesítésre diákönkormányzatban szerveződnek. Munkájukat a pedagógusok támogatják. Az együttműködést a diákönkormányzatot támogató felnőtt, iskolánkban a szabadidő-szervező koordinálja. A diákok képviselik magukat az iskolaszékben, a jogszabály előírta fórumokon, iskolai dokumentumok létrehozásakor. Évente parlamentet tartanak, ahol az iskolavezetés, a tantestület képviselői is részt vesznek. Az intézmény vezetője havi rendszerességgel egyeztet a diákönkormányzat képviselőivel. A szülők és a pedagógusok együttműködésének elveit a közoktatási törvény tartalmazza, a formáit helyben, közösen alakítjuk ki. A szülők személyes találkozásokon, az elektronikus napló üzenetein és ügyintéző moduljain keresztül, fogadóórákon, nyílt napokon, szülői értekezleteken, a szülői szervezet fórumain keresztül, nevelési értekezleteken a szülői választmány elnökének közreműködésével működnek együtt az iskola pedagógusaival, az iskolavezetéssel.

Kapcsolat a kollégiummal: A kollégista diákok szüleivel közvetve is tartjuk a kapcsolatot. A kollégiumi nevelőtanárok, a kollégium vezetője közvetítő szerepet tölt be.

19.6.1 Az együttműködés kiemelkedő eseményei és fórumai

TANULÓK	PEDAGÓGUSOK	SZÜLŐK
Osztályfőnöki óra		
Nevelési konferencia		
	Fogadóórák és napok Szülői értekezlet	
Diákparlament (közgyűlés)		
	Vezetői egyeztetés a munkaközösség-vezetőkkel	
	Vezetői egyeztetés a szülői választmánnyal	
Vezetői egyeztetés a diáktanáccsal		
	Alapítványi bál	
„Az év tanára” díj szavazása		
ISKOLASZÉKI ÜLÉS		
INTÉZMÉNYI TANÁCS ÜLÉSE		

2. Az együttműködés fórumainak sajátosságai:

Az egyes formák fejlesztésének lehetőségeit együtt keressük a partnerekkel:

Nevelési konferencia: alkalomszerűen szervezett megbeszélés, amelynek témája lehet egy-egy nevelési-oktatási probléma, mérési eredmény megbeszélése. Résztvevői az adott osztályban/csoportban tanító pedagógusok, az osztályfőnök, a szülők és a tanulók képviselői, valamint a vezetőség tagjai. Informális, kötetlen formájú tanácskozás.

Fogadóórák: a pedagógusok által biztosított lehetőség a szülők számára a tanulók előmenetele iránti tájékozódásra és az esetleges gondok megbeszélésére. A fogadóórák kötött időpontját a nevelőiben, az órarendben és annak elkészülte után az elektronikus naplóban a szülők tudomására kell hozni. A szülők az elektronikus napló által biztosított felületen tudnak az időpontra jelentkezni.

Szülői értekezlet: az osztályfőnök és a szülők tanácskozási fóruma, amelynek időpontjait az éves munkaterv tartalmazza, általában osztálykeretben (rendkívüli esetben lehet évfolyam, tagozat vagy intézményi szintű is). Két rendes szülői értekezlet van: az első szeptember-október hónapban a tanév céljairól és feladatairól, a második februárban a félév értékelését adja. A szülői értekezletek időpontjáról hivatalosan az osztályfőnök az elektronikus naplóban tájékoztatja a szülőket.

Fogadónap: a pedagógusok által biztosított lehetőség a szülők számára a tanulók előmenetele iránti tájékozódásra és az esetleges gondok megbeszélésére. Félévente egyszer, a félévi osztályzat megállapítása előtt másfél, két hónappal (a tanuló gyenge előmeneteléről való figyelmeztető

értesítés után) tartjuk. A pontos idejét az éves munkaterv tartalmazza, a szülői szervezet jóváhagyásával, majd a tanulók ellenőrző könyvében tájékoztatunk minden szülőt.

Diákszékház: jogszabályban meghatározottak szerint megtartott évi rendes diákszékház hagyományos elnevezése, amelyet a diákszékház szervezet szervez. A diákszékházi ülésen a tanulók képviselőin túl részt vesz az iskola vezetése, valamennyi osztályfőnök és személy szerint megszólított alkalmazott.

Vezetői egyeztetések: az intézmény életének hatékonyabb szervezése és az információáramlás, valamint a minél nagyobb bevonás céljából a gimnázium vezetése (illetve vezetősége) minden hónap elején egyeztet a diáktanács tagjaival, a munkaközösségek vezetőivel és a szülői választmány vezetőségével. Az egyeztetés során a havi teendőket tekintjük át.

Alapítványi bál: a szülők, támogatók és az iskolai alkalmazottainak, pedagógusainak kiemelkedő társadalmi eseménye.

„Az év tanára” díj: a 2001-ben a szülők és támogatók által létrehozott hasonló nevű alapítvány minden évben jutalmazza a szülők, tanulók és pedagógusok által az alapító okiratban lefektetett szabályok szerint az év tanárának megválasztott pedagógust.

19.7. Kapcsolatok a tanárképzésben

Több évtizedes együttműködés van a Hajdú-Bihar megye vidéki gimnáziumai és a Debreceni Egyetem Tanárképzési Kollégiuma között. Így Hajdúböszörményben, gimnáziumunkban szervezünk vidéki tanítási gyakorlatot az végzős tanár szakos hallgatóknak. Az egyetemi tanárképzés folyamatos megújulását rugalmasan követve, szoros partneri együttműködésben biztosítjuk az egyetem pedagógus hallgatóinak a vidéki tanítás lehetőségét.

19.8. Általános iskolák

A gimnáziumi képzésben az általános iskolák előkészítő munkájára kell építenünk, ezért létfontosságú számunkra a partneri együttműködés. A tankerületi alkalmak mellett, fontos terepe az együttműködésnek a versenyek és vetélkedők, szakmai napok közös szervezése.

19.9. Együttműködés a hajdúböszörményi középiskolákkal

Az együttműködés már működő kerete a Széchenyi István Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Szakgimnázium, Szakközépiskola és Kollégium kollégiumának használata fenntartói megállapodással, valamint az Arany János Kollégiumi Programban való közreműködés. A BSZC Veress Ferenc Szakgimnáziuma és Szakközépiskolájával a tehetségpontok együttműködésében látunk lehetőséget.

19.10. Projektkapcsolatok – együttműködés más iskolákkal

19.10.1 Határon túli kapcsolatok magyar középiskolákkal

Szoros kapcsolatot igyekszünk ápolni a nagyszalontai magyar tannyelvű iskolával, kiépült és működő kapcsolatunk van a szatmárnémeti Kölcsey Főgimnáziummal. Projektekben veszünk részt a nagyváradi Ady Líceummal. Különböző programokban keressük a további partnereket.

19.10.2 Nemzetközi testvériskolai kapcsolatok

Németországi cserekapcsolatunk 1996-ban jött létre a Magdeburg közelében fekvő kisváros, **Gommern** gimnáziumával. 2001-ben a lengyelországi **Zielona Góra** líceuma is megkeresett bennünket kapcsolat létesítése céljából. 2007-től háromévenkénti rotációban adunk helyet a háromoldalú találkozóknak. Két évben utazunk, egy évben fogadunk, ekkor szervezzük meg a három iskola részvételével a már hagyománnyá vált **Európa-hetet**.

A Erasmus+ (korábban Comenius programban) több iskolával működünk és működtünk együtt.

19.11. Alapítványok

Városunkban és iskolánkban régi hagyományai vannak az oktatást támogató rendszereknek. A főgimnáziummá szervezés után több tucat, az oktatást és a nevelést támogató, a tanulókat díjazó alapítvány működött a gimnázium mellett, s bár a világháború és az azt követő átalakulás

valamennyit elsodorta, az állami gimnázium időszakában is folytatódott ez a tevékenység (közhasznú kötelezettségvállalás formájában): jelenlegi díjaink közül kettőt is ebben az időszakban alapítottak.

19.12. A gimnáziumhoz kapcsolódó alapítványaink

Szám	Név	Az alapítás éve	Célja	Alapítók	Kuratórium elnöke
1.	„Csak az egészség az élet”	1991	a tanulók szabadidős és sporttevékenységének támogatása; diákjóléti támogatások	Bocskai István Gimnázium	Szabó Tibor
2.	„Minden jó könyv egy tanítója a nemzetnek”	1991	taneszköz-fejlesztés; könyvtárfejlesztés; nyelvtanítás támogatása; informatikai fejlesztés; diákjóléti támogatások	Bocskai István Gimnázium	Tóth Júlia
3.	A nyolcosztályos Bocskai István Gimnáziumért	1993	taneszközfejlesztés támogatása; versenyeztetés költségeihez való hozzájárulás; pedagógusok és tanulók jutalmazása	Bertalan Jánosné Szabó Hajnalka Judit Bertalan János	Bácsiné Polyvás Imola
4.	Az év tanára a Bocskai István Gimnáziumban	2001	az előírt módon az év tanárának megválasztott pedagógus jutalmazása	Dr. Török László, Dr. Török Lászlóné Gacsó Mária és Dr. Makk Miklósné Dr. Kiss Katalin	
5.	Király Jenő Alapítvány	1996	Jó magatartású és legjobban rajzoló tanulók jutalmazása	Király Róbert és Király Róbertné	Gyulai Edit

Szám	Név	Az alapítás éve	Célja	Alapítók	Kuratórium elnöke
6.	Papp Béla Alapítvány	1993	a francia és német nyelv tanulásában kiemelkedő eredményeket elérő diákok, akik alacsony jövedelmű családból származnak, példás magaviseletű és szorgalmas, választott pályájukhoz szükséges a nyelv ismerete	Papp Béláné Gellén Gabriella	Székelyné Nagy Katalin
7.	Dr Rácz Tibor Főorvos Alapítvány	2001	orvostudományi egyetemen továbbtanuló végzés gimnazista támogatása	Dr. Rácz Tiborné Kövér Margit	Dr. Nagy Attila
8.	Eminensek díjai	2003	tehetséggondozás, kiemelkedő tanulók jutalmazása díjakkal és ösztöndíjakkal*	Dr. Tímári Erzsébet, Pálnagy Balázs és a Bocskai István Gimnázium	Németi Edit Erika
9.	„Non omnis moriar”	2003	az 1936-ban érettségizett osztály emlékének fenntartására: (1) református teológián, esetleg hitoktató szakon továbbtanuló diák támogatása; anyagilag rászoruló kiváló előmenetelű diák támogatása	Bocskai István Gimnázium	Mezőné Szabad Erzsébet
10.	Mihály János Alapítvány	2007	Pályaművet benyújtó tanulók díjazása	Dr. Márkász László	Balla Sándor Attila
11.	Miska János Alapítvány	2016	Pályaművet benyújtó tanulók díjazása	Miska János	Miska Jánosné

20. A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK ÉS A JAVÍTÓVIZSGÁK SZABÁLYAI,

A tanuló a tanév végén az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha a kötelező tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette.

20.1. Osztályozóvizsga

Egy adott tantárgyból a tanulónak osztályozóvizsgát kell tennie, ha

- előrehozott érettségi vizsgára kíván jelentkezni, de még nem teljesítette a helyi tantervben megfogalmazott tantárgyi követelményeket, a tantárgyból év végi osztályzattal nem rendelkezik;
- a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen eléri a kétszázötven tanítási órát, vagy egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben elegendő számú érdemjeggyel nem értékelhető (a nevelőtestület engedélyével);
- előzetes intézményvezetői engedéllyel külföldi tartózkodás, illetve egyéni tanrend esetén (teljes körű osztályozó vizsga);
- a tanuló az iskola intézményvezetőjének engedélyével a két vagy több évfolyamára megállapított tanulmányi követelményeket egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt teljesíti;
- más iskolából érkező tanulók esetében, ha az intézményvezető a helyi tantervben foglaltaknak megfelelően őt az előzőleg nem tanult tantárgyak teljesítésére kötelezi.

Egy osztályozóvizsgán legfeljebb csak két év tananyagából tehet vizsgát a tanuló. Ennél több évfolyam anyagából csak indokolt esetben, szaktanári véleményezéssel, intézményvezetői döntés alapján. A vizsga követelményeit a helyi tanterv határozza meg.

Osztályozóvizsga a tanuló/szülő kérésére az intézményvezető engedélyével a következő időszakokban tehető: a tanév helyi rendjében kijelölt áprilisi (végzős és a tavaszi előrehozott érettségi vizsgára jelentkező tanulók esetében), illetve május–júniusi (nem végzős tanulók esetében), továbbá a tanév végén kijelölt augusztusi osztályozóvizsga-időszakban. Amennyiben az augusztusra halasztott osztályozóvizsgán a tanuló elégtelen osztályzatot kap, az iskolavezetéssel egyeztetett időpontban, de legkésőbb szeptember 30-ig javítóvizsgát tehet. E vizsga időpontjáig és sikeres teljesítése után a tanuló magasabb évfolyamon folytathatja tanulmányait. Amennyiben ismét elégtelen osztályzatot kap, a tanévet köteles megismételni.

Az áprilisi, illetve júniusi osztályozóvizsga-időszakra történő jelentkezés határideje március 1-je, az augusztusi osztályozóvizsga-időszakra történő jelentkezés határideje június 1-je.

Ha a tanuló neki felróható okból nem jelenik meg a vizsgán vagy az sikertelen, az elégtelen osztályzatot a vizsgát követően legfeljebb három hónapon belül, az iskolavezetéssel előre egyeztetett időpontban javítóvizsgán javíthat. Ha a tanuló neki fel nem róható okból (egészségügyi vagy hatósági igazolással rendelkezik) nem jelenik meg a vizsgán, a legrövidebb időn belül pótló vizsgát tehet.

20.2. Az osztályozóvizsga tantárgyankénti és évfolyamonkénti követelményei

A középiskolában, olyan tantárgyból, amely követelményeinek teljesítésével a helyi tanterv alapján valamely vizsgatárgyból a tanuló érettségi vizsga letételére való jogosultságot szerezhet, a tanulmányok alatti vizsgán

- minden évfolyamon kötelező követelmény a minimum hatvanperces, az adott tanév helyi tantervének legfontosabb tanulmányi követelményeit magában foglaló írásbeli vizsgarész,
- valamint a szóbeli vizsgarész sikeres teljesítése.

Követelmények az érettségi követelményi szerint. Erre irányadóak az érettségi vizsga részletes követelményei, valamint a kerettanterv témakörei.

Tantárgy	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam
Magyar nyelv	Írásbeli Szóbeli			
Irodalom				
Idegen nyelv				
Matematika				
Történelem				
Fizika				
Kémia				
Biológia				
Földrajz				
Ének-zene				
Etika				
Életvitel és gyakorlat				
Vizuális kultúra	Gyakorlati (portfólió) Írásbeli			
Mozgóképkultúra és médiaismeret	Projekt Írásbeli			(gyakorlati)
Informatika	Gyakorlati Szóbeli			
Testnevelés és sport	Gyakorlati Szóbeli			

Dokumentálása: jegyzőkönyv, kijavított írásbeli dolgozat (lehetőleg megjelölve a témakör, követelményrész); szóbeli tételsor és felkészülési lap mellékelve hozzá.

20.3. A javítóvizsga

A tanulónak **javítóvizsgát** kell tennie, ha a tanév végén valamelyik tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, vagy az osztályozóvizsga követelményeit nem teljesítette.

Az iskola a javítóvizsga időpontjáról hirdetőtablán és az iskola honlapján értesíti a tanulókat. A javítóvizsgáról távol maradni kizárólag orvosi vagy hatósági igazolással lehet. Az igazolatlanul távol maradó tanköteles tanuló az évfolyamot ismételni köteles, a nem tanköteles tanuló az évfolyamot megismételheti. Igazolt távolmaradás esetén a tanuló a magasabb évfolyamon folytathatja tanulmányait, és legkésőbb szeptember 30-ig a javítóvizsgát teljesítenie kell. Amennyiben elégtelen osztályzatot kap, a tanévet köteles megismételni. A javítóvizsga követelményeit a helyi tanterv határozza meg.

20.4. Szóbeli felvételi vizsga

Újabb döntésig nem szervezünk.

20.5. Belső vizsgarendszer

A nappali képzésben a követelmények teljesítésének biztosítására a helyi tantervben kidolgozott belső vizsgarendszert működtetünk.

21. FELVÉTELI – ÁTJÁRHATÓSÁG – ISKOLAVÁLTÁS

21.1. Átvétel

A csoport- és osztályváltást írásban kell kérvényezni a mindenkori tanévzáró ünnepségig az intézmény vezetőjénél, aki az engedély megadásával előírja az esetleges különbözeti vagy osztályozó vizsga letételét. Az augusztusi vizsgaidőszakban a különbözeti vizsgák sikeres letétele biztosítékot ad a csoportok átjárhatóságára. A fentieket segítő taneszközök kidolgozása és beszerzése fontos feladat (feladatgyűjtemények, oktatócsomagok, modulok, audiovizuális anyagok, számítógépes programok, diagnosztikus tesztek).

Más iskolából történő átvétel tanév közben csak rendkívüli egészségügyi vagy családi (lakóhelyváltoztatás) okok miatt lehetséges. Más okból történő iskolaváltást tanév végén kell kérvényezni írásban. A kérvények beadási határideje a mindenkori tanévzáró ünnepség napja. Más iskolából történő átvételről – az adott iskola és gimnáziumok pedagógiai programjának és tantervének egybevetése után az intézményvezető dönt, előírva az esetleges különbözeti vagy osztályozó vizsgákat, beszámolási kötelezettségeket vagy évismétlést. Ha év közben jön a tanuló az iskolába a már említett okok miatt, az intézményvezető szükség esetén előírja, mely tantárgyból kell különbözeti vizsgát tennie a tanulónak, lehetőleg a legközelebbi vizsgaidőszakban. Idegen nyelvből különösen fontos, hogy a gimnáziumokban tanult nyelveket olyan szinten tudja a tanuló, amely lehetővé teszi számára, hogy bekapcsolódjon az adott tanulócsoport munkamenetébe. A gimnáziumban két idegen nyelvet kell tanulni. A második idegen nyelvből való osztályozóvizsga átvételkor előfeltétel. A tanév közben ájtott tanulónak akkor is érvényes tanulói jogviszonya van, ha a számára előírt vizsgákat még nem tette le, amennyiben rendszeresen jár iskolába, s iskolába járás kötelezettségének eleget tesz.

21.2. Felvételi helyi szabályai

Az iskolával való tanulói jogviszony létesítésének feltétele a jogszabályok alapján és keretei között, valamint a pedagógiai programban lefektetett elvek szerint szervezett **felvételi eljárásban** való részvétel. A gimnázium 5. és 9. évfolyamra történő felvételre szervez felvételi eljárást. A felvételi eljárással kapcsolatos feladatokat és határidőket a tanév rendje alapján az **Éves munkaterv** írja elő, a felvételi követelményeket és feltételeket az évente, jogszabály alapján nyilvánosságra hozott **Felvételi tájékoztatóban** ismertetjük. A felvételi eljárás után felvett tanulók jogviszonya a jogszabályok által szervezett **beiratkozással** kezdődik. A beiratkozással kapcsolatos ügyintézés az osztályfőnökök végzik.

21.3. Felvételi eljárás sajátos szabályai

A felvételi eljárás során az azonos teljesítményt elérő tanulók közül a rangsor elkészítésénél előnyben részesítjük a halmozottan hátrányos helyzetű tanulót, ezt követően azt a jelentkezőt, akinek a lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye Hajdúböszörményben található, illetve akinek különleges helyzete azt indokolja. Különleges helyzetűnek számít az, aki hátrányos helyzetű; aki roma nemzetiségű; akinek közeli hozzátartozója az intézmény tanulója; vagy akinek legalább az egyik szülője állami vagy önkormányzati intézményben közszolgálati alkalmazott. Az előnyök megadása a fenti sorrendben történik. A feltételek meglétéről a szülőnek kell írásban nyilatkoznia és hozzá igazolást bemutatnia, a felvételi jegyzék nyilvánosságra hozása után három napon belül. Amennyiben az előnyben részesítés fenti szempontjai nem érvényesíthetők, akkor a matematika feladatlap eredménye dönt a sorrendről: a jobb eredményű tanuló fentebb sorolódik.

21.4. Az átvétel

A tanuló átvételét 5–8. évfolyamon a szülő, 9–12. évfolyamon a tanuló és a szülő közösen kérhetik az intézményvezetőtől a szorgalmi idő végéig. Az átvételről egyedi elbírálás alapján – az iskolavezetés és a leendő osztályfőnök véleményének kikérésével – az intézményvezető dönt. A tanuló tanítási év közben történő átvételére csak akkor kerülhet sor, ha

- a tanuló tankötelezettségét családi, szociális vagy más körülményei miatt csak a gimnáziumban tudja teljesíteni;

- szakértői bizottság a gimnáziumot jelölte ki számára iskolaként.

Az átvételt el kell utasítani

- férőhely hiányában;
- ha a tanuló nem teljesítette az adott évfolyam, adott tagozatára érvényes felvételi követelményeket.

21.4.1 Iskolatípust váltó általános iskolai tanuló átvétele

Ha általános iskolai tanuló kéri átvételét a gimnázium 5–8. évfolyamára, hogy a tanuló átvételére csak a felvételre megállapított eljárásrend szerint kerülhet sor. Az átvétel iránti kérelmet el kell utasítani, ha a tanuló nem teljesítette a felvételi követelményeket. Ötödik évfolyamon tanév közben, valamint 6–8. évfolyamokon nem lehet felvételi eljárást szervezni.

21.4.2 Iskolatípust nem váltó általános iskolai vagy középiskolai tanuló átvétele

A tanuló átvételét 5–8. évfolyamon a szülő, 9–12 évfolyamon a tanuló és a szülő közösen kérhetik az intézményvezetőtől a szorgalmi idő végéig. Az átvételről egyedi elbírálás alapján – az iskolavezetés és a leendő osztályfőnök véleményének kikérésével – az intézményvezető dönt. Az általános iskolai tanuló átvételénél a felvételre megállapított követelmények érvényesek. Az intézményvezető – a szaktanárokkal egyetértésben – osztályozó és különbözeti vizsgák letételét, esetleg az évfolyam megismétlését írhatja elő az átvétel feltételeként.

21.5. A tanulói jogviszony megszűnésének eljárásrendje

A tanuló kérésére szűnik meg a tanulói jogviszony, ha ezt írásban a gimnázium intézményvezetőjének jelezte, illetve az átvevő iskola az értesítést megküldte. **Kimaradással** szűnik meg a – nem tanköteles tanuló jogviszonya – ha a jogszabályban előírt módon és mértéken túl igazolatlanul mulasztott. Megszűnik a tanulói jogviszonya annak, aki ellen **kizárás az iskolából** jogerős fegyelmi büntetést hoztak. A tanulói jogviszony megszűnik **a tanulmányok befejeztével**, ha a tanuló a pedagógiai programban előírt tanulmányi kötelezettségeinek eleget tett.

21.6. Előnyben részesítés a felvételi eljárás során

A felvételi eljárás során az azonos teljesítményt elérő tanulók közül a rangsor elkészítésénél előnyben részesítjük a halmozottan hátrányos helyzetű tanulót, ezt követően azt a jelentkezőt, akinek a lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye Hajdúböszörményben található, illetve akinek különleges helyzete azt indokolja. A különleges helyzetűnek számít az, aki hátrányos helyzetű; aki roma nemzetiségű; akinek közeli hozzátartozója az intézmény tanulója; vagy akinek legalább az egyik szülője állami vagy önkormányzati intézményben közszolgálati alkalmazott. Az előnyök megadása a fenti sorrendben történik. A feltételek meglétéről a szülőnek kell írásban nyilatkoznia és hozzá igazolást bemutatnia, a felvételi jegyzék nyilvánosságra hozása után három napon belül. Amennyiben az előnyben részesítés fenti szempontjai nem érvényesíthetőek, akkor a matematika feladatlap eredménye dönt a sorrendről: a jobb eredményű fentebb sorolódik.

22. GIMNÁZIUMI FELNŐTTOKTATÁS

Jelenleg nem végzünk ilyen tevékenységet.

HELYI TANTERV

23. VÁLASZTOTT KERETTANTERVEK

A Hajdúböszörményi Bocskai István Gimnázium a gimnáziumi képzésben a következő kerettanterveket használja.

23.1. A nyolc évfolyamos gimnáziumi képzésben 2027-ig kivezetve

A kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet 5. számú mellékletében kiadott

Kerettanterv a gimnáziumok 5–12. évfolyama számára

Javítva a 34/2014. (IV. 29.) EMMI rendelet 6. melléklete szerint

23.2. A nyolc évfolyamos gimnáziumi képzésben 2020-tól felmenő rendszerben bevezetve

Az Oktatási Hivatal honlapján közzétett tantervek között 2020-ban nem készült nyolc évfolyamos kerettanterv.

A 8 évfolyamos gimnáziumok számára külön tantárgyi kerettantervek nem készülnek. A helyi tantervük elkészítéséhez rendelkezésre állnak az 5-8. évfolyamok és a 9-12. évfolyamok számára készült tantárgyi kerettantervek. Ezeket a kerettanterveket a 6 évfolyamos gimnáziumok is felhasználhatják a helyi tantervek kialakítására, és néhány tantárgy esetében rendelkezésre állnak kifejezetten a 7-12. évfolyam számára fejlesztett és javasolt tantárgyi kerettantervek is.

Az Oktatási Hivatal honlapján közzétett tantervek közül tehát a legtöbb esetben a 5–8. évfolyamos és a 9–12. évfolyamos tanterveket használjuk, néhány esetben azonban az 5–6. tantervre a 7–12. évfolyamos hatosztályos gimnáziumi tantervek épülnek

Kerettanterv az általános iskola 5–8. évfolyama számára

Kerettanterv a gimnáziumok 9–12. évfolyama számára

Kerettanterv a gimnáziumok 7–12. évfolyamára

23.3. A négy évfolyamos gimnáziumi képzésben 2020-tól felmenő rendszerben bevezetve

Az Oktatási Hivatal honlapján közzétett tantervek közül

Kerettanterv a gimnáziumok 9–12. évfolyama számára

23.3.1 A négy évfolyamos képzés nyelvi előkészítő évfolyamán (9/Ny) 2020-tól

Nyelvi előkészítő évfolyamok kerettantervei

23.4. A gimnáziumi esti munkarendű felnőttoktatásban – igény esetén

Kerettanterv az iskolarendszerű felnőttoktatás 9–12. évfolyamára

24. NAT2012

a gimnázium egyes évfolyamain tanított tantárgyak kötelező és választható tanórai foglalkozások, ezek óraszámai 2027-ig kifutnak

24.1. Heti óraszámok osztálybontással nappali munkarendben

24.1.1 Nyolc évfolyamos gimnázium 9–12. évfolyam

Tantárgyak	9. E		10. E		11. E		12. E	
	Tanulói	Bontás	Tanulói	Bontás	Tanulói	Bontás	Tanulói	Bontás
Magyar nyelv	2		1		1	1	1	
Irodalom	2		3		3		3	
Angol/német nyelv	4	4	6	6	3	3	3	3
II. idegen nyelv	3	3	3	3	3	3	3	3
Matematika	3	3	3	3	3	3	3	3
Történelem	2		2		3		3	
Etika					1	1		
Biológia-egészségtan	1	1	2		2		2	
Fizika	2		2		2			
Kémia	2		2					
Földrajz	2		2					
Ének-zene	1		1		1			
Vizuális kultúra	1	1	1	1			2	
Dráma és tánc	1	1						
Mozgóképkultúra és médiaismeret	1	1			1	1		
Digitális kultúra (Informatika)	2	2	2	2				
Életvitel							1	
Testnevelés és sport	5		5		5		5	
Osztályfőnöki	1		1		1		1	
Összesen órakeret	35	16	36	15	26	9	24	6
Tanórákra felhasznált órakeret	51		51		35		30	
Köznevelési törvény által biztosított	59		59		60		60	
Tanórákra fel nem használt	8		8		25		30	

24.2. Tanulói óraszámok

24.2.1 Nyolc évfolyamos

Tantárgyak	5. E	6. E	7. E	8. E	9. E	10. E	11. E	12. E
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	4	4	4	4
I. idegen nyelvek	4	4	4	4	4	6	3	3
II. idegen nyelv					3	3	3	3
Matematika	4	4	3	3	3	3	3	3
Történelem			2	2	2	2	3	3
Erkölcstan/Hit- és erkölcstan	1	1	1	1				
Etika							1	
Társadalmi ismeretek	2	2						
Természetismeret	2	2						
Biológia-egészségtan			2	2	1	2	2	2
Fizika			2	1	2	2	2	
Kémia			1	2	2	2		
Földrajz			2	2	2	2		
Ének-zene	2	1	1	1	1	1	1	
Vizuális kultúra	1	1	1	1	1	1		2
Hon- és népismeret		1						
Dráma és tánc	1				1			
Mozgóképkultúra és médiaismeret					1		1	
Digitális kultúra (Informatika)		1	1	2	2	2		
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1					1
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1	1	1
Összesen órakeret	28	28	31	31	35	36	29	27
Köznevelési törvény által előírt	28	28	31	31	35	36	35	35
110/2012. (VI. 4.) Korm. r. 8. § (3)	31	31	35	35	39	40	39	39
Választható tanulói	3	3	4	4	4	4	10	12

25. NAT2020

a gimnázium egyes évfolyamain tanított tantárgyak kötelező és választható tanórai foglalkozások, ezek óraszámai 2020-tól felmenő rendszerben

25.1. Nyolc évfolyamos gimnázium heti óraszámai
25.1.1 Nyolc évfolyamos 5–8. csoportbontással

Tantárgyak	5/E		6/E		7/E		8/E	
Magyar nyelv	2	2	2	2	1	1	1	1
Irodalom	2		2		2		2	
Matematika	4	4	4	4	3	3	3	3
Történelem	2		2		2		2	
Állampolgári ismeretek					1			
Etika/Hit és erkölcsstan	1		1		1		1	
Hon- és népismeret			1					
Természettudomány	2		2					
Kémia					1		2	
Fizika					1		2	
Biológia					2		1	
Földrajz					2		1	
Első idegen nyelv (emelt szint)	5	5	5	5	4	4	4	4
Második idegen nyelv (emelt szint)							3	3
Ének-zene	2		1		1		1	
Vizuális kultúra	1	1	1	1	1	1	1	1
Dráma és színház					1			
Mozgóképkultúra és médiaismeret								
Technika és tervezés	1		1		1			
Digitális kultúra	1	1	1	1	1	1	1	1
Testnevelés	5		5		5		5	
Közösségi nevelés	1		1		1		1	
Napközi, tanulószoba	15		15					
Érettségi felkészítés, választható								
Összesen	44	13	44	13	31	10	31	13
Kiosztott	57		57		41		44	
Törvényi időkeret	54		54		56		56	
Maximális óraszám	28		28		30		30	
Emelt szinttel együtt	30		30		32		32	
Tantervi tanulói	29		29		31		31	

25.1.2 Nyolc évfolyamos 9–12. csoportbontásokkal

Tantárgyak	9/E		10/E		11/E		12/E	
Magyar nyelv	1	1	1	1	1	1	1	1
Irodalom	2		3		3		3	
Matematika	3	3	3	3	3	3	3	3
Történelem	2		2		3		3	
Állampolgári ismeretek							1	
Etika/Hit és erkölcsstan								
Hon- és népismeret								
Természettudomány					2			
Kémia	1		2					
Fizika	2		3					
Biológia	3		2					
Földrajz	2		1					
Első idegen nyelv (emelt szint)	5	5	5	5	5	5		
Második idegen nyelv (emelt szint)	5	5	5	5	5	5	5	5
Ének-zene	1	1	1					
Vizuális kultúra	1	1	1	1				
Dráma és színház								
Mozgóképkultúra és médiaismeret					1	1	1	1
Technika és tervezés								
Digitális kultúra	2	2	1	1	2	2		
Testnevelés	5		5		5		5	
Közösségi nevelés	1		1		1		1	
Napközi, tanulószoba								
Érettségi felkészítés, választható					5		13	
Összesen	36	18	36	16	36	17	36	10
Kiosztott	54		52		53		46	
Törvényi időkeret	60		60		61		61	
Maximális óraszám	34		34		34		34	
Emelt szinttel együtt	36		36		36		36	
Tantervi tanulói	36		36		36		36	

25.2. Nyelvi előkészítő évfolyammal induló emelt szintű angol nyelvi profil (Ny és A)

Tantárgyak	9/Ny		9/A		10/A		11/A		12/A	
Magyar nyelv	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1
Irodalom			2		3		3		3	
Matematika	2	2	3	3	3		3		3	
Történelem		1	2		2		3		3	
Állampolgári ismeretek										1
Természettudomány							2			
Kémia			1		2					
Fizika			2		3					
Biológia			3		2					
Földrajz			2		1					
Első idegen nyelv (emelt szint)	12	12	5	5	5	5	5	5		
Második idegen nyelv (emelt szint)	6	6	5	5	5	5	5	5	5	5
Ének-zene			1	1	1					
Vizuális kultúra			1	1	1	1				
Dráma és színház										
Mozgóképkultúra és médiismeret							1	1	1	1
Digitális kultúra	3	3	2	2	1	1	2	2		
Testnevelés		5	5		5		5		5	5
Közösségi nevelés		1	1		1		1		1	1
Érettségire választható							5		8	
Összesen	32	25	36	18	36	13	36	14	31	13
Kiosztott	57		54		49		50		44	
Törvényi időkeret	57		58		58		59		59	
Maximális óraszám	32		34		34		34		34	
Emelt szinttel együtt	32		36		36		36		36	
Tantervi tanulói	32		36		36		36		31	

25.3. Négy évfolyamos képzés – HUMÁN profil – emelt szintű magyar nyelv és irodalom (B)

Tantárgyak	9/B		10/B		11/B		12/B	
Magyar nyelv (emelt szint)	2	2	2	2	2	2	2	2
Irodalom (emelt szint)		3		4		4		4
Matematika	3	3		3		3		3
Történelem (választható emelt)	4	2	4	2	5	3	6	3
Állampolgári ismeretek								1
Természettudomány						2		
Kémia		1		2				
Fizika		2		3				
Biológia		3		2				
Földrajz		2		1				
Első idegen nyelv	3	3	3	3	4	4	4	4
Második idegen nyelv	3	3	3	3	3	3	3	3
Ének-zene	1	1		1				
Vizuális kultúra	1	1	1	1				
Dráma és színház (választható)		1		1		1		1
Mozgóképkultúra és médiaismeret (választható)		1		1	1	4	1	4
Digitális kultúra	2	2	1	1	2	2		
Testnevelés		5		5		5		5
Közösségi nevelés		1		1		1		1
Érettségire választható						4		6
Összesen	36	19	36	14	32	19	30	17
Kiosztott	55		50		51		47	
Törvényi időkeret	58		58		59		59	
Maximális óraszám	34		34		34		34	
Emelt szinttel együtt	36		36		36		36	
Tantervi tanulói	36		36		36		36	

25.4. Négy évfolyamos – REÁL (műszaki és természettudományi) profil – matematika vagy biológia-kémia emelt szintű képzéssel (C)

Tantárgyak	9/C		10/C		11/C		12/C	
Magyar nyelv	1	1	1	1	1	1	1	1
Irodalom		2		3		3		3
Matematika (műszaki)	5	3	5	3	5	3	5	3
Történelem		2		2		3		3
Állampolgári ismeretek								1
Kémia (természettudományi)	1	4	2	4		4		4
Fizika (műszaki)	2	2	3	3		2		2
Biológia (természettudományi)	3	2	2	4		4		4
Földrajz		2		1				
Első idegen nyelv	3	3	3	3	4	4	4	4
Második idegen nyelv	3	3	3	3	3	3	3	3
Ének-zene	1	1		1				
Vizuális kultúra	1	1	1	1				
Vizuális kultúra (műszaki)						1		1
Mozgóképkultúra és médiaismeret						1		1
Digitális kultúra (műszaki)	4	2	3	1	4	2		4
Testnevelés		5		5		5		5
Közösségi nevelés		1		1		1		1
Érettségire választható						4		3
Összesen	36	22	36	23	36	22	36	20
Kiosztott	58		59		58		56	
Törvényi időkeret	58		58		59		59	
Maximális óraszám	34		34		34		34	
Emelt szinttel együtt	36		36		36		36	
Tantervi tanulói	36		36		36		36	

26. A HELYI TANTERV TANTÁRGYI PROGRAMJAI

A Nat 2020 és a hozzákészült kerettantervek alapján összeállított tantárgyi programok készültek. Ezek a gimnázium honlapjáról letölthetők, illetve a belső kommunikációs hálózaton elérhetők.

26.1. Helyi tantervek és tantárgyi programok**26.1.1 Magyar nyelv és irodalom**

Magyar nyelv 5–12.

Irodalom 5–12.

Anyanyelvi képességfejlesztés 9/Ny

Magyar nyelv és irodalom (emelt fakultáció) 11–12.

Magyar nyelv (emelt tagozat) 9–12/B

Irodalom (emelt tagozat) 9–12/B

26.1.2 Matematika

Matematika 5–12.

Matematikai képességfejlesztés 9/Ny

Matematika (emelt tagozat) 9–12/C

Matematika (emelt fakultáció) 11–12

26.1.3 Történelem

Történelem 5–12.

Állampolgári ismeretek 7.

Állampolgári ismertek 12.

Hon- és népismeret 6.

Történelem (emelt fakultáció) 11–12.

Történelem (emelt tagozat) 9–12/B

26.1.4 Élő és klasszikus idegen nyelvek

Angol nyelv mint első idegen nyelv 9–12.

Német nyelv mint első idegen nyelv 9–12.

Angol nyelv mint második idegen nyelv 9–12.

Német nyelv mint második idegen nyelv 9–12.

Francia nyelv mint második idegen nyelv 9–12.

Latin nyelv mint második idegen nyelv 9–12.

Angol nyelv 9/Ny

Német nyelv 9/Ny

Angol nyelv mint első idegen nyelv (előkészítő évfolyamra épülő emelt tagozat) 9–11.

Német nyelv mint második idegen nyelv (előkészítő évfolyamra épülő emelt tagozat) 9–12.

Angol nyelv mint első idegen nyelv (emelt tagozat) 5–11.

Német nyelv mint első idegen nyelv (emelt tagozat) 5–11.

Angol nyelv mint második idegen nyelv 8–12.

Német nyelv mint második idegen nyelv 8–12.

Angol nyelv (emelt fakultáció) 11–12.

Német nyelv (emelt fakultáció) 11–12.
Francia nyelv (emelt fakultáció) 11–12.
Latin nyelv (emelt fakultáció) 11–12.

26.1.5 Etika

Etika 5–8.

26.1.6 Természettudomány és földrajz

Természettudomány 5–6.
Kémia 7–10.
Fizika 7–10.
Biológia 7–10.
Földrajz 7–10.
Természettudomány 11.
Kémia (emelt tagozat) 9–12.
Fizika (emelt tagozat) 9–12.
Biológia (emelt tagozat) 9–12.
Biológia (emelt fakultáció) 11–12.
Földrajz (emelt fakultáció) 11–12.

26.1.7 Művészetek

Ének-zene 5–10.
Vizuális kultúra 5–10.
Dráma és színház 7.
Dráma és színház (választható) 11–12.
Mozgóképkultúra és médiaismeret (választható) 11–12.
Dráma és színház (emelt tagozat) 9–12.
Mozgóképkultúra és médiaismeret (emelt tagozat) 9–12.
Ének-zene 11–12.
Vizuális kultúra 11–12.

26.1.8 Technológia

Technika és tervezés 5–7. (A modul)
Digitális kultúra 5–11.
Digitális kultúra 9/Ny-11.
Digitális kultúra 9–11.
Digitális kultúra (emelt tagozat) 9–12.
Digitális kultúra (emelt fakultáció) 12.

26.1.9 Testnevelés és egészségfejlesztés

Testnevelés 5–12.
Testnevelés 9/Ny •
Testnevelés (emelt fakultáció) 11–12. •

Közösségi nevelés (osztályfőnöki) 5–12.

26.1.10 Választható tantárgyak

Közgazdasági és pénzügyi alapismeretek 11–12.

Olasz nyelv mint harmadik idegen nyelv 11–12.

Orosz nyelv mint harmadik idegen nyelv 11–12.

Műszaki ábrázolás (ábrázoló geometria) –11–12. (műszaki orientációban kötelező, a többieknek választható)

27. A VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK, FOGLALKOZÁSOK**27.1. Érettségi felkészítés 11–12. évfolyamon 2021-től**

A Bocskai István Gimnázium a következő tárgyakból a következő szinteken biztosítja az érettségi felkészítést. A gimnázium a tizenegyedik–tizenkettedik évfolyamon a kötelező vizsgatárgyból biztosítja, hogy a tanuló – választása szerint – mind a középszintű, mind az emelt szintű érettségi vizsgára fel tudjon készülni. A gimnázium legalább két vizsgatárgyból a helyi tantervében meghatározottak szerint teszi lehetővé az emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészülést. E döntéséhez kikéri az iskolai diákönkormányzat véleményét. Az emelt szintre történő felkészítés mellett a kötelező érettségi vizsgatárgyakon kívül gimnáziumban legalább három vizsgatárgyból lehetővé kell tenni a középszintű vizsgára történő felkészülést. Az idegen nyelv vizsgatárgyak egy vizsgatárgynak minősülnek. Választható érettségi vizsgatárgyak, amelyekből a középiskola tanulóinak közép- vagy emelt szintű érettségi vizsgára való felkészítését az iskola kötelezően vállalja, továbbá annak meghatározását, hogy a tanulók milyen helyi tantervi követelmények teljesítése mellett melyik választható érettségi vizsgatárgyból tehetnek érettségi vizsgát.

Kötelező vizsgatárgyak

Vizsgatárgy	Középszinten	Emelt szinten
Magyar nyelv és irodalom	Igen	Igen
Matematika	Igen	Igen
Történelem	Igen	Igen
Idegen nyelv (választható is)	Igen	Igen
Angol első idegen nyelv	Igen	Igen
Német első idegen nyelv	Igen	Igen
Angol második idegen nyelv	Igen	Igen
Német második idegen nyelv	Igen	Igen
Francia második idegen nyelv	Igen	Igen
Latin második idegen nyelv	Igen	Igen

Választható vizsgatárgyak

Vizsgatárgy	Középszinten	Emelt szinten
Fizika	Igen	Igen
Biológia	Igen	Igen
Kémia	Igen	Igen
Földrajz	Igen	Igen
Ének-zene	Igen	Igen
Vizuális kultúra	Igen	Igen
Dráma	Igen	Igen
Mozgóképkultúra és médiaismeret	Igen	Igen
Digitális kultúra/Informatika	Igen	Igen
Testnevelés	Igen	Igen
Gazdasági ismeretek	Igen	Igen
Orosz mint harmadik idegen nyelv	Igen	Nem

27.2. Az érettségi felkészítés formái és óraszámai

A tagozatos forma jellemzői: az ezt választó tanulók a tantárgy valamennyi óráját külön csoportban/osztályban tanulják. Ezt a formát a négy évfolyamos nappali tagozatosok számára hirdetjük meg, folytatásaként a 9–10. évfolyam profiljainak. A csoport/osztály létszáma 8–25 fő. Nem indulhat tagozatos csoport 8 fő alatti létszámmal.

A fakultációs forma jellemzői: az ezt választó tanulók az alapóraszámban az osztállyal együtt tanulnak, s az emelt szinthez szükséges óraszámot teljesítik külön csoportban. Az emelt szintű fakultációs csoportokat főleg a nyolc évfolyamos gimnázium, valamint a nyelvi előkészítő 11–12. évfolyamának tanulói számára, míg a középszintű fakultációs csoportokat valamennyi gimnáziumi képzésben résztvevő tanuló számára hirdetjük. A fakultációs csoportok létszáma 12–16 fő. A tanulás formájától függetlenül a tanulók mind félévkor, mind év végén egy osztályzatot kapnak, még akkor is, ha esetleg a megosztott foglalkozást más pedagógus tartja.

Figyelembe véve az előzetes jelentkezéseket a meghirdetett érettségi felkészítők összes óraszámja nem haladhatja meg az órakeret 12 %-át.

27.3. Az új kerettantervek választható óraszámjai

Tantárgy	Szint	Forma	Óraszám	
			11.	12.
Magyar nyelv és irodalom	Emelt	Tagozat	6	6
Magyar nyelv és irodalom	Emelt	Fakultáció	4+2	4+2
Történelem	Emelt	Tagozat	5	5
Történelem	Emelt	Fakultáció	3+2	3+2
Matematika	Emelt	Tagozat	5	7
Matematika	Emelt	Fakultáció	3+2	3+2
Első idegen nyelv	Emelt	Fakultáció	3+2	3+2
Második idegen nyelv	Emelt	Fakultáció	3+2	3+2
Digitális kultúra	Emelt	Tagozat	4	4
Fizika	Emelt	Tagozat	2+3	4
Biológia	Emelt	Tagozat	4	6
Biológia	Emelt	Fakultáció	2	2
Kémia	Emelt	Tagozat	4	4
Kémia	Közép	Fakultáció	2	2
Földrajz	Közép	Fakultáció	2	2
Mozgókép- és médiaismeret	Közép	Tagozat (A–E)	4	4
Mozgókép- és médiaismeret	Közép	Tagozat (B)	2	2
Dráma	Közép	Tagozat	1	2
Ének-zene		alkalmassági/érettségi/felvételi egyéni felkészítés	2	2
Vizuális kultúra		alkalmassági/érettségi/felvételi egyéni felkészítés	2	2
Földrajz		érettségi egyéni felkészítés	2	2
Angol nyelv		érettségi/nyelvvizsga egyéni felkészítés	2	2
Német nyelv		érettségi/nyelvvizsga egyéni felkészítés	2	2
Testnevelés		érettségi egyéni felkészítés (DSE)	1	1

28. MINDENNAPOS TESTNEVELÉS, ÚSZÁSOKTATÁS

28.1. Mindennapos testnevelés

Az iskola a nappali rendszerű iskolai oktatásban azokban az osztályokban, amelyekben közismereti oktatás is folyik, azokon a tanítási napokon, amelyeken közismereti vagy szakmai elméleti oktatás is folyik, megszervezi a mindennapos testnevelést legalább napi egy testnevelés óra keretében, amelyből legfeljebb heti két óra

- a) a kerettanterv testnevelés tantárgyra vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott oktatásszervezési formákkal, műveltségterületi oktatással,
- b) iskolai sportkörben való sportolással,
- c) versenyszerűen sporttevékenységet folytató igazolt, egyesületi tagsággal rendelkező vagy amatőr sportolói sportszerződés alapján sportoló tanuló kérelme alapján a tanévre érvényes versenyengedélye és a sportszervezete által kiállított igazolás birtokában a sportszervezet keretei között szervezett edzéssel váltható ki.

28.2. Úszásoktatás

Az úszás gimnáziumunkban kiemelt fontosságú terület, amely magas óraszámot igényel. Fontos, hogy minden gyerek tanuljon meg úszni. Nagyon fontos a mindennapos testnevelésben betöltött szerepe. Prevenációs és rehabilitációs jelentősége a tanulásra való pozitív hatása nagyban segíti tanulóink egészségmegőrzését.

Az érettségi vizsga fontos területe. Külön belső vizsgán mérjük az úszástudást.

A gyógyúszás rehabilitációs szerepe rendkívül fontos.

- 5-6. évfolyamon úszásoktatás heti 1 órában. Három úszásnem, fejesugrás, merülési gyakorlatok, fordulók oktatása. Értékelése technikai beszámoló formájában, érdemjegyre, záróvizsga bemutató óra formájában.
- 7-8.osztály rekreációs úszás, heti egy órában. Mozgás lehetőség biztosítása úszás feladatokkal, vízilabdázás, zsinórlabdázás a vízben, állóképesség fejlesztés. Értékelés, órai aktivitás, technikai fejlődés, érdemjeggyel.
- 9. évfolyam úszásoktatás heti 1 órában, három úszásnem, fejesugrás, merülési gyakorlatok, fordulók oktatása. Értékelése technikai beszámoló, időre úszás formájában, érdemjeggyel. Záróvizsga, belső vizsga formájában.
- 9.a, 9.e rekreációs, prevenációs úszás, heti egy órában. Mozgás lehetőség biztosítása úszás feladatokkal, vízilabdázás, zsinórlabdázás a vízben, állóképesség fejlesztés, újabb úszásnem megtanulásának lehetősége. Értékelés, órai aktivitás, technikai fejlődés, érdemjeggyel.
- Uszodai kapacitás függvényében heti egy órában magasabb évfolyamokon (10-11. évfolyam) is megszervezhető szinten tartó, korrekciós foglalkozásként
- Gyógytestnevelés: heti egy órában rehabilitációs feladatok a vízben, gyógy úszás, értékelés az órai munka alapján.

29. AZ ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEK, TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI

A *Tantárgyi programok* tartalmazzák az egyes tantárgyak oktatásához szükséges tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elveit. Helyi tantervünkben ezért a betartandó közös elveket fogalmazzuk meg:

Módszertani szabadság: a pedagógust megilleti az a jog, hogy az alkalmazott tankönyveket, tanulmányi segédleteket, taneszközöket, ruházati és más felszereléseket megválassza. Ugyanakkor szabadsága felelősséget is ad. A pedagógus elsődleges felelőssége, hogy olyan médiumokat válasszon, amelyek révén a tanulók teljesíthetik az egyes tantárgyak tanításának céljait és követelményeit, összhangban vannak a tanulócsoporthoz és a pedagógus jellemzőivel (lehetőségeivel és adottságaival).

Szakmai és gazdaságossági egyeztetés: a pedagógus tankönyvet és taneszközt csak a helyi tanterv alapján választhat. A szervezeti és működési szabályzatban előírtak szerint a tantárgyi munkaközösség vezetőjének a feladata, hogy egy-egy tanévben egyeztesse a munkaközösség véleményét, s ez a munkaközösség minden (kinevezett és óraadó) pedagógusára érvényes. Az intézményvezetés feladata, hogy a szakmailag egyeztetett tankönyvek és taneszközök gazdaságosságát vizsgálja, erről kikérje a szülők és a tanulók véleményét. A tankönyv és taneszköz választás így kialakult végeredményétől csak rendkívüli esetben lehet eltérni. Rendkívüli esetnek számít pl. a kijelölt tankönyv/taneszköz piaci hiánya, gyártói minőségének romlása, hozzáférhetőségének korlátozódása stb.

Dokumentálás és nyilvánosság: a tankönyvek és taneszközök jogszabályban előírt megismertetésének rendje mellett, valamennyi pedagógus kötelessége, hogy az éves munka tervezésekor, a *tanmenet*-ben rögzítse a tanévben az adott csoportban alkalmazott, s a tanulóktól elvárt tankönyvek és taneszközök listáját. Ezt a tanév elején ismertetni kell.

A tankönyvek és taneszközök hatékonyságának vizsgálata: a pedagógiai munka ellenőrzése során az intézményvezetésnek, valamint a munkaközösség-vezetőknek kiemelten kell vizsgálniuk a pedagógus által alkalmazott tankönyvek és taneszközök

- kiválasztásának szakmai és gazdasági megalapozottságát;
- tervezett és rendeltetésszerű használatát;
- használatának eredményességét.

A munkaközösségek évente értékeljék a kiválasztott médiumokat.

30. A PEDAGÓGIAI MÉRÉS, ELLENŐRZÉS ÉS ÉRTÉKELÉS RENDSZERE A BOCSKAI ISTVÁN GIMNÁZIUMBAN

30.1. Alapelvek

Az pedagógiai ellenőrzési és értékelési rendszer célja, hogy tervszerűen és folyamatosan vizsgáljuk az intézményünkben folyó nevelő-oktató munka minőségét, és ennek következményeképpen állandóan ösztönözzön a minőség szakadatlan fejlesztésére. Ezért az iskolai élet valamennyi területén érvényes alapelv, hogy **elvégzett munka értékelés nélkül ne maradjon!** Az ellenőrzés és értékelés végzésekor a mindenkorai tanügyigazgatási előírásokat kell alapul venni: a nemzeti köznevelésről szóló törvényt (Nkt.), az ehhez kapcsolódó kormány- és miniszteri rendeleteket; valamint az iskola pedagógiai programjában leírtakat. Irányadóak a belső szabályzatok: a szervezeti és működési szabályzat, valamint a házirend. Az pedagógiai ellenőrzési és értékelési rendszer a tanuló teljesítményének és fejlődésének vizsgálatára irányul.

A tanuló teljesítményének ellenőrzése és értékelése a fejlesztés szándékával a tanuló és szülője előtt nyíltan, az iskolában elfogadott szabályok szerint, a pedagógiai programban és a belső szabályzatokban (helyi tanterv, tanmenet, házirend stb.) megfogalmazottak alapján történhet. Tilos bármiféle hátrányos megkülönböztetés az ellenőrzés és az értékelés során! A tanulói tanulmányi teljesítmények értékelése nem szolgálhat a magatartás értékelésének eszközül, az érdemjegy és az osztályzat nem lehet fegyelmezési eszköz.

30.2. Ellenőrzés és értékelés a nevelésben: a tanuló magatartásának és szorgalmának értékelése és minősítése

A nevelési folyamatok értékelésekor normaként az iskola belső szabályozó dokumentumai az irányadók: a fő célkitűzéseket a pedagógiai program nevelési céljai és követelményei adják. Az értékelési eljárásban emellett a házirend vonatkozó pontjai meghatározóak.

30.2.1 Az értékelés legfontosabb célterületei:

1. a tanulók motiváltsága (fegyelem, érdeklődés, stb.)
2. továbbtanulási céljaik alakulása és teljesülése
3. iskolai közösségek életének alakulása

30.2.2 Az értékelésben iskolai magatartásuk; a magatartás értékelésekor a következőket kell figyelembe venni:

- az iskolai viselkedés
- az órai tevékenység, felszerelés megléte, viselkedés
- iskolai közösségi munka, vállalások teljesítése;
- kötelező megbízatások (hetesi, ügyeletesi kötelesség) teljesítése
- szaktárgyi, osztályfőnöki, intézményvezetői dicséretetek és figyelmeztetések
- késések, igazolatlan hiányzások
- iskoláért, városért végzett közösségi munka

A minősítés: *példás, jó, változó és rossz*. Nem lehet a tanuló magatartása példás, ha írásbeli figyelmeztetése van. Igazolatlan hiányzás esetén a tanuló magatartása változó, egy igazolatlan óra esetén – nevelőtestületi döntés alapján – legfeljebb jó lehet.

30.2.3 Az általános tanulmányi előmenetelük (szorgalmuk); a szorgalom értékelésekor a következőket kell figyelembe venni:

- a tanuláshoz való viszony
- a tanórai aktivitás
- az órákra való felkészülés mértéke, írásbeli házi feladat elkészítésének rendszeressége
- az elért tanulmányi eredmény és a tanuló képességeinek viszonya
- önálló tevékenységek

A minősítés: *példás, jó, változó és hanyag*. Elégtelenre minősített tanuló szorgalma legfeljebb változó lehet.

A nevelési folyamatban meghatározó az osztályfőnök szerepe. Az adott év nevelési programjában („osztályfőnöki tanmenetben”) kell meghatározni az adott év nevelési feladatait.

30.3. Az osztályfőnök kiemelt mérési és ellenőrzési feladatai:

Belépő évfolyamoknál: (1) motiváltság, tanulási célok felmérése; (2) szocializációs helyzet felmérése (szülői és családi háttér: hátrányos helyzet és veszélyeztetettség; egészségi állapot)

Belső vizsgára készülő évfolyamoknál: (1) a tájékoztatás ellenőrzése (2) a felkészülés ellenőrzése (3) felkészülési módszerek vizsgálata (4) fakultációk, tagozatok választásának koordinálása

Végzős évfolyamoknál: (1) továbbtanulásról való tájékozottság (1) az érettségi és szakmai vizsgákra való felkészítés és felkészülés ellenőrzése

Minden évfolyamon: (1) az általános tanulmányi teljesítmények alakulásának követése, szükség esetén a tanuló és szüleinek figyelmét felhívni a gyenge teljesítményre, (2) a gyenge teljesítmények okainak elemzése az adott szaktanárral együtt.

30.4. Az osztályfőnök kiemelt értékelési feladatai:

Minden évfolyamon: (1) a magatartás és szorgalom jegyeinek megállapítása félévkor és év végén a diák önértékelésének és az osztályközösség véleményének figyelembe vételével; (2) a tanuló fejlődésének szóbeli értékelése a félévi és év végi osztályozó értekezleten az osztályban tanító nevelők közössége előtt. (2) a tanuló megnyilatkozásainak értékelése a rendelkezésére álló pedagógiai eszközökkel (dicséret — figyelmeztetés) a tanuló és a szülő számára (visszacsatolás).

Végzős évfolyamoknál: (1) az érettségi dokumentumokhoz csatolt osztályfőnöki jelentésben az elvégzett nevelő munkát értékeli az egyéni előmenetekkel és teljesítményekkel együtt; (2) továbbtanulásról szóló zárójelentésében összegzi az egyéni felvételi eredményeket, azok tapasztalatait.

Az osztályfőnök ellenőrző munkáját az osztályfőnöki munkaközösség, a diákönkormányzatot segítő tanár, valamint az ifjúságvédelemmel megbízott tanár is segíti iskolai szintű diagnózisok, felmérések elvégzésével, szakmai tanácsadással.

A nevelési folyamat értékelésének rendszereszerű áttekintése

Minden évfolyamon	Végzős évfolyamoknál
A magatartás és szorgalom értékelése félévkor és év végén a diák önértékelésének és az osztályközösség véleményének figyelembe vételével (Házirend)	Az érettségi dokumentumokhoz csatolt osztályfőnöki jelentésben az elvégzett nevelő munka értékelése az egyéni előmenetekkel és teljesítményekkel együtt
A tanuló fejlődésének szóbeli értékelése a félévi és év végi osztályozó értekezleten az osztályban tanító nevelők közössége előtt.	A továbbtanulásról szóló zárójelentésben összegezni az egyéni felvételi eredményeket, azok tapasztalatait.
A tanuló megnyilatkozásainak értékelése a rendelkezésére álló pedagógiai eszközökkel (dicséret – figyelmeztetés) a tanuló és a szülő számára.	Az osztályfőnök mellett az osztályban tanító tanárok közössége (a nevelőtestület felhatalmazás alapján) értékelheti a tanulókat: félévkor és év végén a magatartás és szorgalom jegyének megállapításánál.

30.5. Ellenőrzés és értékelés az oktatási folyamatban: az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

A szabályozás szintjei:

1. A helyi tantervben az általános elvek
2. Helyi tanterv tantárgyi programjaiban az adott tantárgyra vonatkozó elvek, eljárások
3. A pedagógus tanmenetében az adott csoportra vonatkozó eljárások.

30.6. Az ellenőrzés és értékelés alapelvei és alapvető eljárásai

Az egyes tantárgyak tartalmi követelményeit, sajátos ellenőrzési formáit, értékelési alapelveit, a helyi tantervek tantárgyi programjai tartalmazzák. A tanulók előrehaladásának megítélése (az osztályozás) viszont az őt tanító pedagógus joga és kötelessége: a tanügyigazgatási előírások betartása mellett a helyi tantervben megfogalmazott köve-telmények alapján végzi munkáját; ebben a tevékenységében módszertani szabadság illeti meg; a pedagógus személyiségének, a diákok adottságainak és a nevelési-oktatási tartalmaknak megfelelő ellenőrzési és értékelési módszereket dolgozhat ki és alkalmazhat.

A folyamatosság és a tervszerűség érdekében a pedagógusnak az éves nevelő-oktató munkájának tervében, a tanmenetben a helyi tanterv alapján meg kell határoznia az ellenőrzés és értékelés adott évben használt módszereit (követelmények, célok, funkciók, mérési formák és módszerek, értékelési szempontok, az ellenőrzés fázisai). A házirendnek megfelelően ezt ismertetnie kell az adott tanulócsoporttal – kérésre a szülőkkel –, ennek során a pedagógusnak egyértelműen és következetesen meg kell fogalmaznia a követelményrendszert, értelmeznie kell az értéke-lés célját és módszereit.

Osztályozással, érdemjeggyel csak a helyi tanterv követelményei alapján megtanított tananyag ismerete minősíthető!

A különböző értékelési funkciók arányosan forduljanak elő, szerepük alkalmasint ne keveredjen. Törekedni kell a rendszeres és folyamatos számonkérésre, a módszerek változatosságára, meg kell találni a szóbeli és írásbeli értékelés helyes arányát. A kiszámíthatóság érdekében szem előtt kell tartani a **ciklikusság elvét**: év eleje, félév, év vége; témák, témakörök, összefoglalások.

A nevelő-oktató munka összehangolása és eredményesebbé tétele érdekében a tanulók előrehaladásának ellenőrzésében és értékelésében nagy szerepe van a **munkaközösségeknek**: a helyi tantervekben meghatározottak alapján, a tanárok önállóságának biztosításával a munkaközösségek éves munkatervükbe foglalják az adott év kötelező és kiemelt értékelési feladatait.

A munkaközösségek vezetőinek fontos feladata a diagnosztikus mérések koordinálása és lebonyolítása, a módszertani tanácsadás (feladatbankok létrehozása és kezelése), a pedagógusok ellenőrzési és értékelési eljárásainak fejlesztése, ellenőrzése, valamint az eltérő érdekek összeegyeztetése. Év végén értékeljék az adott tartalmi terület, tantárgy oktatásának sikerességét.

A munkaközösségek az oktatási folyamat eredményességénél a következő lényegi szempontokat vizsgálják:

- a tanulmányi eredmények (tantárgyi osztályzatok félévkor és végén, tanulmányi átlagok);
- a korrekció, felzárkóztatás eredményei
- a tehetséggondozás eredményei: versenyeredmények (tantárgyi versenyek, sport- versenyek és egyéb eredmények);
- a vizsgák (belső vizsgák, nyelvvizsgák eredményei);
- érettségi vagy szakmai vizsgák eredményei;
- továbbtanulási eredmények

A munkaközösségek az iskola vezetésével együtt kötelesek az ellenőrzés és értékelés hatékony működése és fejlesztése érdekében kapcsolatot tartani és együttműködni a szakmai szolgáltató intézményekkel (pedagógiai intézet(ek), szaktanácsadók, kutató intézetek), valamint – főleg vizsgák szervezésénél – az Oktatási Hivatallal.

30.7. Az oktatási folyamat ellenőrzésének és értékelésének rendszerszerű áttekintése

30.7.1 AZ OKTATÁSI FOLYAMAT ELŐTT (a tanév elején, a tanmenetek összeállítása előtt)

Diagnosztikus mérések elvégzése. Célja, hogy a pedagógus tudja, hogy a tanulók milyen feltételekkel kezdik az oktatás-nevelés adott szakaszát, megfelelnek-e a kitűzött követelményeknek, melyek azok a területek, amelyeken lemaradtak, vagy amelyeken kiemelkedők a tanulók. Ezen információk birtokában tud dönteni a csoportra vagy az egyénre méretezett oktatási-nevelési stratégiáról. Az év eleji **diagnosztikus funkciójú értékelés eredményeit nem lehet felhasználni a félévi, illetve év végi osztályzat meghatározásánál!**

Kötelező diagnosztikus mérést végezni belépő osztályoknál és csoportoknál alapkészségek és alapvető ismeretek vizsgálatára magyar nyelvből (szövegértés, szövegalkotás, helyesírás és nyelvhelyesség), történelemből (alapfogalmak, kronológia, térképismeret), matematikából (alapfogalmak, alpműveletek, problémamegoldás), valamint elsődleges idegen nyelvből (alapvető nyelvtani ismeretek, szókincs). **Ajánlott diagnosztikus mérést** végezni fakultációs és tagozatos csoportok indítása előtt (lásd korosztályos belső vizsga 10. évfolyamon), ha ezt a jelentkezők száma megkívánja, valamint pedagógusváltáskor.

Besorolási döntést alapoznak meg a **felvételi vizsgák**, melynek rendjét az iskolai munkaterv tartalmazza. Ezek – bár diagnosztikus jellegük is van – normaorientált értékelésnek számítanak

30.7.2 OKTATÁSI FOLYAMAT KÖZBEN (tanév közben)

A tanulási-tanítási folyamat állandó kísérője a **formatív értékelés**. Célja az eredményes tanulás elősegítése, a tanulási hibák és nehézségek differenciált feltárása, mely lehetővé teszi a javítást és a pótlást. Év közben **rendszeresen érdemjeggyel** kell értékelni a tanulók teljesítményét, előmenetelét. Az érdemjegy az értékelés eredményeinek tudatosítását szolgálja, és adjon ösztönzést a korrekcióra, fejlesztésre pedagógusnak és tanulónak egyaránt. A tanügyigazgatási előírásoknak megfelelően, ötfokú skálán osztályozunk: jeles, jó, közepes, elégséges és elégtelen. Az ellenőrzés, értékelés eredményét a naplóban a tanárnak, az ellenőrzőben a diáknak dokumentálni kell. Ha az érdemjegyek nem egyenértékűek, s témazárók, összefoglaló jellegű teljesítmények érdemjegyei a félévi/tanév végi osztályzatok alakításában nagyobb súllyal esnek latba, ezeket az osztályozó naplóban meg kell különböztetni más érdemjegyeiktől (piros színnel), ezenek elvét a tanmenetben rögzíteni kell, valamint az oktatási folyamat elején a tanulókkal (kérésre szüleikkel) meg kell ismertetni.

Az értékelés formái:

- szóbeli felelet
- írásbeli felelet
- részösszefoglalás (téma, egység) ellenőrzése írásban
- kijelölt órai feladat elvégzése
- témazáró dolgozat
- gyűjtőmunka, olvasónapló, házi dolgozat, beszámoló, kiselőadás, projekt, portfólió stb.
- csoportosan: kiállítás, tornavizsga, szereplés, bemutatóóra stb.

A tanulási folyamat nevezetes szakaszainak befejezésekor **szummatív (lezáró-minősítő) értékelést** alkalmazunk, ennek általános formája a **témazáró dolgozat**, részletes kritériumait a tantárgyi programok tartalmazzák. **Témazáró dolgozat íratása kötelező a kötelező érettségi tantárgyakból, idegen nyelvből évente a heti óraszámnak megfelelően.**

Az írásbeli beszámoltatások értékelésben betöltött szerepe, súlya, korlátai:

Röpdolgozat íratása bejelentés nélkül is történhet az aktuális témakörön belül, az aktuális témakörön kívül eső, meghatározott témakörben csak bejelentéssel.

Témazáró dolgozat pontos időpontját – a tanmenetek szabályozásánál leírtak figyelembe vételével – a tanulókkal egyeztetve 1 héttel a megíratás előtt kell bejelenteni. Az előre bejelentett követelményként előírt írásbeli témazáró dolgozatot minden tanulónak meg kell írnia. Ha a tanuló a dolgozatírás napján indokoltan és igazoltan hiányzik, legkorábban a hiányzás megszűnését követő második napon pótló dolgozatot köteles írni. Ha a tanuló neki felróható okból hiányzik az előre bejelentett dolgozairásról, a pótló dolgozatot a szaktanár által kitűzött időpontban köteles megírni. Témazáró dolgozat osztályzatának esetleges javítási lehetőségéről a szaktanárok egyénileg dönthetnek és ezt év elején közölni kell a tanulókkal.

30.7.3 AZ OKTATÁSI FOLYAMAT VÉGÉN (félévkor és a tanév végén)

Félévkor, év végén az érdemjegyek alapján, illetve a korosztályos vizsgákon szerzett minősítés alapján minden tantárgyból **osztályzatot** kapnak a tanulók. Ehhez a **szummatív típusú értékeléshez** tantárgyanként félévente időben arányosan elosztva legalább annyi érdemjegyre van szükség, ami eggyel meghaladja a tantárgy heti óraszámát. Az érdemjegyek többségének egy hónappal a félév előtt meg kell lennie.

Az év végi jegyet az egész évben szerzett osztályzatok alapján határozza meg a szaktanár. Ha a szaktanár a jegyeket súlyozza (pl. a témazáró dolgozat duplán számít), akkor azt a tanmenetben rögzíteni kell és év elején a tanulókkal ismertetni. **Az év végi osztályzat az egész évben kapott osztályzatokból tevődik össze,**

A tanuló év végi osztályzatát egészre kell felkerekíteni, ha az érdemjegyek éves átlaga a hat tizedet eléri, kivéve az elégségest.

Elégtelen a félévi vagy év végi jegye annak, akinek érdemjegyei számtani átlaga (beleszámítva a súlyozott érdemjegyeket is!) nem éri el a 2,00-t (1,8 esetén a szaktanár indokolt ajánlatára a nevelőtestület/osztályozó konferencia a tanuló javára megváltoztathatja elégségesre az osztályzatot.)

A tanulók teljesítményét, szorgalmát, tanórai közösségi munkáját az osztályzatokon kívül más formában is elismerjük. **Tanév közben:** szaktanári dicséret, a szaktanár döntése alapján; intézményvezetői dicséret, intézményvezetői döntés alapján. **Tanév végén:** alapítványi díjak: az iskolai alapítványok kuratóriumának döntése alapján; nevelőtestületi dicséret a bizonyítványban, anyakönyvben kitűnő tanulmányi eredmény, legalább 3 tantárgyi dicséret, példás magatartás és szorgalom esetén, szaktárgyi dicséret a félévi és év végi bizonyítványban, anyakönyvben a szaktanár döntése alapján, iskolai oklevél, jutalom a kitűnő tanulóknak, a kiváló versenyeredményt elérteknek a tanévzárón, iskolai oklevél a kiváló végzős tanulóinknak a ballagáson nevelőtestületi döntés alapján, iskolai oklevél a „hiányzásmentes tanévért”, amit az osztályfőnök ad át. Az angol nyelvből legjobban teljesítő 9. és 10. B–C osztályos tanuló jutalma az English Cup.

31. A BOCSKAI ISTVÁN GIMNÁZIUM VIZSGARENDSZERE
31.1. A vizsgák típusai:

Bemeneti és kimeneti szabályozás vizsgái: középfokú felvételi; érettségi

A tanulók továbbhaladásához szükséges vizsgák: Különbözeti, Osztályozó; Javító és belső korosztályos vizsgák.

A javító-, osztályozó és különbözeti vizsgák írásbeli és szóbeli részének feladatait, kérdéseit az illetékes szaktanár állítja össze, aki a vizsgabizottság tagjaként kérdező tanár is. Az adott vizsgára jelentkező tanuló kérheti, hogy független vizsgabizottság előtt tehesen vizsgát.

31.2. Vizsgaidőszakok

Vizsgaidőszakok: (1) december 1. –január 15. a félévi osztályzatok megállapítására; (2) február a végzősök egyéni haladása érdekében; (3) április 1–30: a végzős egyéni munkarendű tanulók esetében, az előrehozott érettségizők egyéni haladáshoz szükséges osztályzataik megállapítására, halasztott félévi vizsgákra; (4) május 15. –június 15. év végi osztályzatok megállapítására; (5) augusztus 15–31. javító-, különbözeti, pótló vizsgák, további osztályozóvizsgák. Vizsgára jelentkezni, ha az nem az egyéni munkarendű tanuló vagy nevelőtestületi határozattal kiírt vizsga, az egyéni haladásnál leírtak szerint kell jelentkezni.

31.3. Korosztályos beszámolók, belső vizsgák rendszere

5. évfolyam	ének	közös éneklés	közösség nevelés	betlehemezés		
6. évfolyam	testnevelés	úszásbemutató	természetismeret	projektbemutató		
7. évfolyam	matematika	tudáspróba				
8. évfolyam	irodalom	írásbeli/szóbeli	német nyelv	szóbeli		
9. évfolyam	biológia	szóbeli	történelem	szóbeli	földrajz	projekt

		A–E			
9/ny. előkészítő			testnevelés	úszásvizsga	
9. évfolyam	magyar nyelv	írásbeli	testnevelés	úszásvizsga	
10. évfolyam	matematika	írásbeli	1. idegen nyelv	osztályozóvizsga	
11. évfolyam	magyar nyelv és irodalom	írásbeli			
		A			
9/Ny. előkészítő	1. idegen nyelv		írásbeli/szóbeli		
9. évfolyam					
10. évfolyam	1. idegen nyelv		osztályozóvizsga		
11. évfolyam	2. idegen nyelv		szóbeli		
		B			
9/Ny. előkészítő					
9. évfolyam	média-dráma/történelem		projektbemutató alapkompenciákból		
10. évfolyam	irodalom		szóbeli		
11. évfolyam	1. idegen nyelv		szóbeli		
		C/MAT		C/BIO	
9/Ny. előkészítő					
9. évfolyam	matematika	írásbeli	kémia	írásbeli	
10. évfolyam	digitális kultúra	szóbeli	biológia	szóbeli	
11. évfolyam	1. idegen nyelv	szóbeli	1. idegen nyelv	szóbeli	

32. AZ OTTHONI FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI FELADATOK MEGHATÁROZÁSÁNAK ELVEI ÉS KORLÁTAI**32.1. Alapelvek és eljárások**

A Bocskai István Gimnáziumban fontos szerepet tulajdonítunk az otthoni munkának mint a tanulók önálló, a tanítási órák között végzett tanuló tevékenységének, amely fokozza a tanuló felelősségét és önálló tanulási képességeit. A pedagógus szerepe ekkor a házi feladat kijelölésére, a tanulóknak a házi feladat megoldására való felkészítésére és a házi feladatok értékelésére korlátozódik. A házi feladat hatékonysága érdekében szem előtt kell tartani a következő elveket:

- A házi feladatot gondosan és egyértelműen kell kijelölni, elsősorban a tanuló számára kötelezően rendelkezésre álló tankönyvek, taneszközök anyagára kell építeni. A megoldáshoz módszertani segítséget kell adni.
- Alapszabály a rendszeresség: inkább többször és gyakran keveset, mint ritkán sokat.
- A házi feladat tanulóra szabott tartalma és a sikeres megoldás biztosítása érdekében a házi feladatnak témakörében, módszertanában kapcsolódnai kell a tanórai munkához, elsősorban az órán elsajátítottak begyakorlására, vagy a következő órai anyag előkészítésére szolgáljon.
- El kell kerülni, hogy a házi feladat erősítse a tanulók közötti különbségeket, ennek érdekében figyeljünk a differenciálásra: a jobb előmenetelű tanulóknak a tananyagon túlmutató, a lemaradóknak felzárkóztató jellegű feladatot adjunk.
- A házi feladatot rendszeresen ellenőrizni és értékelni kell. Itt is érvényes szabály, hogy elvégzett munka értékelés, visszacsatolás nélkül ne maradjon. A visszacsatolásnak gyorsnak, részletesnek és lehetőleg egyénre szabottnak kell lennie.
- A szaktanár az év eleji szervezéskor, valamint folyamatosan tegye nyilvánvalóvá, hogy mit vár el a házi feladatok megoldásával, melyek azok a feladatok, amelyek a követelmény elsajátítását szolgálják. A szülővel való kapcsolattartás során pedig tisztázzák a szülővel ezzel kapcsolatos elvárásait (az otthoni munka feltételeinek biztosítása, a tanuló munkájának felügyelete és ellenőrzése).
- A tanév elején világosan kell közölni a tanulókkal a házi feladatok elkészítésének szabályait és a mulasztás konzekvenciáit, indokolt esetben lehetőséget kell adni a pótlásra.

32.2. A szabályozás szintjei:

A pedagógiai programban már több helyen megismert hármas szintű szabályozás érvényesül: az alapelvek a helyi tantervben, az egyes tantárgyakra vonatkozó szabályok a tantárgyi programokban, az egyes tanulócsoportokra vonatkozó, a pedagógus által elvárt szabályok az éves tanmenetben. **A tanmenetben kell rögzíteni a követelmény részének tekintett otthoni munkát, értékelését és beszámításának módját.** Ezt a tanulókkal év elején ismertetni kell.

32.3. Az otthoni felkészüléshez előírt szóbeli és írásbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai:

- A házi feladat kijelölésénél figyelembe kell venni a tanulók teherbírását.
- A házi feladat kapcsolódjon a helyi tanterv követelményeihez.
- A házi feladat kijelölésekor az egyenletes elosztásra kell törekedni, hosszabb lélegzetű munkák elkészítéséhez elegendő időt kell biztosítani.
- Szünetidőre kötelező házi feladat csak a vizsgákra készülőknek adható.
- A házi feladat számonkérésének módját, el nem készítésének következményeit a mindenkori Házirendben kell szabályozni.